

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра політичних наук і права

Методичні рекомендації щодо підготовки та складання атестаційного іспиту з
галузевого права
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право».

Одеса-2020

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського (протокол № 5 від 21.12.2020 року)*

Рецензенти:

Дудченко Валентина Віталіївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри загальнотеоретичної юриспруденції НУ «Одеська юридична академія»

Ріяд Шамсан Таха, доктор юридичних наук, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського

Методичні рекомендації щодо підготовки та складання атестаційного іспиту з **галузевого права** [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»]. /Укладачі: Гедікова Н. П., Долженков О. Ф., Наумкіна С. М., Проноза І. І., Швець С. Л. Одеса : Вид-во «Університет Ушинського». 2020. 82 с.

Методичні рекомендації укладені відповідно до Освітньо-професійних програм «Політологія» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». У рекомендаціях висвітлені основні аспекти, пов'язані з підготовкою та складанням атестаційного іспиту відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу в закладі вищої освіти.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВХОДЯТЬ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ГАЛУЗЕВОГО ПРАВА	9
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС	9
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС	26
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС	35
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС	50
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ГАЛУЗЕВОГО ПРАВА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	55
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	55
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	59

ПЕРЕДМОВА

Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» та Освітньо-професійної програми «Право». Технічне забезпечення атестації здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

У відповідності до Освітньо-професійної програми та Навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю 081 Право, затвердженого рішенням Ученої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» однією з форм атестації здобувачів вищої освіти є атестаційний екзамен з навчальних дисциплін: цивільне право та процес, адміністративне право та процес, кримінальне право та процес, господарське право та процес.

Мета проведення атестаційного екзамену з навчальних дисциплін: цивільне право та процес, адміністративне право та процес, кримінальне право та процес, господарське право та процес – перевірити на завершальному етапі навчання за першим (бакалаврським) рівнем освіти рівень професійно орієнтованих знань і вмінь, здатність вирішувати типові професійні завдання в сфері юридичної діяльності.

Для проведення атестації здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» створюється екзаменаційна комісія, головою якої призначається провідний науковець або фахівець в правничій галузі.

До проходження атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які в повному обсязі виконали навчальний план за першим (бакалаврським) рівнем освіти.

Розклад роботи екзаменаційної комісії, узгоджений з головою екзаменаційної комісії, готується кафедрою політичних наук і права за встановленою формою й подається до навчального відділу та затверджується першим проректором з навчальної та науково-педагогічної роботи ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» не пізніше ніж за місяць до початку атестаційного екзамену.

До завдань ЕК входить: комплексна перевірка теоретичної та практичної фахової підготовки здобувачів вищої освіти відповідного освітнього ступеня; оцінка рівня сформованих компетентностей здобувачів вищої освіти, передбачених освітньою програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, прийняття рішення про присудження відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації випускникам.

Терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком навчального процесу.

До проходження атестації допускаються здобувачі, які в повному обсязі виконали навчальний план за першим (бакалаврським) рівнем освіти.

Розклад роботи екзаменаційної комісії, узгоджений з головою екзаменаційної комісії, готується кафедрою політичних наук і права за встановленою формою й подається до навчального відділу та затверджується першим проректором з навчальної та науково-педагогічної роботи ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» не пізніше ніж за місяць до початку атестаційного екзамену.

Атестаційний екзамен з галузевого права проводиться на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії у формі тестування.

До складу ЕК входять: голова, заступник голови, члени, секретар. До складу можуть залучатися ректор Університету, перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи, декан факультету або його заступник, завідувачі кафедр, гаранті освітніх програм, науково-педагогічні працівники, які мають науковий ступінь та вчене звання з відповідної спеціальності, представники роботодавців та їх об'єднань.

Голова ЕК призначається наказом ректора на підставі рішення вченої ради Університету з числа науково-педагогічних працівників Університету або інших закладів вищої освіти, наукових співробітників інститутів Національної академії наук України або інших галузевих академій, а також висококваліфікованих фахівців державних і недержавних підприємств, установ та організацій, які мають відповідний науковий ступінь та вчене звання.

Голова ЕК зобов'язаний брати участь в обговоренні результатів екзаменів і виставленні оцінок, розглядати звернення здобувачів вищої освіти з питань проведення та складання атестаційного екзамену та приймати відповідні рішення.

Представники роботодавців та їх об'єднань можуть бути членами ЕК за наявності відповідної кваліфікації та стажу роботи за фахом не менше 10-ти років. Кількісний склад членів ЕК становить від 3-х до 6-ти осіб.

Тривалість засідання ЕК не повинна перевищувати семи астрономічних годин на день.

Складання атестаційного екзамену здійснюється державною мовою та проводиться, як правило, в аудиторіях Університету.

У випадку неявки здобувача вищої освіти на атестаційний екзамен з поважних причин, підтверджених відповідними документами, за рішенням голови ЕК, екзамен може бути відтермінований до закінчення роботи ЕК за розкладом. Таке рішення оформлюється спеціальним протоколом і підписується усіма членами ЕК.

Оцінювання результатів атестаційного екзамену здійснюється відповідно до критеріїв, що містяться в програмі атестаційного екзамену. Оцінювання результатів складання атестаційних екзаменів здійснюють за 100-бальною та традиційною шкалами: • 90–100 балів – «відмінно»; • 70–89 балів – «добре»; • 51–69 бали – «задовільно»; • 50 балів та менше – «незадовільно».

Рішення ЕК про оцінювання результатів атестаційних екзаменів приймають на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів ЕК, які брали участь у її засіданні. За умови однакової кількості голосів голова комісії має вирішальний голос. У разі, якщо один з членів комісії не погоджується з результатами оцінювання, він має право подати особливу думку, яка прикріплюється до протоколу засідання ЕК.

Втручання під час закритого засідання ЕК у визначення результатів атестаційних екзаменів особами, які не є членами комісії, не допускається.

Оцінку за атестаційний екзамен виставляє кожен член комісії, а голова підсумовує їх результати по кожному здобувачеві вищої освіти. Підсумкову оцінку за атестаційний екзамен визначають як середньозважений бал за кожен вид екзаменаційних завдань (якщо інше не визначено програмою екзамену). Незадовільна оцінка з одного з екзаменаційних завдань є підставою для виставлення незадовільної оцінки за екзамен у цілому.

Результати (оцінки) з усних екзаменів оголошуються в день їх складання. Секретар ЕК робить записи в індивідуальних планах (залікових книжках) здобувачів вищої освіти про результати атестації і подає їх на підпис голові та членам ЕК й робить записи в навчальних картках щодо результатів атестації. Повторне складання (перескладання) атестаційного екзамену і захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти на атестаційному екзамені не відповідає вимогам рівня атестації, комісія ухвалює рішення про те, що здобувач вищої освіти не пройшов атестацію, й у протоколі засідання ЕК йому проставляють оцінку «незадовільно». У випадку, якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання ЕК для складання екзаменів, у протоколі зазначають, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку під час складання атестаційного екзамену чи не з'явився на засідання ЕК без поважних причин, відрховується з Університету. Йому видають академічну довідку встановленого зразка. У розділі академічної довідки «Відрхований»

додатково зазначають причину: «як такий, що закінчив теоретичний курс навчання та не атестований ЕК».

Особи, які були відраховані як такі, що закінчили теоретичний курс навчання та не атестовані ЕК, мають право на повторну атестацію впродовж трьох років після відрахування із Університету. На підставі заяви вони поновлюються виключно для складання атестації. Для таких осіб наказом по Університету встановлюється окремі строки складання атестаційних екзаменів.

Перелік атестаційних екзаменів для повторного складання визначають за навчальним планом, чинним на момент завершення навчання за відповідною освітньою програмою. Повторно складають лише ті екзамени, з яких була отримана незадовільна оцінка або на які здобувач вищої освіти не з'явився.

Результати атестації можуть бути оскаржені здобувачами вищої освіти. Для вирішення спірних питань, пов'язаних з організацією та проведенням атестації здобувачів вищої освіти, створюється єдина *апеляційна комісія*, до складу якої входять голова та два члени. Головою апеляційної комісії призначається один із проректорів Університету, який не є членом екзаменаційних комісій. Членами апеляційної комісії є провідні науково-педагогічних працівники Університету, які не є членами екзаменаційних комісій. Склад апеляційної комісії затверджується наказом по Університету. Голова апеляційної комісії забезпечує належну організацію роботи апеляційної комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд апеляцій випускників, ведення справ і збереження документів та несе персональну відповідальність за виконання покладених на комісію завдань і здійснення нею своїх функцій.

Апеляція щодо процедури проведення та об'єктивності оцінювання результатів атестації подається особисто випускником через канцелярію Університету на ім'я ректора Університету не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Розгляд апеляційних заяв здійснюється апеляційною комісією у триденний термін від дати надходження апеляційної заяви. На засіданні Апеляційної комісії можуть бути присутні голова ЕК в якості експерта. Він має право давати обґрунтовані пояснення випускникові та членам апеляційної комісії щодо відповідності виставлених балів затвердженим критеріям оцінювання. Під час розгляду апеляції сторонні особи, за винятком випускника, апеляція якого розглядається, на засідання апеляційної комісії не допускаються.

Апеляційна комісія за наслідками розгляду апеляційної заяви приймає такі рішення: відмовити в задоволенні апеляційної заяви через недостатність підстав (порушення процедури проведення й оцінювання) для зміни результату; або задовольнити апеляційну заяву. У разі задоволення апеляційної заяви апеляційна комісія пропонує ректору Університету скасувати результати атестаційного екзамену стосовно випускника та призначити засідання ЕК з метою повторного проведення атестації (у цьому разі до складу ЕК включається один із членів апеляційної комісії). Результати повторного проведення атестації не підлягають оскарженню.

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» на підставі рішення екзаменаційної комісії за підсумками атестаційного екзамену з політичної теорії та атестаційного екзамену з теорії права політології присуджує здобувачу кваліфікацію «Бакалавр права».

Атестаційний екзамен проводиться на відкритих засіданнях екзаменаційної комісії у формі тестування.

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» на підставі рішення екзаменаційної комісії за підсумками атестаційного екзамену з теорії права та атестаційного екзамену з галузевого права присуджує здобувачу кваліфікацію «Бакалавр права»

Атестаційний екзамен з галузевого права має комплексний характер і містить питання з таких дисциплін:

1. Цивільне право та процес.
2. Адміністративне право та процес.

3. Кримінальне право та процес
4. Господарське право та процес

За вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики блавр права має:

знати:

- поняття адміністративного права, сутність та принципи публічного управління та адміністрування; механізм адміністративно-правового регулювання;
- систему, суб'єктів, форми і методи публічного управління та адміністрування;
- основні теоретико-правові положення інституту адміністративної відповідальності;
- законодавче регулювання адміністративної відповідальності в Україні;
- характеристику юридичних складів окремих адміністративних правопорушень; правила накладення адміністративних стягнень;
- порядок здійснення провадження в справах про адміністративні правопорушення та заходів його забезпечення;
- систему та структуру цивільного законодавства, його співвідношення із нормами інших галузей приватного та публічного права;
- поняття, принципи та загальні положення щодо складання цивільно-правових договорів;
- специфіку здійснення права власності суб'єктами цивільно-правових відносин;
- загальні засади особистих немайнових відносин;
- стан основних проблем науки цивільного процесуального права;
- суть і значення цивільної процесуальної форми;
- джерела цивільного процесуального права і їх структуру;
- правовий статус суду та осіб, які беруть участь у справі, їх процесуальні права та обов'язки;
- систему та види процесуальних документів, які виходять від суду й осіб, які беруть участь у справі, і законодавчі вимоги, які ставляться до їх форми та змісту;
- систему та структуру господарського законодавства;
- поняття, особливості та види господарських товариств;
- поняття, принципи та загальні положення щодо складання господарських договорів;
- специфіку та господарсько-правове регулювання банківської діяльності;
- загальні засади провадження біржової діяльності;
- загальні засади аудиту у господарській діяльності;
- стан основних проблем науки господарського процесуального права;
- функції судової влади в системі державної влади та форми їх здійснення;
- суть і значення господарської процесуальної форми;
- джерела господарського процесуального права і їх структуру;
- систему та види процесуальних документів, які виходять від суду й учасників судового процесу, законодавчі вимоги, які ставляться до форми та змісту таких документів;
- практику застосування господарського процесуального законодавства, перспективні та основні напрямки його розвитку;
- предмет кримінального права та законодавства, методи кримінально-правового регулювання суспільних відносин, принципи кримінальної політики(законодавства);
- поняття та зміст основних інститутів кримінального права;
- співвідношення між кримінальною відповідальністю та покаранням;
- особливості кримінальної відповідальності в разі вчинення злочину у співучасті; при незакінченій злочинній діяльності;
- основні правила кваліфікації злочинів;
- теорію кримінального процесу;
- кримінальне процесуальне законодавство України;
- практику його застосування судами, прокурорами, органами досудового слідства, оперативними підрозділами та адвокатами, основи кримінального процесу інших держав.

уміти:

- проводити дослідницьку діяльність щодо удосконалення чинних норм та положень адміністративного права в Україні;

- тлумачити законодавчі акти, що стосуються діяльності органів публічної влади та адміністрування;
- правильно застосовувати норми, що стосуються публічної служби;
- застосовувати Кодекси та інше законодавство України про адміністративні правопорушення в конкретних правових ситуаціях, тлумачити положення окремих його статей;
- правильно застосовувати заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення;
 - складати відповідні адміністративно-процесуальні документи, зокрема, протокол про адміністративне правопорушення та постанову про накладення адміністративного стягнення та інше;
 - орієнтуватися у системі нормативно-правових актів, що регулюють цивільні правовідносини
 - володіти юридичною термінологією та юридичною технікою, правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації;
 - вміти застосовувати набуті знання, аналізувати факти, здійснювати логічний, критичний і системний аналіз документів, мотивовано обґрунтовувати свій правовий висновок;
 - враховувати загальнотеоретичні положення, норми Конституції України, цивільного кодексу України, позиції Верховного Суду та інших джерел цивільного права в процесі реалізації та захисту прав суб'єктів цивільних правовідносин;
 - складати проекти договорів, заяв, позовних заяв, інших документів щодо здійснення та захисту цивільних прав;
 - давати вірну юридичну кваліфікацію обставинам справи щодо цивільних відносин;
 - орієнтуватися в системі джерел цивільного процесуального права та працювати з ними;
 - правильно тлумачити та застосовувати норми цивільного процесуального права при вирішенні спорів у цивільному судочинстві;
 - використовувати дані науки цивільного процесуального права для вирішення професійних завдань;
 - визначати предмет доказування та необхідні докази по справі; оцінювати докази;
 - складати необхідні цивільно-процесуальні документи;
 - аргументувати власну точку зору.
 - аргументовано відстоювати власну точку зору з позицій науки цивільного процесуального права та чинного цивільно-процесуального законодавства.
 - орієнтуватися у системі нормативно-правових актів, що регулюють господарські відносини;
 - застосовувати відповідні нормативно-правові акти, що визначають правовий статус суб'єктів господарювання, органів державного регулювання в сфері господарювання;
 - використовувати способи захисту прав суб'єктів господарювання;
 - використовувати знання з господарського права у професійній практиці.
 - орієнтуватися в системі джерел господарського процесуального права та працювати з ними;
 - використовувати дані науки господарського процесуального права для вирішення професійних завдань;
 - визначати предмет доказування та необхідні докази по справі; оцінювати докази;
 - складати необхідні господарсько-процесуальні документи;
 - аргументовано відстоювати власну точку зору з позицій науки господарського процесуального права та господарсько-процесуального законодавства;
 - використовувати отримані знання науки кримінального права у вирішенні професійних завдань;
 - орієнтуватися в системі норм та інститутів кримінального права (законодавства);
 - тлумачити чинне кримінальне законодавство;
 - правильно застосовувати норми Кримінального права у правозастосовчій діяльності, під час кваліфікації злочинів;
 - співвідносити теоретичні знання із практикою їх правозастосування
 - вміти правильно тлумачити і застосовувати норми кримінального процесуального права;
 - самостійно поповнювати й поглиблювати свої знання;

- визначати, обґрунтовувати та обстоювати свою правову позицію, захищати права, свободи і законні інтереси громадян, юридичних осіб, інтереси суспільства і держави.

виявляти такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в політичній та викладацькій професійній діяльності або у процесі навчання, які передбачають застосування певних теорій та методів політичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВХОДЯТЬ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ГАЛУЗЕВОГО ПРАВА

1. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Тема № 1. Цивільне право в системі права. Цивільне законодавство

Місце цивільного права в системі правових галузей. Предмет, метод, функції цивільного права. Визначення і система цивільного права. Поняття і структура цивільного законодавства. Загальні засади цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства України. Застосування Цивільного кодексу України до врегулювання відносин у сферах господарювання, використання природних ресурсів, охорони довкілля, а також до трудових та сімейних відносин. Міжнародні договори.

Тема № 2. Цивільні правовідносини

Поняття цивільних правовідносин. Відмінність цивільних правовідносин від інших галузевих правовідносин. Особливості цивільних правовідносин. Елементи цивільно-правових відносин. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільно-правових відносин. Суб'єктивне цивільне право. Суб'єктивний цивільний обов'язок. Види цивільно-правових відносин. Ознаки, за якими класифікуються правовідносини. Регулятивні і охоронні відносини. Абсолютні й відносні правовідносини. Активні і пасивні цивільні правовідносини. Речові й зобов'язальні відносини. Майнові і особисті немайнові відносини. Значення цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема № 3. Здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків.

Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків. Здійснення цивільних прав. Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків.

Тема № 4. Захист цивільних прав та інтересів.

Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим або органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист цивільних прав. Здійснення права на захист. Відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди. Відшкодування моральної шкоди.

Тема № 5. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права

Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи: поняття, обсяг. Запобігання обмеженню можливості фізичної особи мати цивільні права та обов'язки. Ім'я фізичної особи. Місце проживання фізичної особи. Цивільна дієздатність фізичної особи. Часткова цивільна дієздатність фізичної особи, яка не досягла чотирнадцяти років. Неповна цивільна дієздатність фізичної особи у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Цивільна відповідальність неповнолітньої особи. Повна цивільна дієздатність. Надання повної цивільної дієздатності. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи та правові наслідки. Поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, цивільна дієздатність якої була обмежена. Визнання фізичної особи недієздатною. Момент визнання фізичної особи недієздатною, правові наслідки. Поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, яка була визнана недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Опіка над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, а також фізичної особи, місце перебування якої невідоме. Скасування рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою: порядок, правові наслідки. Правові наслідки появи фізичної особи, яка була оголошена померлою.

Тема № 6. Опіка та піклування

Завдання опіки та піклування. Орган опіки та піклування. Обов'язок повідомляти про фізичних осіб, які потребують опіки або піклування. Фізичні особи, над якими встановлюється опіка. Фізичні особи, над якими встановлюється піклування. Встановлення опіки та піклування: судом, органом опіки та піклування. Місце встановлення опіки або піклування. Призначення опікуна або піклувальника. Фізична особа, яка не може бути опікуном або піклувальником. Опіка або піклування над фізичною особою, щодо якої не призначено опікуна або піклувальника. Опіка або піклування над фізичною особою, яка перебуває у спеціальному закладі. Права та обов'язки опікуна. Правочини, які

не може вчиняти опікун. Права та обов'язки піклувальника. Правочини, на вчинення яких піклувальник не може давати згоду. Правочини, які вчиняються з дозволу органу опіки та піклування. Управління майном особи, над якою встановлено опіку. Право опікуна та піклувальника на плату за виконання ними своїх обов'язків. Опіка над майном. Звільнення опікуна та піклувальника. Припинення опіки. Припинення піклування. Надання дієздатній фізичній особі допомоги у здійсненні її прав та виконанні обов'язків. Оскарження дій опікуна, рішень органу опіки та піклування.

Тема № 7. Особисті немайнові права фізичної особи

Поняття особистого немайнового права. Види особистих немайнових прав. Зміст особистого немайнового права. Здійснення особистих немайнових прав. Забезпечення здійснення особистих немайнових прав. Обмеження особистих немайнових прав. Захист особистого немайнового права. Поновлення порушеного особистого немайнового права. Спростування недостовірної інформації. Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права. Правові наслідки невиконання рішення суду про захист особистого немайнового права. Право фізичної особи, особисте немайнове право якої порушено, на відшкодування шкоди.

Право на життя. Право на усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю. Право на охорону здоров'я. Право на медичну допомогу. Право на інформацію про стан свого здоров'я. Право на таємницю про стан здоров'я. Права фізичної особи, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я. Право на свободу. Право на особисту недоторканність. Право на донорство. Право на сім'ю. Право на опіку або піклування. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Право на ім'я. Право на зміну імені. Право на використання імені. Право на повагу до гідності та честі. Повага до людини, яка померла. Право на недоторканність ділової репутації. Право на індивідуальність. Право на особисте життя та його таємницю. Право на інформацію. Право на особисті папери. Розпоряджання особистими паперами. Право на ознайомлення з особистими паперами, які передані до фонду бібліотек або архівів. Право на таємницю кореспонденції.

Тема № 8. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття юридичної особи. Види юридичних осіб. Участь юридичних осіб публічного права у цивільних відносинах. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Підприємницькі товариства. Непідприємницькі товариства. Здійснення підприємницької діяльності непідприємницькими товариствами та установами.

Створення юридичної особи. Вимоги до змісту установчих документів. Державна реєстрація юридичної особи. Найменування юридичної особи.

Цивільна правоздатність юридичної особи. Цивільна дієздатність юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Особисті немайнові права юридичної особи. Філії та представництва. Відповідальність юридичних осіб.

Управління товариством. Загальні збори учасників товариства. Виконавчий орган товариства. Право участі у товаристві.

Припинення юридичної особи. Обов'язки особи, що прийняла рішення про припинення юридичної особи. Злиття, приєднання, поділ та перетворення юридичної особи. Порядок припинення юридичної особи шляхом злиття, приєднання, поділу та перетворення. Перетворення юридичної особи. Виділ.

Ліквідація юридичної особи. Порядок ліквідації юридичної особи. Задоволення вимог кредиторів.

Тема № 9. Підприємницькі товариства

Поняття та види господарських товариств. Учасники господарського товариства. Майно господарського товариства. Права учасників господарського товариства. Обов'язки учасників господарського товариства. Залежне господарське товариство.

Поняття повного товариства. Основні положення про командитне товариство. Поняття товариства з обмеженою відповідальністю. Поняття товариства з додатковою відповідальністю. Поняття акціонерного товариства. Аудиторська перевірка. Виробничий кооператив.

Тема № 10. Держава, територіальні громади та АРК як учасники цивільних правовідносин

Держава, територіальні громади як учасники цивільних правовідносин.

Правові форми участі держави у цивільних відносинах. Правові форми участі Автономної Республіки Крим у цивільних відносинах. Правові форми участі територіальних громад у цивільних відносинах. Органи, через які діє держава у цивільних відносинах. Органи, через які діє Автономна Республіка Крим у цивільних відносинах. Органи, через які діють територіальні громади у цивільних відносинах. Представники держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад. Відповідальність за зобов'язаннями держави. Відповідальність за зобов'язаннями територіальних громад. Розмежування відповідальності за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад та створених ними юридичних осіб.

Тема № 11. Об'єкти цивільних прав

Види об'єктів цивільних прав. Оборотодатність об'єктів цивільних прав.

Поняття речі. Тварини. Нерухомі та рухомі речі. Державна реєстрація прав на нерухомість. Речі подільні та неподільні. Речі, визначені індивідуальними або родовими ознаками. Речі споживні та неспоживні. Головна річ і приналежність. Складові частини речі. Складні речі. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Гроші (грошові кошти). Валютні цінності. Поняття цінного паперу. Групи та види цінних паперів. Вимоги до цінного паперу. Передання прав за цінним папером. Виконання за цінним папером. Нематеріальні блага. Результати інтелектуальної, творчої діяльності. Інформація. Особисті немайнові блага.

Тема № 12. Правочини

Поняття та види правочинів. Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Презумпція правомірності правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення. Правочини, які можуть вчинятися усно. Вимоги до письмової форми правочину. Правочини, які належить вчиняти у письмовій формі. Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення правочину. Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину.

Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину. Правові наслідки недодержання вимоги щодо письмової форми правочину. Правові наслідки недодержання вимоги закону про нотаріальне посвідчення одностороннього правочину. Правові наслідки недодержання вимоги закону про нотаріальне посвідчення договору. Правові наслідки вчинення правочину малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена, за межами її цивільної дієздатності. Правові наслідки вчинення правочину без дозволу органу опіки та піклування. Правові наслідки вчинення правочину дієздатною фізичною особою, яка у момент його вчинення не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Правові наслідки вчинення правочину недієздатною фізичною особою. Правові наслідки укладення юридичною особою правочину, якого вона не мала права вчиняти. Правові наслідки вчинення правочину, який порушує публічний порядок. Правові наслідки правочину, який вчинено під впливом помилки. Правові наслідки вчинення правочину під впливом обману. Правові наслідки правочину, який вчинено під впливом насильства. Правові наслідки правочину, який вчинено у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною. Правові наслідки правочину, який вчинено під впливом тяжкої обставини. Правові наслідки фіктивного правочину. Правові наслідки удаваного правочину. Момент недійсності правочину.

Тема № 13. Представництво у цивільному праві

Поняття та підстави представництва. Правочини, які може вчиняти представник. Правові наслідки вчинення правочину представником. Передоручення. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Представництво за законом. Комерційне представництво. Представництво за довіреністю. Форма довіреності. Довіреність юридичної особи. Строк довіреності. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Тема № 14. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність

Поняття строку та терміну. Визначення строку та терміну. Початок перебігу строку. Закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку.

Поняття позовної давності. Загальна позовна давність. Спеціальна позовна давність. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу позовної давності.

Позовна давність у разі заміни сторін у зобов'язанні. Зупинення перебігу позовної давності. Переривання перебігу позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки впливу позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема № 15. Право власності

Поняття права власності. Підстави набуття права власності. Набуття права власності на рухому річ, від якої власник відмовився. Знахідка. Підстави припинення права власності. Відмова від права власності. Викуп пам'ятки історії та культури. Реквізиція. Конфіскація. Поняття і види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Плоди, продукція та доходи від використання майна, що є у спільній частковій власності. Утримання майна, що є у спільній частковій власності. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Момент переходу частки у праві спільної часткової власності до набувача за договором. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Звернення стягнення на частку у майні, що є у спільній частковій власності. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності. Здійснення права спільної сумісної власності. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Звернення стягнення на частку майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності. Земля (земельна ділянка) як об'єкт права власності. Право власності на житло. Захист права власності. Засади захисту права власності.

Тема № 16. Речові права на чуже майно

Види речових прав на чуже майно. Захист речових прав на чуже майно.

Суб'єкти права володіння чужим майном. Виникнення права володіння. Припинення права володіння. Обов'язок недобросовісного володільця негайно повернути майно особі, яка має на нього право власності чи інше право або яка є добросовісним володільцем. Поняття користування чужим майном. Встановлення сервітуту. Зміст сервітуту. Право користування чужою земельною ділянкою або іншим нерухомим майном. Право членів сім'ї власника житла на користування цим житлом. Припинення сервітуту. Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою. Припинення права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої для забудови. Права та обов'язки землекористувача. Припинення права користування земельною ділянкою для забудови. Правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою.

Тема № 17. Право інтелектуальної власності

Поняття права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності. Використання об'єкта права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням. Наслідки порушення права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності судом.

Тема № 18. Зобов'язальне право. Зобов'язання

Поняття зобов'язання та підстави його виникнення. Сторони у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Підстави заміни кредитора у зобов'язанні. Форма правочину щодо заміни кредитора у зобов'язанні. Обсяг прав, що переходять до нового кредитора у зобов'язанні. Зобов'язання, в яких

заміна кредитора не допускається. Порядок заміни кредитора у зобов'язанні. Докази прав нового кредитора у зобов'язанні. Заперечення боржника проти вимоги нового кредитора у зобов'язанні. Відповідальність первісного кредитора у зобов'язанні.

Заміна боржника у зобов'язанні. Форма правочину щодо заміни боржника у зобов'язанні. Заперечення нового боржника у зобов'язанні проти вимоги кредитора. Правові наслідки заміни боржника у зобов'язанні, забезпеченому порукою або заставою. Валюта зобов'язання. Недопустимість односторонньої відмови від зобов'язання.

Тема № 19. Виконання зобов'язання

Поняття виконання зобов'язання. Виконання зобов'язання належними сторонами. Виконання обов'язку боржника іншою особою. Виконання зобов'язання частинами. Строк (термін) виконання зобов'язання. Дострокове виконання зобов'язання. Місце виконання зобов'язання. Валюта виконання грошового зобов'язання. Черговість погашення вимог за грошовим зобов'язанням. Збільшення суми, що виплачується фізичній особі за грошовим зобов'язанням. Проценти. Предмет виконання. Спосіб виконання. Виконання зобов'язання внесенням боргу в депозит нотаріуса. Виконання альтернативного зобов'язання. Виконання зобов'язання, в якому беруть участь кілька кредиторів або кілька боржників. Солідарне зобов'язання. Солідарна вимога кредиторів. Солідарний обов'язок боржників. Право боржника, який виконав солідарний обов'язок, на зворотну вимогу. Підтвердження виконання зобов'язання.

Тема № 20. Способи забезпечення виконання зобов'язання

Способи забезпечення виконання зобов'язання. Форма правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання. Загальні умови забезпечення виконання зобов'язання. Поняття неустойки. Підстави виникнення права на неустойку. Предмет неустойки. Правові наслідки сплати (передання) неустойки.

Порука. Договір поруки. Правові наслідки порушення зобов'язання, забезпеченого порукою. Права та обов'язки поручителя у разі пред'явлення до нього вимоги. Права поручителя, який виконав зобов'язання. Повідомлення поручителя про виконання зобов'язання боржником. Припинення поруки.

Поняття гарантії. Строк дії гарантії. Незалежність гарантії від основного зобов'язання. Правові наслідки порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією. Обов'язки гаранта під час розгляду вимоги кредитора. Право гаранта на відмову в задоволенні вимоги кредитора. Обов'язок гаранта. Припинення гарантії. Право гаранта на зворотну вимогу до боржника. Поняття завдатку. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого завдатком. Поняття обтяження рухомого майна. Публічні та приватні обтяження. Застава і притримання як види забезпечувального обтяження. Поняття застави. Забезпечення майбутньої вимоги. Підстави виникнення застави. Окремі види застав. Предмет застави. Застава майна, що є у спільній власності. Заміна предмета застави. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета застави. Страхування предмета застави. Оцінка предмета застави.

Право притримання. Обов'язки кредитора, який притримує річ у себе. Розпорядження річчю, яку притримує кредитор. Задоволення вимог за рахунок речі, яку притримує кредитор.

Тема № 21. Припинення зобов'язання.

Підстави припинення зобов'язання. Припинення зобов'язання виконанням. Припинення зобов'язання переданням відступного. Припинення зобов'язання зарахуванням. Недопустимість зарахування зустрічних вимог. Зарахування у разі заміни кредитора. Припинення зобов'язання за домовленістю сторін. Припинення зобов'язання прощенням боргу. Припинення зобов'язання поєднанням боржника і кредитора в одній особі. Припинення зобов'язання неможливістю його виконання. Припинення зобов'язання смертю фізичної особи. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.

Тема № 22. Правові наслідки та відповідальність за порушення зобов'язання

Порушення зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання. Прострочення боржника. Прострочення кредитора. Вина як підстава відповідальності за порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання з вини кредитора. Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність

боржника за дії інших осіб. Субсидіарна відповідальність. Правові наслідки невиконання обов'язку передати річ, визначену індивідуальними ознаками. Виконання зобов'язання за рахунок боржника. Відповідальність і виконання зобов'язання в натурі. Відшкодування збитків, завданих порушенням зобов'язання. Збитки і неустойка. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

Тема № 23. Цивільно-правовий договір

Поняття та види договору. Свобода договору. Зміст договору. Обов'язковість договору. Типові умови договору. Строк договору. Ціна. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Тлумачення умов договору.

Укладення договору. Форма договору. Момент укладення договору. Пропозиція укласти договір. Прийняття пропозиції. Місце укладення договору. Договір та правові акти органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування. Вирішення переддоговірних спорів. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Підстави для зміни або розірвання договору. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. Правові наслідки зміни або розірвання договору. Форма зміни або розірвання договору.

Тема № 24. Договори з передання майна у власність

Договір купівлі-продажу. Предмет договору купівлі-продажу. Форма окремих видів договорів купівлі-продажу. Право продажу товару. Обов'язок продавця попередити покупця про права третіх осіб на товар. Обов'язок продавця передати товар покупцеві. Строк виконання обов'язку передати товар. Момент виконання обов'язку продавця передати товар. Правові наслідки відмови продавця передати товар. Правові наслідки невиконання продавцем обов'язку передати приналежності товару та документи, що стосуються товару. Перехід ризику випадкового знищення або випадкового пошкодження товару. Кількість товару. Асортимент товару. Якість товару. Строк придатності товару. Недоліки товару, за які відповідає продавець. Строки виявлення недоліків і пред'явлення вимоги у зв'язку з недоліками проданого товару. Позовна давність, що застосовується до вимог у зв'язку з недоліками проданого товару. Комплектність товару. Комплект товару. Тара та упаковка за договором купівлі-продажу. Перевірка додержання продавцем умов договору купівлі-продажу. Повідомлення продавця про порушення умов договору купівлі-продажу. Обов'язок покупця прийняти товар. Ціна товару. Оплата товару. Попередня оплата товару. Продаж товару в кредит.

Договір роздрібною купівлі-продажу. Публічна пропозиція укласти договір купівлі-продажу. Надання покупцеві інформації про товар. Договір з умовою про прийняття покупцем товару у встановлений строк. Продаж товару за зразками. Продаж товарів з використанням автоматів. Договір з умовою про доставку товару покупцеві. Договір найму-продажу. Ціна та оплата товару. Обмін товару. Права покупця у разі продажу йому товару неналежної якості. Порядок і строки задоволення вимог покупця про заміну товару або усунення недоліків. Відшкодування різниці в ціні у разі заміни товару, зменшення ціни і повернення товару неналежної якості. Відповідальність за шкоду, завдану товаром неналежної якості. Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни. Правове регулювання міни. Договір дарування. Договір ренти. Поняття договору довічного утримання (догляду). Форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі довічного утримання (догляду). Особливості укладення договору довічного утримання (догляду) щодо майна, що є у спільній сумісній власності. Момент виникнення у набувача права власності на майно, передане за договором довічного утримання (догляду). Обов'язки набувача за договором довічного утримання (догляду). Обов'язок набувача забезпечити відчужувача житлом. Грошова оцінка матеріального забезпечення відчужувача. Забезпечення виконання договору довічного утримання (догляду). Припинення договору довічного утримання (догляду). Правові наслідки смерті набувача. Правові наслідки припинення юридичної особи – набувача.

Тема № 25. Договори з передачі майна у користування

Договір найму. Предмет договору найму. Право передання майна у найм. Плата за користування майном. Строк договору найму. Передання майна наймачеві. Правові наслідки не передання майна наймачеві. Якість речі, переданої у найм. Права третіх осіб на річ, передану у найм. правонаступництво у разі зміни власника речі, переданої у найм. Страхування речі, переданої

у найм. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження речі. Користування річчю, переданою у найм. Піднайм. Право власності на плоди, продукцію, доходи, одержані від користування річчю, переданою у найм. Ремонт речі, переданої у найм. Переважні права наймача. Поліпшення наймачем речі, переданої у найм. Наслідки погіршення речі, переданої у найм. Відповідальність за шкоду, що завдана у зв'язку з користуванням річчю, переданою у найм. Припинення договору найму. Право наймодавця відмовитися від договору найму. Розірвання договору найму на вимогу наймодавця. Розірвання договору найму на вимогу наймача. Обов'язки наймача у разі припинення договору найму. Позовна давність, що застосовується до вимог, які впливають із договору найму.

Договір прокату. Предмет договору прокату. Плата за прокат речі. Право наймача на відмову від договору прокату. Особливості договору прокату.

Договір найму земельної ділянки.

Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Державна реєстрація договору найму будівлі або іншої капітальної споруди. Передання будівлі або іншої капітальної споруди у найм. Надання наймачеві права користування земельною ділянкою. Плата за користування.

Найм (оренда) транспортного засобу. Предмет договору найму. Форма договору найму транспортного засобу. Діяльність наймача транспортного засобу. Витрати, пов'язані з використанням транспортного засобу. Страхування транспортного засобу. Правові наслідки пошкодження транспортного засобу. Правові наслідки завдання шкоди іншій особі у зв'язку з використанням транспортного засобу. Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його обслуговує.

Договір лізингу. Предмет договору лізингу. Відповідальність продавця (постачальника) предмета договору лізингу. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета договору лізингу.

Договір найму житла. Форма договору найму житла. Предмет договору найму житла. Сторони у договорі найму житла. правонаступництво у разі зміни власника житла, переданого у найм. Обов'язки наймача житла. Наймач та особи, які постійно проживають разом з ним. Право наймача та осіб, які постійно проживають разом з ним, на вселення інших осіб у житло. Тимчасові мешканці. Ремонт житла, переданого у найм. Плата за користування житлом. Строк договору найму житла. Переважні права наймача житла. Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі найму житла. Розірвання договору найму житла.

Договір позички. Форма договору позички. Позичкодавець. Правові наслідки невиконання обов'язку передати річ у користування. Строк договору позички. Право позичкодавця на відчуження речі. Обов'язки користувача. Розірвання договору позички. Припинення договору позички. Правові наслідки неповернення речі після закінчення строку користування нею.

Тема № 26. Договори підряду

Договір підряду. Генеральний підрядник і субпідрядник. Виконання роботи з матеріалу підрядника та його засобами. Виконання роботи з матеріалу замовника. Обов'язок підрядника зберігати надане йому майно. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження матеріалу. Ціна роботи. Кошторис. Ощадливість підрядника. Строки виконання роботи. Обставини, про які підрядник зобов'язаний попередити замовника. Правові наслідки невиконання замовником вимог підрядника. Права замовника під час виконання роботи. Сприяння замовника. Невиконання замовником обов'язків за договором підряду. Права замовника у разі порушення підрядником договору підряду. Обов'язок замовника прийняти роботу, виконану підрядником. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмета договору підряду або неможливості закінчення роботи. Право підрядника на притримування. Якість роботи. Відповідальність підрядника за неналежну якість роботи. Гарантія якості роботи. Порядок обчислення гарантійного строку. Обов'язок підрядника передати інформацію замовникові. Конфіденційність одержаної сторонами інформації. Позовна давність, що застосовується до вимог щодо неналежної якості роботи.

Договір побутового підряду. Форма договору побутового підряду. Гарантії прав замовника. Надання замовникові інформації про роботу. Публічна пропозиція роботи. Виконання роботи за

договором побутового підряду з матеріалу підрядника. Виконання роботи за договором побутового підряду з матеріалу замовника. Права замовника у разі істотного порушення підрядником договору побутового підряду. Розмір плати за договором побутового підряду. Правові наслідки нез'явлення замовника за одержанням роботи.

Договір будівельного підряду. Право власності на об'єкт будівництва. Проектно-кошторисна документація. Забезпечення будівництва та оплата робіт.

Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження об'єкта. Обов'язок підрядника страхувати об'єкт будівництва. Передання та прийняття робіт. Відповідальність підрядника. Гарантії якості у договорі будівельного підряду. Усунення недоліків за рахунок замовника. Відповідальність замовника.

Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт. Вихідні дані для проведення проектних та пошукових робіт. Обов'язки замовника. Обов'язки підрядника. Відповідальність підрядника за недоліки документації та робіт.

Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Виконання робіт. Передання, прийняття та оплата робіт. Конфіденційність відомостей про договір. Права сторін на результати робіт. Обов'язки виконавця. Обов'язки замовника. Наслідки неможливості досягнення результату. Відповідальність виконавця за порушення договору.

Тема № 27. Договори з надання послуг

Договір про надання послуг. Відшкодування виконавцеві фактичних витрат за договором про безоплатне надання послуг. Строк договору про надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.

Загальні положення про перевезення. Договір перевезення вантажу. Договір перевезення пасажирів та багажу. Договір чартеру (фрахтування). Перевезення у прямому змішаному сполученні. Довгостроковий договір. Перевезення транспортом загального користування. Позови щодо перевезення у закордонному сполученні. Страхування вантажів, пасажирів і багажу. Відповідальність перевізника за шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю пасажирів.

Договір транспортного експедирування. Відповідальність експедитора за договором транспортного експедирування. Відмова від договору транспортного експедирування.

Договір зберігання. Строк зберігання. Правові наслідки відмови поклажодавця від передання речі на зберігання. Обов'язок прийняти річ на зберігання. Виконання договору зберігання. Користування річчю, переданою на зберігання. Зміна умов зберігання. Плата за зберігання. Відшкодування витрат на зберігання. Відшкодування збитків, завданих зберігачеві. Повернення речі на вимогу поклажодавця. Зберігання за законом. Застосування загальних положень про зберігання до окремих його видів. Зберігання на товарному складі. Огляд товару. Зміна умов зберігання та стан товару. Складські документи. Подвійне складське свідоцтво. Права володільця складського та заставного свідоцтва. Просте складське свідоцтво. Спеціальні види зберігання. Зберігання речі у ломбарді. Зберігання цінностей у банку. Договір про надання індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком. Договір про надання індивідуального банківського сейфа, що не охороняється банком. Зберігання речей у камерах схову організацій, підприємств транспорту. Зберігання речей у гардеробі організації. Зберігання речей пасажирів під час його перевезення. Зберігання речей у готелі. Зберігання речей, що є предметом спору. Зберігання автотранспортних засобів. Договір охорони.

Договір страхування. Істотні умови договору страхування. Сторони у договорі страхування. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Співстрахування. Договір перестрахування. Відповідальність страховика. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Обов'язкове страхування.

Договір доручення. Зміст доручення. Виконання доручення. Особисте виконання договору доручення. Припинення договору доручення. Наслідки припинення договору доручення. Обов'язки спадкоємця повіреного та ліквідатора юридичної особи – повіреного.

Договір комісії. Умови договору комісії. Субкомісія. Виконання договору, укладеного комісіонером з третьою особою. Відступ від вказівок комітента. Право власності комітента. Право

комісіонера на притримання речі. Право комісіонера на відрахування з грошових коштів, що належать комітентові. Прийняття комітентом виконання за договором комісії. Право комісіонера на відшкодування витрат, зроблених ним у зв'язку з виконанням договору комісії. Право комітента на відмову від договору комісії. Право комісіонера на відмову від договору комісії. Наслідки смерті фізичної особи або припинення юридичної особи – комісіонера.

Договір управління майном. Установник управління. Управитель. Особа, яка набуває вигоди від майна, що передане в управління. Істотні умови договору управління майном. Строк договору управління майном. Відповідальність управителя. Особливості управління цінними паперами.

Договір позики. Форма договору позики. Проценти за договором позики. Оспорювання договору позики. Забезпечення виконання зобов'язання позичальником. Новація боргу у позикове зобов'язання.

Кредитний договір. Форма кредитного договору. Відмова від надання або одержання кредиту. Комерційний кредит.

Договір банківського вкладу. Форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Проценти на банківський вклад. Внесення грошових коштів на рахунок вкладника іншою особою. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат.

Договір банківського рахунка. Проценти за користування коштами, що знаходяться на рахунку. Підстави списання грошових коштів з рахунка. Обмеження права розпоряджання рахунком. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Поняття договору факторингу. Відповідальність клієнта перед фактором. Виконання боржником грошової вимоги факторові. Наступне відступлення права грошової вимоги. Права фактора. Зустрічні вимоги боржника. Захист прав боржника.

Тема № 28. Розрахунки за цивільним правом Форми розрахунків. Види безготівкових розрахунків.

Загальні положення про розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Умови виконання банком платіжного доручення. Виконання платіжного доручення. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання платіжного доручення.

Акредитив. Відкличний акредитив. Безвідкличний акредитив. Виконання акредитива. Відповідальність банку, що виконує акредитив. Закриття акредитива.

Загальні положення про розрахунки за інкасовими дорученнями. Виконання інкасового доручення. Повідомлення про проведені операції.

Загальні положення про розрахунки із застосуванням розрахункових чеків. Оплата чека. Інкасування чека. Повідомлення про несплату чека. Наслідки несплати чека.

Тема № 29. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

Види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Строк ліцензійного договору. Типовий ліцензійний договір. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Тема № 30. Комерційна концесія

Договір комерційної концесії. Предмет договору комерційної концесії. Сторони в договорі комерційної концесії. Форма договору комерційної концесії та його державна реєстрація. Договір комерційної субконцесії. Обов'язки правоволодільця. Обов'язки користувача. Особливі умови договору комерційної концесії. Відповідальність правоволодільця за вимогами, що пред'являються до користувача. Право користувача на укладення договору комерційної концесії на новий строк. Зміна договору комерційної концесії. Припинення договору комерційної концесії. Збереження чинності договору комерційної концесії у разі зміни сторін. Наслідки зміни торговельної марки чи іншого позначення правоволодільця. Наслідки припинення права, користування яким надано за договором комерційної концесії.

Тема № 31. Спільна діяльність

Договір про спільну діяльність. Форма та умови договору про спільну діяльність.

Договір простого товариства. Вклади учасників. Спільне майно учасників. Ведення спільних справ учасників. Право учасника на інформацію. Спільні витрати та збитки учасників. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Розподіл прибутку. Виділ частки учасника на вимогу його кредитора. Припинення договору простого товариства. Відмова учасника від подальшої участі в договорі простого товариства та розірвання договору. Відповідальність учасника, щодо якого договір простого товариства припинений.

Тема № 32. Недоговірні зобов'язання

Публічна обіцянка винагороди. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. Зміст завдання. Строк (термін) виконання завдання. Зміна умов публічної обіцянки винагороди. Правові наслідки виконання завдання. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди.

Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Право на оголошення конкурсу. Умови конкурсу. Зміна умов конкурсу. Відмова від проведення конкурсу

Переможець конкурсу. Особливості оцінювання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, які подані на конкурс. Права переможця конкурсу. Повернення учаснику конкурсу речі, поданої на конкурс.

Право на вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Надання звіту про вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Тема № 33. Відшкодування шкоди за цивільним правом.

Зобов'язання з відшкодування шкоди. Поняття і значення зобов'язань з відшкодування шкоди. Підстави деліктної відповідальності. Система зобов'язань з відшкодування шкоди.

Відповідальність за шкоду, заподіяну працівником.

Відповідальність за шкоду, заподіяну органами державної влади. Суб'єкти заподіяння шкоди та суб'єкти відповідальності за шкоду, заподіяну органами державної влади. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної органами державної влади.

Відповідальність за шкоду, заподіяну правоохоронними та судовими органами. Суб'єкти заподіяння шкоди та суб'єкти відповідальності за шкоду, заподіяну правоохоронними та судовими органами. Особливості відповідальності за шкоду, заподіяну правоохоронними та судовими органами.

Відповідальність за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи. Загальні засади відповідальності за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю фізичної особи. Особливості відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю фізичної особи внаслідок каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок смерті потерпілого. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я або смерті.

Відповідальність за шкоду, заподіяну малолітніми, неповнолітніми, недієздатними та обмежено дієздатними особами. Порядок відшкодування шкоди, заподіяної малолітніми особами. Відшкодування шкоди, заподіяної неповнолітніми особами. Відшкодування шкоди, заподіяної недієздатними особами та особами обмеженими у дієздатності.

Відповідальність за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Поняття і види джерел підвищеної небезпеки. Суб'єкти відшкодування за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки. Особливості відповідальності за шкоду, заподіяну джерелом підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Умови відповідальності. Ненадання повної та достовірної інформації. Придатність товару.

Відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок злочину.

Відшкодування моральної шкоди. Умови і порядок відшкодування моральної шкоди.

Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Тема № 34. Спадкове право

Поняття та види спадкування. Поняття та склад спадкового майна. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Усунення від права на спадкування.

Спадкування за заповітом. Право на заповіт. Право заповідача на призначення спадкоємців. Право заповідача на визначення обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом. Право заповідача на заповідальний відказ. Предмет заповідального відказу. Втрата чинності заповідальним відказом. Право заповідача на покладення на спадкоємця інших обов'язків. Право на обов'язкову частку у спадщині. Заповіт з умовою. Заповіт подружжя. Підпризначення спадкоємця. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Встановлення сервітуту у заповіті. Загальні вимоги до форми заповіту. Посвідчення заповіту. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Таємниця заповіту. Тлумачення заповіту. Недійсність заповіту.

Спадкування за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування усиновленими та усиновлювачами. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Здійснення права на спадкування. Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи. Відумерлість спадщини. Перерозподіл спадщини. Управління спадщиною.

Виконання заповіту. Право заповідача на призначення виконавця заповіту. Призначення виконавця заповіту за ініціативою спадкоємців. Право виконавця заповіту на плату за виконання своїх повноважень. Контроль за виконанням заповіту. Право виконавця заповіту на відмову від здійснення своїх повноважень.

Оформлення права на спадщину. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину. Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину на нерухоме майно. Державна реєстрація права на спадщину. Визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину.

Спадковий договір. Поняття спадкового договору. Сторони у спадковому договорі. Забезпечення виконання спадкового договору. Розірвання спадкового договору.

2. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття, предмет та метод цивільного процесуального права

Форми та способи захисту цивільних прав. Поняття цивільного процесуального права і його значення. Поняття цивільного процесу (цивільного провадження). Предмет цивільного процесуального права. Метод правового регулювання цивільних процесуальних відносин.

Місце цивільного процесуального права в правовій системі України. Цивільний процес як форма реалізації правосуддя і права громадян на судовий захист.

Судова форма захисту цивільних прав і законних інтересів громадян та організацій. Цивільне судочинство: види та його стадії.

Тема 2. Принципи цивільного процесуального права

Принципи цивільного процесуального права, їх поняття та значення. Система принципів цивільного процесуального права та їх класифікація.

Принципи закріплені Конституцією України: здійснення правосуддя виключно судами; принцип колегіальності і одноособовості розгляду цивільних справ; незалежність суддів та підкорення їх тільки законам; здійснення судочинства державною мовою; рівність учасників процесу перед законом і судом; гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; публічність; змагальність.

Принципи, закріплені законодавством про судочинство: диспозитивність; всебічність і повнота; процесуальна рівність сторін; раціональна процесуальна форма; неможливість процесуального сумісництва; безпосередність судового розгляду; усність судового розгляду; оперативність.

Тема 3. Цивільні процесуальні правовідносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин. Ознаки цивільних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних процесуальних правовідносин.

Елементи цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Особи, які приймають участь у справі, інші учасники цивільного процесу як суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Поняття цивільної процесуальної правоздатності. Поняття та види цивільної процесуальної дієздатності.

Об'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Зміст цивільних процесуальних правовідносин.

Тема 4. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Відводи

Правове положення суддів у цивільному процесі. Вимоги до кандидата на посаду професійного судді. Народні засідателі, їх місце, роль та статус у цивільному судочинстві. Випадки участі народних засідателів в цивільному процесі

Визначення складу суду. Склад суду. Порядок вирішення питань при колегіальному розгляді справи.

Підстави відводу (самовідводу) судді. Підстави для відводу (самовідводу) секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача. Заяви про самовідводи та відводи. Порядок вирішення заявленого відводу та самовідводу. Наслідки відводу суду (судді).

Тема 5. Сторони у цивільному процесі. Треті особи

Поняття сторін у цивільному процесі. Ознаки сторін у цивільному процесі. Процесуальні права та обов'язки сторін у цивільному процесі. Види прав та обов'язків сторін.

Процесуальна співучасть. Підстави співучасті у цивільному процесі. Мета, види співучасті. Обов'язкова і факультативна співучасть. Неналежна сторона у цивільному процесі. Умови і порядок заміни неналежної сторони. Правові наслідки заміни неналежної сторони.

Процесуальне правонаступництво (поняття, умови та підстави вступу у процес правонаступника). Поняття і види третіх осіб (характеристика і підстави їх участі) у цивільному процесі.

Треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Ознаки третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Підстави і процесуальний порядок вступу їх у процес. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору. Ознаки третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору. Підстави і процесуальний порядок вступу їх у процес.

Тема 6. Представництво у цивільному процесі

Поняття та значення процесуального представництва. Зміст представництва у цивільному процесі. Ознаки представництва у цивільному процесі. Види процесуального представництва. Законне представництво в суді. Підстави законного представництва. Договірне представництво у суді. Підстави договірної представництва.

Представник у цивільному процесі та його правовий статус. Повноваження процесуального представника у суді. Процесуально-правове становище представника в провадженні цивільних справ у суді першої інстанції. Документи, які підтверджують повноваження представника.

Процесуально-правове становище представника в провадженні по перевірці законності і обґрунтованості судових рішень та їх виконанні.

Тема 7. Органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи і інтереси інших осіб

Органи та особи, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб: їх правове положення та форми участі у цивільному процесі. Особливості участі в цивільному процесі окремих органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Задачі, підстави й форми участі прокурора у всіх стадіях цивільного процесу. Процесуальне положення прокурора. Його права та обов'язки.

Особливості участі у цивільному судочинстві органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Особливості участі в цивільному процесі органів опіки та піклування, органів соціального захисту населення тощо.

Правове положення у цивільному процесі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Тема 8. Інші учасники цивільного процесу

Загальна характеристика інших учасників цивільного процесу. Особи, які здійснюють організаційно - технічне забезпечення цивільного процесу. Помічник судді. Секретар судового засідання: мета участі, права та обов'язки. Судовий розпорядник як учасник цивільного процесу.

Особи, які сприяють розгляду і вирішенню цивільної справи по суті. Поняття, права та обов'язки свідка. Поняття експерта, вимоги до нього. Поняття, права та обов'язки експерта з питань права. Спеціаліст як учасник цивільного процесу. Участь в цивільному судочинстві перекладача.

Тема 9. Цивільна юрисдикція

Поняття і значення цивільної юрисдикції. Розмежування компетенції судів загальної юрисдикції, господарських та адміністративних судів.

Предметна та суб'єктна юрисдикція. Справи, що відносяться до юрисдикції загальних судів. Компетенція судів щодо розгляду цивільних справ в порядку позовного, наказного та окремого провадження. Розгляд кількох пов'язаних між собою вимог. Право сторін на передачу спору на розгляд третейського суду. Право сторін на передачу спору на розгляд іноземного суду.

Інстанційна юрисдикція: її поняття та значення. Суд першої інстанції. Суд апеляційної інстанції. Суд касаційної інстанції.

Територіальна юрисдикція (підсудність): її поняття та значення. Види територіальної підсудності: загальна (за місцем перебування відповідача), альтернативна (за вибором позивача), договірна, виключна, підсудність за ухвалою суду.

Правові наслідки порушення правил цивільної юрисдикції. Порушення предметної та суб'єктної юрисдикції. Порушення територіальної юрисдикції (підсудності). Підстави та порядок передачі справ з одного суду до іншого.

Тема 10. Цивільні процесуальні строки

Поняття і значення процесуальних строків. Розумність процесуальних строків. Класифікація цивільних процесуальних строків. Характеристика окремих видів цивільних процесуальних строків.

Порядок обчислення процесуальних строків. Початок перебігу строків у цивільному процесі. Закінчення процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків. Продовження та поновлення процесуальних строків. Наслідки пропущення процесуальних строків.

Тема 11. Судові витрати

Поняття та види судових витрат, їх значення. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення па попередня оплата судових витрат. Відстрочення, розстрочення судових витрат. Зменшення розміру судових витрат, звільнення від їх оплати.

Судовий збір: поняття, види, об'єкти справляння, суб'єкти сплати, ставки, обчислення, порядок сплати. Ціна позову.

Витрати, пов'язані із розглядом справи в суді: поняття, види. Витрати на професійну правничу допомогу. Витрати сторін та їхніх представників, що пов'язані з явкою до суду. Витрати, пов'язані із залученням (викликом) свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів, проведенням експертиз. Витрати, пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів та вчиненням інших дій, необхідних для розгляду справи.

Розподіл та відшкодування судових витрат. Повернення судових витрат.

Тема 12. Заходи процесуального примусу

Поняття заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Мета застосування окремих заходів процесуального примусу.

Процесуальний порядок застосування попередження. Процесуальний порядок видалення із залу судового засідання.

Процесуальний порядок тимчасового вилучення доказів для дослідження судом. Зміст ухвали про тимчасове вилучення доказів для дослідження судом. Виконання ухвали про тимчасове вилучення доказів для дослідження судом та її оскарження.

Процесуальний порядок застосування приводу свідка як заходу процесуального примусу. Особи, які не підлягають приводу в суд. Зміст ухвали про привід свідка, порядок її виконання та оскарження.

Штраф як захід процесуального примусу: поняття, підстави застосування. Сума штрафу, яка може бути стягнена з порушника за ухвалою суду у разі вчинення першого порушення, повторного, систематичних порушень. Оскарження ухвали про стягнення штрафу. Скасування ухвали про стягнення штрафу.

Тема 13. Докази та доказування у цивільному процесі

Поняття і мета судового доказування. Предмет доказування. Поняття судових доказів та їх класифікація. Належність доказів. Допустимість доказів. Достовірність доказів. Достатність доказів. Обов'язок доказування і подання доказів. Підстави звільнення від доказування.

Подання доказів. Витребування доказів. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. Особливості огляду речових доказів, що швидко псуються.

Характеристика окремих засобів доказування. Показання свідків. Письмові докази, поняття, класифікація, порядок дослідження й оцінки. Речові докази. Електронні докази. Поняття і види експертизи, порядок призначення експертизи. Висновок експерта, його зміст. Процесуальні права й обов'язки експерта. Висновок експерта у галузі права.

Судові доручення щодо збирання доказів. Процесуальний порядок оформлення і виконання судового доручення.

Забезпечення доказів: поняття, мета. Підстави та порядок забезпечення доказів. Заява про забезпечення доказів. Розгляд заяви про забезпечення доказів. Відшкодування витрат, пов'язаних із забезпеченням доказів.

Тема 14. Судові виклики та повідомлення

Поняття судових викликів і повідомлень. Види судових повісток: судова повістка про виклик, судова повістка-повідомлення.

Порядок здійснення судових викликів і повідомлень. Зміст судової повістки про виклик. Зміст оголошення про виклик. Зміст судової повістки-повідомлення.

Порядок вручення судових повісток. День вручення судової повістки.

Повідомлення суду учасником судового процесу про зміну свого місця проживання (перебування, знаходження). Повідомлення суду учасником судового процесу про причини неявки в судове засідання. Розшук відповідача.

Тема 15. Забезпечення позову

Поняття, мета та значення забезпечення позову у цивільному процесі. Підстави забезпечення позову. Види забезпечення позову. Зміст і форма заяви про забезпечення позову.

Порядок подання заяви про забезпечення позову. Розгляд заяви про забезпечення позову.

Зустрічне забезпечення. Скасування зустрічного забезпечення. Заміна одного заходу забезпечення іншим.

Виконання ухвали про забезпечення позову. Скасування заходів забезпечення позову. Відшкодування збитків, заподіяних забезпеченням позову.

Тема 16. Письмові заяви учасників справи. Пред'явлення позову та відкриття провадження у справі

Загальні положення цивільно-процесуального законодавства щодо заяв учасників справи по суті справи. Види та зміст заяв по суті справи. Позовна заява, її реквізити та елементи. Ціна позову. Документи, що додаються до позовної заяви. Відзив на позовну заяву. Відповідь на відзив. Заперечення відповідача. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву. Заяви учасників справи з процесуальних питань.

Право на позов. Поняття позову та його елементи. Види позову. Право на пред'явлення позову і процесуальний порядок його реалізації. Процесуальний порядок пред'явлення позову. Залишення позовної заяви без руху. Повернення позовної заяви. Відмова у відкритті провадження у справі. Відкриття провадження у справі. Процесуальний порядок об'єднання та роз'єднання позовів.

Тема 17. Підготовче провадження. Врегулювання спору за участю судді. Відмова позивача від позову, мирова угода.

Поняття, мета і завдання підготовчого провадження як стадії судового процесу. Значення підготовчого провадження. Процесуальні дії суду та учасників справи, що складають зміст стадії підготовчого провадження.

Підготовче засідання: поняття та значення. Дії, які повинен вчинити суд у підготовчому засіданні. Правила проведення підготовчого засідання. Відкладення підготовчого засідання. Підстави та порядок розгляду справи спочатку. Перерва у підготовчому засіданні. Судові рішення у підготовчому засіданні.

Врегулювання спору за участю судді: поняття, мета, значення. Підстави проведення врегулювання спору за участю судді та порядок його призначення. Порядок та строк проведення врегулювання спору за участю судді. Припинення врегулювання спору за участю судді.

Правила реалізації права на зустрічний позов. Відмова позивача від прозову. Визнання позову відповідачем. Правила укладення мирової угоди та процесуальні наслідки. Виконання мирової угоди.

Тема 18. Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу.

Поняття, завдання, значення, строки розгляду справи по суті. Розгляд судом справи у судовому засіданні. Участь у судовому засіданні у режимі відео конференції.

Порядок проведення судового засідання та його складові частини: відкриття розгляду справи по суті; з'ясування обставин справи та дослідження доказів; судові дебати; ухвалення рішення.

Фіксування судового процесу технічними засобами. Протокол судового засідання. Зауваження щодо технічного запису судового засідання, протоколу судового засідання. Їх розгляд. Порядок складання та оформлення протоколів про окремі процесуальні дії.

Тема 19. Зупинення і закриття провадження у справі, залишення позову без розгляду.

Судові рішення.

Ускладнення в процесі судового розгляду цивільних справ. Перерва в судовому засіданні. Відкладення розгляду справи: поняття, підстави, порядок. Зупинення провадження у справі: поняття, види. Підстави обов'язкового зупинення провадження у справі судом. Підстави, при наявності яких суд може зупинити провадження у справі. Строки, на які зупиняється провадження у справі, порядок його поновлення. Закінчення справи без винесення судового рішення. Закриття провадження у справі: поняття, підстави, порядок, наслідки. Залишення заяви без розгляду: поняття, підстави, порядок, наслідки.

Судові рішення: поняття, види, сутність, питання, які вони вирішують. Порядок ухвалення судових рішень. Вимоги, яким має відповідати рішення суду. Законність і обґрунтованість судового рішення. Питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення. Зміст рішення суду. Визначення порядку виконання рішення суду. Відстрочення або розстрочення, забезпечення виконання рішення суду.

Проголошення судового рішення. Вручення судового рішення. Набрання рішенням суду законної сили.

Усунення недоліків рішення судом, який його постановив. виправлення описки чи явної арифметичної помилки. Ухвалення додаткового рішення. Роз'яснення рішення суду.

Ухвали суду: види, зміст, набрання законної сили. Окрема ухвала: зміст, порядок ухвалення, значення.

Тема 20. Спрощене провадження та заочний розгляд справи

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження. Подання клопотання та вирішення питання про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження та подання учасниками справи заяв по суті справи.

Умови і порядок проведення заочного розгляду справи. Форма і зміст заочного рішення. Законна сила заочного рішення. Форма і зміст заяви про перегляд заочного рішення. Порядок і строк подання заяви про перегляд заочного рішення. Порядок розгляду заяви про перегляд заочного рішення. Скасування й оскарження заочного рішення.

Особливості позовного провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх витребування: пред'явлення позову, визнання необґрунтованими активів, правові наслідки визнання активів необґрунтованими.

Тема 21. Наказне провадження

Поняття та особливості наказного провадження. Підсудність справ наказного провадження. Поняття судового наказу. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.

Процесуальний порядок порушення справи про видачу судового наказу. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Судовий збір за подання відповідної заяви. Підстави для відмови у видачі судового наказу та її наслідки.

Порядок розгляду заяви про видачу судового наказу. Судовий наказ: форма і зміст, порядок видачі або надіслання стягувану та надіслання боржникові.

Скасування судового наказу. Законна сила судового наказу.

Тема 22. Окреме провадження

Поняття і сутність окремого провадження. Відмінність окремого провадження від інших видів цивільного судочинства. Ознаки окремого провадження.

Порядок розгляду справ окремого провадження. Розгляд справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою, про усиновлення. Справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення. Справи про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі. Справи про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Справи про визнання спадщини відумерлою. Справи про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку. Справи про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу. Справи про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.

Тема 23. Апеляційне провадження

Загальна характеристика апеляційного оскарження. Суть і значення апеляційного оскарження і перевірки рішень і ухвал суду першої інстанції.

Право апеляційного оскарження рішень і ухвал суду першої інстанції та процесуальний порядок його реалізації. Строки апеляційного оскарження. Визначення апеляційної інстанції. Форма і зміст апеляційної скарги. Порядок подання апеляційної скарги. Приєднання співучасників і третіх осіб до апеляційної скарги.

Залишення апеляційної скарги без руху. Повернення апеляційної скарги. Відмова у відкритті апеляційного провадження. Відкриття апеляційного провадження. Закриття апеляційного провадження. Відзив на апеляційну скаргу. Доповнення, зміна або відкликання апеляційної скарги або відмова від неї.

Призначення справи до розгляду у суді апеляційної інстанції. Межі розгляду справи судом апеляційної інстанції. Порядок розгляду справи судом апеляційної інстанції. Наслідки неявки до судового засідання осіб, що приймають участь у справі. Відмова позивача від позову та мирова угода сторін.

Повноваження суду апеляційної інстанції. Порядок прийняття постанови судом апеляційної інстанції. Постанова суду апеляційної інстанції: зміст, форма, проголошення, набрання законної сили, вручення.

Тема 24. Касаційне провадження

Сутність і значення перегляду рішень суду, ухвал у касаційному порядку. Право касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Порядок подання касаційної скарги. Форма і зміст касаційної скарги.

Відкриття касаційного провадження. Залишення касаційної скарги без руху. Повернення касаційної скарги. Відмова у відкритті касаційного провадження у справі. Відзив на касаційну скаргу. Закриття касаційного провадження.

Касаційний розгляд. Підготовка справи до розгляду у суді касаційної інстанції. Попередній розгляд справи. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Строки розгляду. Касаційні скарги на ухвали суду. Відмова позивача від позову та укладання сторонами мирової угоди.

Повноваження суду касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції: форма, зміст, складові, проголошення, законна сила. Ухвали суду касаційної інстанції. Вручення судових рішень суду касаційної інстанції.

Тема 25. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами

Підстави, строк і порядок подання заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Вимоги до форми і змісту заяви.

Розгляду справ за нововиявленими або виключними обставинами: відкриття провадження, відмова від заяви, порядок розгляду заяви. Повноваження суду за результатами перегляду судового рішення за ново виявленими або виключними обставинами.

Тема 26. Виконання судових рішень у цивільних справах та судовий контроль за їх виконанням

Негайне виконання. Звернення судових рішень до виконання. Загальна характеристика примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб). Звернення судового рішення до виконання. Рішення суду, що звертаються до примусового виконання і виконавчі документи. Зміст виконавчого листа. Строк пред'явлення виконавчих документів до виконання. Повноваження суду, щодо питань виконавчого провадження. Відстрочка і розстрочка виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання, роз'яснення рішення. Поворот виконання судових рішень. Підсудність справ щодо процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень у цивільних справах.

Судовий контроль за виконанням судового рішення. Право на звернення зі скаргою до суду. Строки, порядок звернення зі скаргою. Розгляд скарги. Судове рішення за скаргою. Розподіл витрат, пов'язаних з розглядом скарги. Виконання ухвали.

Тема 27. Відновлення втраченого судового провадження

Порядок відновлення втраченого судового провадження. Особи, які мають право звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження. Підсудність заяви. Вимоги до форми і змісту заяви. Наслідки недотримання вимог до змісту заяви.

Підстави відмовлення у відкритті провадження у справі чи залишення заяви без розгляду. Порядок розгляду і вирішення справи про відновлення втраченого судового провадження. Рішення суду про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 28. Цивільне судочинство з іноземним елементом Цивільні процесуальні права та обов'язки іноземних осіб. Підсудність судам України цивільних справ з іноземним елементом.

Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги.

Виконання в Україні судових доручень іноземних судів, доручення про вручення виклику до суду чи інших документів. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами.

3. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Тема 1. Адміністративне право як галузь права та навчальна дисципліна

Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Система адміністративного права. Роль та місце адміністративного права в побудові правової держави. Поняття адміністративного права як науки. Розвиток науки адміністративного права. Найважливіші наукові праці з адміністративного права. Роль науки у розвитку адміністративного права та удосконаленні державного управління на сучасному етапі. Адміністративне право як навчальна дисципліна.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини

Джерела адміністративного права. Розуміння та класифікація джерел адміністративного права. Сутність та зміст формалізованих національних джерел адміністративного права. Сутність та зміст формалізованих міжнародних (європейських) джерел адміністративного права. Сутність та

зміст судових рішень. Неформалізовані джерела адміністративного права. Супідрядність формалізованих джерел адміністративного права. Колізії норм адміністративного права. Чинність джерел адміністративного права у часі, просторі та за колом осіб.

Адміністративно-правові норми. Предмет регулювання адміністративно-правових норм. Класична модель правової норми передбачає обов'язкову наявність трьох взаємопов'язаних частин: гіпотези, диспозиції та санкції. Види адміністративно-правових норм. Поняття адміністративно-правових відносин. Основні риси адміністративно-правових відносин. Складові елементи адміністративно-правових відносин. Особливості адміністративно-правових відносин. Класифікація адміністративно-правових відносин. Правоздатність, дієздатність.

Тема 3. Сутність та зміст публічної влади та публічного адміністрування. Публічні інтереси, права та майно

Розуміння публічної влади. Ознаки публічної влади. Структура публічної влади. Сутність влади українського народу. Сутність законодавчої влади. Юридична основа діяльності Верховної Ради України. Сутність виконавчої влади. Завдання та специфічні особливості виконавчої влади. Сутність судової влади. Сутність влади Автономної Республіки Крим. Президент України. Прокуратура України. Сутність самоврядної (муніципальної влади).

Розуміння публічного адміністрування. Публічна адміністрація як суб'єкт реалізації публічного адміністрування. Форми прояву та види публічного адміністрування.

Розуміння інтересу. Види інтересів. Зміст публічного інтересу. Публічні права. Розмежування об'єктивного та суб'єктивного права. Значення суб'єктивних публічних прав. Практичне значення суб'єктивних публічних прав. Передумови суб'єктивних публічних прав. Фізичні особи як носії суб'єктивних публічних прав. Юридичні особи як носії суб'єктивних публічних прав.

Сутність публічного майна. Ознаки публічного майна. Класифікація публічного майна. Публічні речі загального користування. Публічні речі спеціального застосування. Публічні речі, які перебувають у розпорядженні державних (комунальних) установ та організацій. Службові речі, грошові кошти. Корпоративні права держави. Публічна інформація.

Тема 4. Суб'єкти адміністративного права

Адміністративно-правовий статус фізичних осіб. Права фізичних осіб: соціально-економічні права і свободи; політичні права і свободи; особисті права і свободи.

Громадянство України. Умови прийняття до громадянства України та його втрати.

Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.

Юридичні особи як носії суб'єктивних публічних прав. Організаційно-правові форми підприємств.

Поняття і види об'єднань громадян. Основи адміністративно-правового статусу громадян. Права і обов'язки громадян у сфері виконавчої влади. Звернення громадян. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства

Тема 5. Організація публічної адміністрації

Розуміння та класифікація суб'єктів публічної адміністрації. Ознаки суб'єктів публічної адміністрації.

Органи виконавчої влади як суб'єкти публічної адміністрації. Кабінет Міністрів України у системі органів виконавчої влади. Сутність та зміст центральних органів влади. Сутність за зміст місцевих органів виконавчої влади.

Органи державної влади, що не входять до системи органів виконавчої влади як суб'єкти публічної адміністрації. Служба безпеки України як суб'єкт публічної адміністрації. Служба зовнішньої розвідки як суб'єкт публічної адміністрації. Рада Національної безпеки і оборони як суб'єкт публічної адміністрації. Рахункова палата України як суб'єкт публічної адміністрації. Центральна виборча комісія як суб'єкт публічної адміністрації. Вища рада юстиції України як суб'єкт публічної адміністрації. Державна судова адміністрація України як суб'єкт публічної адміністрації. Представництво Президента в АРК, Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки, надзвичайних ситуацій, Державна служба медицини катастроф та інші служби як суб'єкти публічної адміністрації.

Президент України як суб'єкт публічної адміністрації. Кадрові, забезпечувальні та контрольні повноваження Президента України.

Органи прокуратури України як суб'єкти публічної адміністрації.

Органи влади АРК як суб'єкти публічної адміністрації. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти публічної адміністрації.

Юридичні особи публічного права, які не мають статусу органа публічної влади як суб'єкти публічної адміністрації. Підприємства публічного права. Установи публічного права. Фонди публічного права.

Приватні особи, яким делеговані публічні функції, як суб'єкти публічної адміністрації. Колективні суб'єкти, які не наділені статусом юридичної особи, як суб'єкти публічної адміністрації.

Тема 6. Інструменти публічної адміністрації

Сутність та властивості інструментів публічної адміністрації. Класифікація інструментів публічної адміністрації.

Нормативні акти публічної адміністрації. Функції нормативних актів публічної адміністрації. Класифікація нормативних актів публічної адміністрації за суб'єктами видання, за територіальним масштабом дії, за спрямованістю. Вимоги до нормативних актів публічної адміністрації.

Адміністративні акти публічної адміністрації. Сутність та властивості адміністративних актів публічної адміністрації. Класифікація адміністративних актів публічної адміністрації. Юридичні передумови адміністративних актів публічної адміністрації: законність, допустимість, формальні та матеріальні вимоги. Видання адміністративного акта на підставі дискреційних повноважень.

Видання адміністративного акту, який зачіпає права великої кількості осіб. Чинність адміністративного акта. Припинення дії адміністративного акта. Дефектність адміністративного акта та її наслідки.

Адміністративні договори публічної адміністрації та їх класифікація. Юридичні передумови та наслідки адміністративних договорів.

Акти-дії публічної адміністрації, їх розуміння, вимоги до актів-дій першого, другого та третього блоків. Законність застосування актів-дій публічної адміністрації.

Акти-плани публічної адміністрації: розуміння, класифікація. Адміністративний розсуд у діяльності публічної адміністрації: сутність, види.

Тема 7. Позасудові способи забезпечення законності у діяльності публічної адміністрації

Поняття та гарантії забезпечення законності у діяльності публічної адміністрації.

Класифікація позасудових способів забезпечення законності у діяльності публічної адміністрації.

Види позасудового контролю за суб'єктами здійснення: державний, самоврядний, громадський; за сферою діяльності, яка підлягає контролю: відомчий, міжвідомчий, надвідомчий; за часом проведення: попередній, поточний, наступний.

Звернення громадян як спосіб позасудового забезпечення законності у діяльності публічної адміністрації. Пропозиція (зауваження), заява (клопотання), скарга як види звернення громадян. Терміни розгляду звернень громадян.

Адміністративне оскарження та його стадії: відкриття провадження за скаргою, розгляд скарги по суті, прийняття рішення у справі. Вимоги до адміністративного акту по зверненню громадянина.

Тема 8. Адміністративні процедури

Розуміння адміністративної процедури. Поняття та ознаки адміністративної процедури. Види адміністративних процедур. Реєстраційні процедури. Дозвільні процедури. Інспекційні процедури. Процедури щодо притягнення до адміністративної відповідальності. Процедури за заявою особи.

Принципи адміністративної процедури. Система принципів адміністративної процедури. Загальні принципи адміністративної процедури. Зміст спеціальних принципів адміністративної процедури. Учасники адміністративної процедури.

Адміністративний орган. Адресат (зокрема заявник). Заінтересовані особи. Представництво в адміністративній процедурі. Стадії адміністративної процедури. Ініціювання та початок провадження. Підготовка справи до розгляду. Розгляд і вирішення справи. Оформлення

адміністративного акта, його доведення до відомих адресатів і заінтересованих осіб. Перегляд адміністративного акта.

Тема 9. Адміністративні послуги

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг. Ознаки адміністративної послуги. Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері. Види адміністративних послуг. Принципи надання адміністративних послуг. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг. Суб'єкт звернення. Суб'єкт надання адміністративних послуг. Центри надання адміністративних послуг. Адміністратори.

Порядок надання адміністративних послуг. Стадії процедури надання адміністративної послуги. Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг. Плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір). Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

Тема 10. Адміністративно-господарське право

Сутність та зміст адміністративно-господарського права. Система адміністративно-господарського права та її елементи. Державна реєстрація суб'єктів господарювання як інститут адміністративно-господарського права. Єдиний державний реєстр суб'єктів господарювання. Антимонопольне регулювання як інститут адміністративно-господарського права. Державне замовлення як інститут адміністративно-господарського права. Фінансове забезпечення державного замовлення за рахунок коштів Державного бюджету України.

Ліцензування як інститут адміністративно-господарського права: види, стадії та умови.

Патентування як інститут адміністративно-господарського права. Торговий патент та його види. Квотування як інститут адміністративно-господарського права. Стандартизація та сертифікація як інститут адміністративно-господарського права. Регулювання цін та тарифів як інститут адміністративно-господарського права. Надання дотацій, компенсацій та субсидій як інститут адміністративно-господарського права. Контрольні заходи за господарською діяльністю як інститут адміністративно-господарського права. Джерела адміністративно-господарського права.

Тема 11. Муніципальне право

Особливості муніципальних правовідносин. Система муніципального права та її складники. Місцеве самоврядування як інститут муніципального права. Основні завдання місцевого самоврядування.

Територіальна громада як інститут муніципального права. Представницькі органи місцевого самоврядування як інститут муніципального права. Сільський, селищний, міський голова як інститут муніципального права.

Органи самоорганізації населення як інститут муніципального права. Порядок ініціювання та надання дозволу на створення органу самоорганізації населення.

Асоціації органів місцевого самоврядування як інститут муніципального права.

Джерела муніципального права.

Тема 12. Право публічної служби

Сутність та зміст права публічної служби. Ознаки публічної служби. Елементи системи публічної служби.

Державна служба як інститут публічної служби. Поняття, види та принципи державної служби. Правове регулювання державної служби. Посада і посадова особа. Класифікація посад державних службовців. Їх види. Права і обов'язки державних службовців. Проходження державної служби. Відповідальність державних службовців.

Класифікація посад за Законом України «Про державну службу». Визначення поняття правового статусу державних службовців. Їх права та обов'язки, обмеження. Порядок проходження державної служби. Засади кадрового забезпечення державного управління. Відповідальність за порушення законодавства про державну службу.

Тема 13. Поліцейське право

Сутність та зміст поліцейського права. Еволюційний поступ поліцейського права. Елементи системи поліцейського права. Громадський порядок як інститут поліцейського права. Громадський

порядок у широкому та вузькому розумінні. Адміністративно-правова охорона громадського порядку. Громадська безпека як інститут поліцейського права. Принципи забезпечення громадської безпеки. Громадська безпека у звичайних та надзвичайних умовах життєдіяльності. Охорона власності як інститут поліцейського права. Ознаки охорони власності :основні та додаткові. Правовий статус Національної поліції України. Основні завдання поліції, система органів, функції. Правовий статус Служби безпеки як інститут поліцейського права. Правовий статус прикордонної служби як інститут поліцейського права.

Джерела поліцейського права.

Тема 14. Міграційне право

Сутність та зміст міграційного права. Пріоритетні напрямки правового регулювання міграційних процесів. Елементи системи міграційного права.

Імміграція як інститут міграційного права. Квоти імміграції. Отримання дозволу на імміграцію. Умови скасування дозволу на імміграцію.

В'їзд іноземців в Україну як інститут міграційного права.

Свобода пересування та вільний вибір місця проживання як інститут міграційного права.

Повернення (репатріація) репресованих осіб, раніше депортованих народів як інститут міграційного права. Джерела міграційного права.

Тема 15. Адміністративно-деліктне право

Сутність та зміст адміністративно-деліктного права. Норми адміністративно-деліктного права. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Нормативно-правова основа адміністративної відповідальності. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Поняття адміністративного правопорушення (проступку), його ознаки. Юридичний склад адміністративного проступку, його поняття, значення, структура та види. Поняття та види об'єкта проступку. Поняття та структура об'єктивної сторони проступку. Поняття та ознаки суб'єктивної сторони проступку. Поняття та види суб'єктів адміністративних проступків. Обставини, що виключають протиправність і винність діяння. Мета та зміст адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень. Основні і додаткові стягнення. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Обставини, що пом'якшують і обтяжують адміністративну відповідальність. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Відшкодування шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням. Порядок обчислення строків адміністративних стягнень. Строки накладення адміністративних стягнень. Погашення адміністративних стягнень. Підстави та порядок звільнення від адміністративної відповідальності. Завдання, принципи і правове регулювання провадження в справах про адміністративні правопорушення. Докази в справі про адміністративне правопорушення, їх поняття, джерела та оцінка. Види і правовий стан осіб, які беруть участь у провадженні. Поняття та види стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення. Порушення справи і попереднє з'ясування її обставин. Зміст протоколу про адміністративне правопорушення і порядок його складення. Розгляд справи і винесення постанови. Оскарження (опротестування) постанови і перегляд справи. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Джерела адміністративно-деліктного права.

Тема 16. Освітнє право

Сутність та зміст освітнього права. Специфічні типи освітніх правовідносин. Елементи системи освітнього права.

Дошкільна освіта як інститут освітнього права. Складники системи дошкільної освіти. Типи дошкільних закладів освіти.

Загальна середня освіта як інститут освітнього права. Система загальної середньої освіти та її складники. Типи закладів середньої освіти. Заклад середньої освіти як юридична особа.

Позашкільна освіта як інститут освітнього права. Структура позашкільної освіти. Позашкільні заклади освіти: комплексні та профільні.

Професійно-технічна освіта як інститут освітнього права. Система професійно-технічної освіти. Типи професійно-технічних закладів освіти.

Вища освіта як інститут освітнього права. Структура вищої освіти. Освітні рівні та ступені. Джерела освітнього права.

Тема 17. Наукове право

Сутність та зміст наукового права України. Специфічні особливості наукових правовідносин. Академічні правовідносини. Елементи системи наукового права.

Наукова та науково-технічна діяльність як інститут наукового права. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності.

Науково-технічна інформація як інститут наукового права. Наукова та науково-технічна експертиза як інститут наукового права.

Інноваційна діяльність як інститут наукового права. Трансфер технологій як інститут наукового права. Суб'єкти трансферу технологій.

Атестація наукових працівників як інститут наукового права.

Академічна доброчесність. Академічна відповідальність. Джерела наукового права.

Тема 18. Право соціального забезпечення.

Сутність та зміст права соціального забезпечення. Специфічні особливості права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення та її складові елементи.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як інститут права соціального забезпечення. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Страховий стаж як інститут права соціального забезпечення. Правила обчислення страхового стажу.

Соціальні послуги як інститут права соціального забезпечення. Матеріальна допомога та соціальне обслуговування як основні форми надання соціальних послуг. Види соціальних послуг.

Соціальні стандарти як інститут соціального забезпечення. Державні соціальні стандарти. Соціальні норми та нормативи. Види соціальних нормативів за характером задоволення соціальних потреб та рівнем їх задоволення. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт.

Соціальні гарантії як інститут соціального забезпечення. Основні державні соціальні гарантії. Джерела права соціального забезпечення.

Тема 19. Фінансове право

Сутність та зміст фінансового права. Специфічні особливості фінансового права. Система фінансового права та її складові елементи.

Фінанси і фінансова система як інститути фінансового права. Ефективність організації фінансів. Фінансовий контроль як інститут фінансового права.

Державні доходи як інститут фінансового права. Залучення коштів у державні доходи. Система державних і місцевих доходів.

Державні видатки як інститут фінансового права. Кошторис як основний фінансовий документ бюджетних установ.

Джерела фінансового права.

Тема 20. Будівельне право

Сутність та зміст будівельного права. Специфічні особливості будівельного права. Система будівельного права та її складові елементи.

Планування території України та її частин як інститут будівельного права. Діяльність органів публічної адміністрації, юридичних та фізичних осіб з планування територій.

Ліцензування будівельної діяльності як інститут будівельного права. Підготовчі та будівельні роботи як інститут будівельного права.

Прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта як інститут будівельного права.

Державний архітектурно-будівельний контроль як інститут будівельного права.

Джерела будівельного права.

Тема 21. Інформаційне право

Сутність та зміст інформаційного права. Пріоритетні напрями розвитку інформаційного суспільства. Система інформаційного права та її складові елементи.

Правовий режим інформації як інститут інформаційного права. Види інформації за змістом, за порядком доступу тощо. Інформація з обмеженим доступом.

Масова інформація як інститут інформаційного права. Засоби масової інформації та їх права. Права журналістів та професійну діяльність. Цензура.

Персональні дані як інститут інформаційного права.

Доступ до публічної інформації як інститут інформаційного права.

Джерела інформаційного права.

Тема 22. Телекомунікаційне право.

Сутність та зміст телекомунікаційного права. Юридичні та теоретичні передумови формування телекомунікаційного права. Система телекомунікаційного права України.

Стандартизація та метрологічне забезпечення діяльності у сфері телекомунікацій як інститут телекомунікаційного права. Дозволи на проектування, будівництво, реконструкцію і модернізацію телекомунікаційних мереж інститут телекомунікаційного права.

Регулювання ресурсу нумерації як інститут телекомунікаційного права.

Ліцензування господарської діяльності у сфері телекомунікацій інститут телекомунікаційного права.

Регулювання цін та тарифів на телекомунікаційні послуги як інститут комунікаційного права.

Джерела телекомунікаційного права.

Тема 23. Спортивне право

Сутність та зміст спортивного права. Особливості спортивного права. Характерні риси норм спортивного права. Система спортивного права.

Правовий статус суб'єктів спортивних відносин як інститут спортивного права. Регулювання функціонування освітніх закладів спортивного профілю як інститут спортивного права.

Регулювання підготовки спортсменів з олімпійських видів спорту як інститут спортивного права.

Ліцензування фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності як інститут спортивного права.

Присвоєння спортивного розряду та звання як інститут спортивного права.

Джерела спортивного права.

Тема 24. Транспортне право

Сутність та зміст транспортного права. Специфічні риси транспортного права. Складники системи транспортного права України.

Автомобільний транспорт як інститут транспортного права. Публічне адміністрування у сфері автомобільного транспорту.

Залізничний транспорт як інститут транспортного права. Умови та порядок організації перевезень. Встановлення тарифів.

Морський транспорт як інститут транспортного права. Комплекс морського транспорту. Основні типи морських судів. Річковий транспорт як інститут транспортного права. Склад річкового транспорту. Землі річкового транспорту.

Трубопровідний транспорт як інститут транспортного права. Система трубопровідного транспорту України.

Джерела транспортного права.

Тема 25. Поняття, особливості та структура адміністративного процесу

Поняття та сутність адміністративного процесу. Дві концепції адміністративного процесу - юрисдикційна та управлінська. Сучасна концепція адміністративного процесуального права.

Мета, завдання та ознаки адміністративного процесу. Характерні риси адміністративного процесу.

Адміністративний процес як галузь права, галузь законодавства, галузь юридичної науки та навчальна дисципліна.

Предмет, методи та принципи адміністративного процесу.

Адміністративна справа та категорії адміністративних справ. Принципи здійснення адміністративно-процесуальної діяльності.

Система та структура адміністративного процесу. Ознаки системи адміністративного процесуального права. Загальна та особлива частини адміністративно-процесуального права.

Система адміністративних проваджень, що складають структуру Особливої частини адміністративного процесуального права.

Внутрішня структура адміністративного процесу: «провадження - стадії провадження - процесуальні етапи стадії провадження - процесуальні дії».

Зв'язок адміністративного процесу з іншими галузями права.

Тема 26. Адміністративно-процесуальні норми та відносини

Поняття та структура адміністративно-процесуальних норм. Матеріальні та процесуальні норми. Особливі риси адміністративно-процесуальних норм.

Структура адміністративно-процесуальної норми: гіпотеза, диспозиція та санкція.

Види адміністративно-процесуальних норм за обсягом предмета правового регулювання, за юридичним змістом, залежно від підходу до поняття адміністративного процесу, за сферою соціальних відносин, в якій вони діють,

за юридичною силою, за дією в часі, за дією в просторі тощо.

Поняття та зміст адміністративно-процесуальних відносин. Основні передумови виникнення адміністративно-процесуальних правовідносин. Три стадії виникнення. Структура адміністративно-процесуальних правовідносин: суб'єкт, об'єкт та зміст. Ознаки адміністративно-процесуальних правовідносин.

Класифікація адміністративно-процесуальних правовідносин.

Суб'єкти адміністративно-процесуального права. Адміністративно-процесуальна правоздатність. Адміністративно-процесуальна дієздатність. Класифікація суб'єктів адміністративно-процесуального права.

Тема 27. Загальні засади провадження у справах про адміністративні правопорушення

Поняття, принципи, ознаки провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП), Митний кодекс України та інші нормативно-правові акти як джерело адміністративно-процесуального права в частині проваджень у справах про адміністративні правопорушення. .

Звичайне та спрощене провадження. Органи виконавчої влади, які мають право на здійснення адміністративних проваджень.

Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення. Три групи учасників: суб'єкти, що вирішують справу (лідуючі); суб'єкти, відносно яких вирішується справа (зацікавлені) та допоміжні учасники процесу (допоміжні).

Перелік осіб, які беруть участь у провадженні по справах про адміністративні правопорушення: особа, яка притягається до адміністративної відповідальності; потерпілий; законні представники та представники; захисник; свідок; експерт; перекладач.

Особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Заходи процесуального забезпечення: доставлення порушника; адміністративне затримання особи; особистий огляд; огляд речей і вилучення речей та документів, у тому числі посвідчення водія, талона про проходження державного технічного огляду, ліцензійної картки на транспортний засіб; тимчасове затримання транспортного засобу; відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами; огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. привід правопорушника органом внутрішніх справ до органу, який розглядає справу.

Тема 28. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення

Стадії провадження у справі про адміністративне правопорушення. Авторські підходи до виділення стадій у справі про адміністративне правопорушення.

Порушення справи про адміністративне правопорушення та її адміністративне розслідування. Приводи та підстави для порушення справи. Ознаки адміністративного проступку та порядок його встановлення.

Складання протоколу та його складові елементи.

Обставини, за яких адміністративна справа не порушується, а порушена підлягає закриттю.

Розгляд справи про адміністративне правопорушення та винесення рішення у справі.

Підготовка справи до розгляду та слухання справи. Аналіз зібраних матеріалів про обставини справи.

Прийняття постанови по суті справи. Доведення змісту цієї постанови до відома правопорушника.

Перегляд справи про адміністративне правопорушення. Процесуальні підстави для перегляду.

Три способи оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Виконання постанови в справі про адміністративне правопорушення. Необхідні умови виконання постанови про накладення адміністративного стягнення. Відстрочка виконання постанови.

Тема 29. Правова основа діяльності та компетенція адміністративних судів в Україні

Історичні передумови становлення та правова основа діяльності адміністративних судів в Україні. Кодекс адміністративного судочинства України (КАС України), Закон України «Про судоустрій та статус суддів» від 8 липня 2010 року №2456-VI та інші нормативно-правові документи, що регулюють адміністративне судочинство в Україні.

Поняття, завдання та принципи адміністративного судочинства. Адміністративна юрисдикція і підсудність адміністративних справ. Порядок та строки звернення до адміністративного суду. Провадження в суді першої інстанції. Порядок перегляду судових рішень. Виконання судових рішень в адміністративних справах.

Система, структура та загальна компетенція адміністративних судів в Україні. Компетенція адміністративних судів.

Предметна, територіальна та інстанційна підсудність адміністративних справ.

Тема 30. Поняття та стадії адміністративного судочинства

Поняття та види стадій адміністративного судочинства. Поділ судового провадження на три основні стадії. Провадження в суді першій інстанції. Провадження в суді апеляційної інстанції. Провадження в суді касаційної інстанції.

Порушення провадження в адміністративному суді. Подання адміністративного позову. Відкриття провадження в адміністративній справі. Підготовка адміністративної справи до розгляду.

Розгляд адміністративної справи. Попередній розгляд справи. Дослідження доказів, заслуховування пояснень свідків тощо. Судові дебати.

Прийняття рішення. Вихід суду до нарадчої кімнати. Проголошення рішення суду. Роз'яснення шляхів оскарження прийнятого рішення.

Перегляд судового рішення в апеляційному (касаційному) порядку, перегляд за нововиявленими обставинами. Подання адміністративної (касаційної скарги). Підготовка справи до апеляційного (касаційного) розгляду. Апеляційний (касаційний) розгляд справи в порядку письмового провадження. Апеляційний (касаційний) розгляд справи в судовому засіданні.

Виконання рішення адміністративного суду. Виписка виконавчого листа. Подання рішення до виконання. Здійснення судового контролю за виконанням судового рішення. Проведення виконавчих дій.

Скорочене провадження та умови його застосування.

Провадження в суді першої інстанції. Форма адміністративного позову, інформація, яка в ній зазначається та варіанти поведінки судді у разі одержання позовної заяви. Перелік способів забезпечення позову. Остаточний розгляд справи та прийняття у ній рішення. Види рішень суду у справі. Апеляційне провадження в адміністративному судочинстві. Види рішень суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на постанову суду першої інстанції. Провадження в касаційній інстанції. Підстави для порушення касаційного оскарження. Види рішень суду касаційної інстанції за наслідками розгляду скарги на постанову суду апеляційної інстанції.

Виконання судових рішень в адміністративних справах. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.

Тема 31. Провадження по зверненнях громадян

Заходи держави по удосконаленню роботи зі зверненнями громадян. Правова регламентація роботи державних та недержавних органів по розгляду звернень громадян. Поняття та особливості пропозицій, заяв та скарг. Вимоги, які пред'являються до оформлення пропозицій заяв та скарг. Порядок обліку та розгляду звернень громадян. Повноваження та відповідальність керівників установ, підприємств, організацій та державних органів за організацію роботи із зверненнями громадян. Строки розгляду звернень. Особливості розгляду звернень громадян, які взяті під контроль вищестоящими органами держави. Порядок одержання та зберігання матеріалів по зверненнях громадян. Порядок оскарження рішень по зверненнях громадян.

Тема 32. Дисциплінарне провадження

Поняття, правова база, задачі та особливості дисциплінарного провадження. Види дисциплінарного провадження та їх загальна характеристика. Стадії, прийняття та учасники провадження по дисциплінарних проступках. Строки дисциплінарного провадження. Провадження по дисциплінарних проступках, скоєних співробітниками органів внутрішніх справ, військовослужбовцями, державними службовцями. Особливості дисциплінарного провадження по проступках, скоєних співробітниками суду та прокуратури.

Тема 33. Виконавче провадження

Поняття, задачі та особливості виконавчого провадження. Принципи виконавчого провадження. Учасники виконавчого провадження та їх правовий статус. Види виконавчих проваджень та їх особливості. Роль органів державного управління по забезпеченню законності при здійсненні виконавчого провадження. Відповідальність посадових осіб за порушення порядку виконавчого провадження.

Тема 34. Реєстраційно-дозвільні провадження. Особливості провадження у паспортно-реєстраційних справах

Поняття та правове положення дозвільної системи України. Предмети, об'єкти та підприємства на які встановлений державою особливий порядок користування та експлуатації. Підстави та порядок видачі дозволів на придбання, зберігання, перевезення та реалізацію вогнепальної зброї в Україні. Підстави та порядок анулювання дозволів на зберігання, використання та реалізацію вогнепальної зброї. Особи, яким не видається дозвіл на придбання, зберігання або реалізацію вогнепальної зброї. Органи держави, які здійснюють контроль за додержанням правил дозвільної системи. Відповідальність за порушення правил дозвільної системи. Види підприємницької діяльності та їх особливості. Підстави та порядок видачі дозволів на зайняття торгівельною діяльністю.

Зміст та призначення паспорта громадянина України та паспорту громадянина України для виїзду за межі України. Поняття та зміст паспортної системи України. Підстави та порядок видачі службових паспортів, посвідчення моряка, паспорта громадянина України для виїзду за межі держави, посвідчення особи без громадянства. Категорія осіб, яким не видаються документи для виїзду за межі держави.

4. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Тема 1. Поняття і система кримінального права. Наука кримінального права

Поняття та ознаки кримінального права як самостійної галузі права. Завдання, функції та принципи кримінального права. Система кримінального права. Кримінальне право і суміжні галузі права. Наука кримінального права, її предмет, метод, завдання.

Тема 2. Кримінальна відповідальність та її підстави

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності, її поняття та ознаки. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності.

Тема 3. Закон про кримінальну відповідальність

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його функції, специфічні риси та значення. Структура Кримінального кодексу України. Диспозиції та санкції статей Особливої частини КК: поняття та види. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі.

Тема 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі і просторі

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Визначення часу вчинення злочину. Прийняття закону про кримінальну відповідальність, його оприлюднення, набрання ним чинності та час припинення його чинності. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі. Конституція України про зворотну силу закону. Проблема застосування проміжного закону про кримінальну відповідальність.

Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі. Зміст територіального принципу. Поняття місця вчинення злочину. Зміст принципів громадянства, універсального, та реального. Правові наслідки засудження особи за межами України. Видача особи, яка обвинувачується у вчиненні злочину, та особи, яка засуджена за вчинення злочину.

Тема 5. Поняття злочину

Соціальна природа злочину. Історично мінливий характер поняття злочину. Криміналізація і декриміналізація суспільно небезпечних діянь. Поняття злочину та його ознаки. Неприпустимість застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією. Місце злочину в системі правопорушень. Відмежування злочинів від інших правопорушень. Класифікація злочинів за їх тяжкістю. Її значення для кримінальної відповідальності та покарання.

Тема 6. Склад злочину

Поняття складу злочину та його значення. Співвідношення понять злочину і складу злочину. Елементи та ознаки складу злочину, їх зміст і органічна єдність. Види складів злочину. Поняття кваліфікації злочину та її значення.

Тема 7. Об'єкт злочину

Поняття об'єкта злочину та його значення. Класифікація (види) об'єктів злочину, їх значення. Види безпосереднього об'єкта. Поняття предмету злочину та його місце в структурі складу злочину. Відмінність предмета від об'єкта злочину.

Тема 8. Об'єктивна сторона злочину.

Поняття об'єктивної сторони злочину, її обов'язкові та факультативні ознаки. Значення об'єктивної сторони злочину. Поняття та ознаки діяння, його види. Умови кримінальної відповідальності за злочинну бездіяльність.

Значення нездоланної сили, фізичного і психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільне небезпечне діяння (дію чи бездіяльність). Суспільне небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони злочину: поняття, види та значення. Злочини з матеріальним та формальним складами, значення такого поділу. Причинний зв'язок у кримінальному праві та його значення. Види причинного зв'язку. Спосіб, засоби, обстановка, місце, час вчинення злочину як факультативні ознаки, що характеризують об'єктивну сторону злочину, їх кримінально - правове значення.

Тема 9. Суб'єкт злочину (особа, яка підлягає кримінальній відповідальності)

Поняття суб'єкту злочину в кримінальному праві та його ознаки. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкту злочину. Поняття осудності та її критерії. Поняття неосудності за кримінальним правом та її критерії. Формула неосудності. Правові наслідки визнання особи неосудною. Обмежена осудність: поняття, значення, правові наслідки визнання особи обмежено осудною. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сп'яніння, та її обґрунтування. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність.

Тема 10. Суб'єктивна сторона злочину

Поняття суб'єктивної сторони злочину, її ознаки та значення. Поняття вини та її значення. Форми вини в кримінальному праві, їх значення для кваліфікації злочину і призначення покарання. Умисел та його види. Необережність та її види. Злочинна недбалість, її об'єктивний та суб'єктивний критерії. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину: їх поняття та

значення для кваліфікації злочину. Фактична та юридична помилки в кримінальному праві: поняття, види помилок та їх значення для кримінальної відповідальності.

Тема 11. Стадії вчинення злочину

Поняття і види стадій вчинення злочину за КК України. Незакінчений злочин та його види. Готування до злочину, його поняття та види. Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин. Її підстава. Кваліфікація готування до злочину та замаху на злочин. Добровільна відмова при незакінченому злочині: її поняття, ознаки, правові наслідки. Дійове каяття: його поняття, ознаки, правові наслідки та відмінність від добровільної відмови.

Тема 12. Співучасть у злочині

Поняття співучасті, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників. Форми співучасті. Кримінальна відповідальність співучасників, її підстави та межі. Кваліфікація діянь співучасників та їх відповідальність при різних формах співучасті. Спеціальні питання відповідальності за співучасть у злочині. Поняття посередньої винності (посереднього виконання, заподіяння).

Тема 13. Повторність, сукупність і рецидив злочинів

Соціальна та юридична характеристика повторності, сукупності та рецидиву злочинів. Одиначний злочин: їх види, поняття, ознаки. Повторність злочинів: поняття, ознаки, види та правові наслідки. Сукупність злочинів: поняття, ознаки, види та правові наслідки. Відмежування сукупності злочинів від одиначного злочину, повторності злочинів та конкуренції норм. Рецидив злочинів: поняття, ознаки, види та правові наслідки.

Тема 14. Поняття, ознаки та види обставин, що виключають злочинність діяння.

Поняття, ознаки та види обставин, що виключають злочинність діяння.

Необхідна оборона. Конституція України про право кожного громадянина на захист від протиправних посягань. Поняття необхідної оборони, її підстави, ознаки та правові наслідки. Затримання особи, що вчинила злочин. Поняття крайньої необхідності, її підстава та ознаки правомірності. Фізичний або психічний примус: їх поняття, ознаки та значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Виконання наказу або розпорядження. Поняття законного наказу або розпорядження та значення їх виконання для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Діяння, пов'язане з ризиком. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації: його поняття, ознаки та значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність.

Тема 15. Звільнення від кримінальної відповідальності

Звільнення від кримінальної відповідальності: поняття, передумови, підстави та порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності та його наслідки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, з примиренням винного з потерпілим, з передачею особи на поруки, зі зміною обстановки, у зв'язку із закінченням строків давності. Поняття давності та її строки. Передумови та підстави звільнення. Зупинення перебігу строків давності: умови та наслідки. Переривання перебігу строків давності: умови та наслідки.

Тема 16. Поняття покарання та його ознаки.

Значення Конституції України для визначення соціальної природи покарання та його поняття. *Поняття, ознаки та мета покарання*, їх визначення за КК України.

Тема 17. Класифікація видів покарань, їх ознаки

Поняття, ознаки і значення системи покарань за кримінальним законом. Класифікація видів покарань та її критерії. Основні та додаткові покарання; покарання, що можуть призначатися як основні, так і як додаткові; строкові та безстрокові, загальні та спеціальні. Порядок призначення основних та додаткових по-карань. Правові наслідки ухилення від покарання. Види покарань. Штраф. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу: поняття, зміст, підстави та порядок його при-значення. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Виправні роботи. Службові обмеження для військовослужбовців. Конфіскація майна. Арешт. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі.

Тема 18. Призначення покарання

Принципи призначення покарання за злочин, їх закріплення в Конституції України та в КК України. Загальні засади призначення покарання: їх поняття, характеристика та значення. Співвідношення принципів призначення покарання та загальних засад його призначення. Межі призначення покарання. Підстави виходу за мінімальні та максимальні межі санкції статті Особливої частини КК. Значення положень Загальної частини КК для призначення судом певного виду і міри покарання. Індивідуалізація покарання та її значення.

Призначення покарання за наявності таких обставин, що пом'якшують покарання, як: з'явлення із зізнанням, щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, добровільне відшкодування завданого збитку, усунення заподіяної шкоди. Особливості призначення покарання за сукупністю злочинів у разі виявлення злочину, вчиненого до постановлення попереднього ви-року. Призначення покарання за сукупністю вироків. Особливості призначення покарання при збігу сукупності зло-чинів та сукупності вироків. Відмінність порядку призначення покарання за сукупністю зло-чинів і за сукупністю вироків.

Тема 19. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття, види, передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки звільнення від покарання та його відбування. Умов-не та безумовне, обов'язкове та факультативне, повне та часткове звільнення від покарання та його відбування. Розмежування звільнення від покарання та звільнення від кримінальної відповідальності.

Тема 20. Судимість: її поняття, підстави виникнення та строки

Судимість: її поняття, підстава виникнення судимості, строки, протягом яких особа визнається такою, що має судимість та правові наслідки судимості. Категорії засуджених осіб, які визнаються такими, що не мають судимості.

Погашення та зняття судимості. Поняття та умови погашення судимості. Строки погашення судимості, їх обчислення та правове значення. Наслідки вчинення нового злочину протягом цих строків. Поняття та умови зняття судимості. Відмінність зняття судимості від її погашення.

Тема 21. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх як прояв гуманізму кримінального законодавства України. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх. Звільнення неповнолітніх від відбування покарання з випробуванням. Звільнення неповнолітніх від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Погашення та зняття судимості.

Тема № 22. Поняття Особливої частини кримінального права України, її система та значення. Поняття та значення кваліфікації злочинів

Поняття Особливої частини кримінального права. Єдність Загальної та Особливої частин кримінального права. Система Особливої частини кримінального права та критерії її побудови. Роль науки кримінального права у з'ясуванні змісту норм Особливої частини кримінального права. Поняття кваліфікації злочинів. Склад злочину як одна з юридичних підстав кримінальної відповідальності та його роль для кваліфікації злочинів. Види кваліфікації злочинів.

Тема 23. Злочини проти основ національної безпеки України

Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України. Кримінально-правовий аналіз складів злочинів та їх розмежування. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст.109); посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст.110); фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України (ст. 110-2); державна зрада (ст.111); посягання на життя державного чи громадського діяча (ст.112); диверсія (ст.113); шпигунство (ст.114); перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань (ст.114-1).

Тема № 24. Злочини проти життя та здоров'я особи

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти життя та здоров'я. Відмежування від суміжних складів. Умисне вбивство (ст.115); умисне вбивство, вчинене в стані

сильного душевного хвилювання (ст.116); умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (ст.117); умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця (ст.118); вбивство через необережність (ст.119); доведення до самогубства (ст.120); умисне тяжке тілесне ушкодження (ст.121); умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст.122); умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання (ст.123); умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця (ст.124); умисне легке тілесне ушкодження (ст.125); побой і мордування (ст.126); катування (ст.127); необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст.128); погроза вбивством (ст.129); зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби (ст.130).

Тема № 25. Злочини проти волі, честі та гідності особи

Загальна характеристика злочинів проти волі, честі та гідності особи. Кримінально-правова характеристика та відмежування від суміжних складів: незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст.146); захоплення заручників (ст.147); підміна дитини (ст.148); торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини (ст.149); експлуатація дітей (ст.150); використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (ст.150-1); незаконне поміщення в психіатричний заклад (ст.151).

Тема № 26. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Загальна характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Кримінально-правова характеристика та відмежування від суміжних складів: звалтування (ст.152); насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом (ст.153); примушування до вступу в статевий зв'язок (ст.154); статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості (ст.155); розбещення неповнолітніх (ст.156).

Тема № 27. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Конституція України про охорону виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст.157); фальсифікація виборчих документів, документів референдуму чи фальсифікація підсумків голосування, надання неправдивих відомостей до органів Державного реєстру виборців чи фальсифікація відомостей Державного реєстру виборців (ст.158); голосування виборцем на виборах чи референдумі більше ніж один раз (ст.158-1); незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму (ст.158-2); порушення таємниці голосування(ст.159);вимог режиму радіаційної безпеки (ст.267-1); незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини (ст.268); незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин (ст. 269); порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки (ст.270); умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства (ст.270-1).

Тема № 28. Злочини проти власності

Значення кримінально-правової охорони власності в умовах ринкової економіки. Розвиток кримінального законодавства про відповідальність за злочини проти власності. Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти власності. Поняття викрадення майна та його ознаки. Форми (види) викрадення, їхні критерії та значення для кваліфікації. Види викрадення в залежності від розміру викраденого майна.

Тема № 29. Злочини у сфері господарської діяльності

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів у сфері господарської діяльності. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажі товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї, марок акцизного збору чи голографічних захисних елементів

(ст.199); незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення (ст.200); контрабанда (ст. 201).

Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (ст.203-1); зайняття гральним бізнесом (ст.203-2); незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст.204); фіктивне підприємництво (ст.205); підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців (ст. 205-1); протидія законній господарській діяльності (ст. 206); протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації (ст. 206-2); легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст.209); умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (ст.209-1); нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст.210); видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону (ст. 211).

Тема № 30. Злочини проти довкілля

Конституція України про охорону довкілля. Законодавство про охорону довкілля. Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти довкілля.

Порушення правил екологічної безпеки (ст.236); невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення (ст.237); приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст.238); забруднення або псування земель (ст.239); незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель (ст.239-1); незаконне заволодіння землями водного фонду в особливо великих розмірах (ст.239-2); порушення правил охорони або використання надр (ст.240); забруднення атмосферного повітря (ст.241); порушення правил охорони вод (ст.242); забруднення моря (ст.243).

Тема № 31. Злочини проти громадської безпеки

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти громадської безпеки. Створення злочинної організації (ст.255); сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності (ст.256); бандитизм (ст.257); терористичний акт (ст.258); втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258-1); публічні заклики до вчинення терористичного акту (ст. 258-2); створення терористичної групи чи терористичної організації (ст.258-3); сприяння вчиненню терористичного акту (ст.258- 4); фінансування тероризму (ст.258-5); завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст.259); створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст.260); напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення (ст.261); викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем (ст.262); незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263); незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв (ст. 263-1).

Тема № 32. Злочини проти безпеки виробництва

Загальна характеристика та система (види) злочинів проти безпеки виробництва. Порушення вимог законодавства про охорону праці (ст.271); порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст.272); порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах (ст.273); порушення правил ядерної або радіаційної безпеки (ст.274); порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд (ст.275).

Тема № 33. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту (транспортних злочинів). Юридичний аналіз транспортних злочинів та відмежування від суміжних складів.

Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту (ст.276); здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин (ст.276-1); пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (ст.277); угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (ст.278); блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства (ст.279).

Тема № 34. Злочини проти громадського порядку та моральності

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти громадського порядку та моральності. Юридичний аналіз складів злочинів. Групове порушення громадського порядку (ст.293); масові заворушення (ст.294); заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку (ст.295); хуліганство (ст.296); наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого (ст.297); незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини (ст.298); знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду (ст.298-1); жорстоке поводження з тваринами (ст.299); ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію (ст. 300); ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст.301); створення або утримання місць розпусти і звідництво (ст.302); сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією (ст. 303); втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність(ст.304).

Тема № 35. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів у сфері обороту наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст.305); використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів (ст.306); незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, порушення порядку фінансування виборчої кампанії кандидата, політичної партії (блоку) (ст.159-1); порушення законодавства про референдум (ст.160).

Тема № 36. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Розголошення державної таємниці (ст.328); втрата документів, що містять державну таємницю (ст.329); передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни (ст.330); незаконне переправлення осіб через державний кордон України (ст.332); порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї (ст. 332-1); порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю (ст.333); порушення правил міжнародних польотів (ст.334); ухилення від призову на строкову військову службу (ст.335); ухилення від призову за мобілізацією (ст.336); ухилення від військового обліку або спеціальних зборів (ст.337).

Тема № 37. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Відмінність цих злочинів від господарських, службових злочинів та злочинів проти правосуддя. Наруга над державними символами (ст.338); незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні (ст.339); незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів,

мітингів, походів і демонстрацій (ст. 340); захоплення державних або громадських будівель чи споруд (ст.341); опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст.342).

Тема № 38. Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів у сфері використання електронно- обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку (ст.361); створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут(ст. 361-1); несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації.

Тема № 39. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Конституція України про регламентації діяльності службових осіб. Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Тема № 40. Злочини проти правосуддя

Конституція України про здійснення правосуддя. Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти правосуддя. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою (ст.371); притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності (ст.372); примушування давати показання (ст.373); порушення права на захист (ст. 374); постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови(ст.375); втручання в діяльність судових органів (ст.376); незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду (ст.376-1).

Тема № 41. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів). Об'єкт військового злочину. Суб'єкт військового злочину. Відповідальність за співучасть у військовому злочині. Військовий злочин та військова дисциплінарна провина.

Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст.410); умисне знищення або пошкодження військового майна (ст.411); необережне знищення або пошкодження військового майна (ст.412); втрата військового майна (ст.413).

Тема № 42. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Поняття, загальна характеристика та система (види) злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру. Пропаганда війни (ст.436); публічне заперечення чи виправдання злочинів фашизму, пропаганда неонацистської ідеології, виготовлення та (або) розповсюдження матеріалів, у яких виправдовуються злочини фашистів і їх прибічників (ст. 436-1); планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни (ст.437); порушення законів та звичаїв війни (ст.438).

5. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття, сутність та завдання кримінального процесу. Кримінальний процесуальний закон.

Загальні поняття та історичні форми кримінального процесу: обвинувальна (змагальна); інквізиційна (розшукова); змішана (континентальна). Поняття кримінального процесу, його завдання, значення. Поняття, значення кримінально - процесуальної форми. Кримінально-процесуальні гарантії. Кримінально - процесуальні функції, їх види (функція обвинувачення, функція захисту, функція вирішення кримінальних справ). Стадії кримінального процесу.

Поняття, система й джерела кримінально-процесуального права. Кримінально - процесуальна норма, її види (зобов'язуючі, уповноважуючі, забороняючі); структура (гіпотеза, диспозиція, санкція). Кримінально-процесуальні інститути. Джерела кримінально-процесуального права. Конституція України. Кримінально-процесуальний кодекс, його система, структура. Закони України. Міжнародні договори. Значення керівних роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, наказів, інструкцій Генерального прокурора України і МВС України для діяльності органів дізнання і попереднього слідства. Чинність кримінально - процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб. Кримінально-процесуальне право як наука, навчальна дисципліна. Методи науки кримінального процесу. Конкретно-соціологічний метод. Спеціально-юридичний метод. Порівняльно-правовий метод. Статистичний метод. Формально-логічний метод. Метод емпіричного пізнання. Співвідношення кримінального процесу з іншими галузями права і суміжними науками.

Тема 2. Засади кримінального провадження.

Поняття, значення і система засад кримінального провадження. Характеристика засад кримінального провадження. Верховенство права. Законність. Рівність перед законом і судом. Повага до людської гідності. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Недоторканність житла чи іншого володіння особи. Таємниця спілкування. Невтручання у приватне життя. Недоторканність права власності. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї. Заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення. Забезпечення права на захист. Доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Безпосередність дослідження показань, речей і документів. Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності. Публічність. Диспозитивність. Гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами. Розумні строки . Мова, якою здійснюється кримінальне провадження.

Тема 3. Суб'єкти кримінального провадження.

Поняття суб'єктів кримінального провадження. Сторони кримінального провадження. Учасники кримінального провадження. учасники судового провадження. Суд, суддя, слідчий суддя, присяжні. Склад суду. Автоматизована система документообігу суду. Обставини, що виключають участь слідчого судді, судді або присяжного в кримінальному провадженні. Недопустимість повторної участі судді в кримінальному провадженні. Заява про відвід. Порядок вирішення питання про відвід. Наслідки відводу слідчого судді, судді. Сторона обвинувачення. Прокурор. Призначення та заміна прокурора. Орган досудового розслідування. Керівник органу досудового розслідування. Слідчий органу досудового розслідування. Оперативні підрозділи. Підстави для відводу прокурора, слідчого. Наслідки відводу слідчого, прокурора. Суб'єкти, що мають у справі власний законний інтерес. Підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування. Потерпілий. Права потерпілого. Обов'язки потерпілого. Суб'єкти, що представляють інтереси інших осіб. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні. Обов'язки захисника. Залучення захисника. Залучення захисника слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням. Підтвердження повноважень захисника. Договір із захисником. Обов'язкова участь захисника. Залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії. Відмова від захисника або його заміна. Представник потерпілого. Законний представник потерпілого. Захисник та законні представники підозрюваного, обвинуваченого(підсудного), засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування. Підстави для відводу захисника, представника. Наслідки відводу захисника, представника.

Інші учасники кримінального провадження. Заявник. Цивільний позивач. Цивільний відповідач. Представник цивільного позивача, цивільного відповідача. Законний представник цивільного позивача. Свідок. Права та обов'язки свідка. Відповідальність свідка. Перекладач. Експерт. Відповідальність експерта. Спеціаліст. Відповідальність спеціаліста. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник. Підстави для відводу спеціаліста, перекладача, експерта, секретаря судового засідання. Наслідки відводу експерта, спеціаліста, перекладача.

Тема 4. Докази і доказування у кримінальному процесі.

Поняття і значення доказів. Допустимість і належність доказів. Класифікація доказів: особисті і речові; обвинувальні і виправдувальні; первинні і похідні; прямі і непрямі (побічні). Дослідження побічних доказів, їх перевірка і оцінка. Кримінально-процесуальне доказування, його етапи. Виявлення і процесуальне закріплення доказів. Фіксація доказів. Перевірка доказів. Оцінка доказів. Предмет, межі доказування. Обставини, що підлягають доказуванню в кримінальних справах. Співвідношення предмету доказування і меж доказування. Суб'єкти доказування. Основні положення теорії доказів. Об'єктивна матеріальна істина. Внутрішнє переконання суддів як основа оцінки доказів при встановленні істини. Презумпція невинуватості. Обов'язок доказування. Тлумачення сумнівів на користь обвинуваченого. Поняття і види кримінально-процесуальних джерел доказів. Показання свідка. Поняття, предмет і значення показань свідка. Особи, які не підлягають допиту як свідки. Перевірка й оцінка показань свідка. Показання потерпілого. Поняття, предмет, значення показань потерпілого. Перевірка й оцінка показань потерпілого. Показання підозрюваного. Поняття, предмет, значення показань підозрюваного. Перевірка й оцінка показань підозрюваного. Показання обвинуваченого. Поняття, предмет, значення показань обвинуваченого. Види показань: повне, часткове визнання своєї вини, не визнання своєї вини, обмова, самообмова, алібі. Перевірка й оцінка показань обвинуваченого. Висновок експерта. Поняття і значення висновку експерта. Види експертиз: основна, додаткова, повторна, комплексна, комісійна. Особи, які не можуть бути експертами. Оцінка висновку експерта. Речові докази. Поняття і види речових доказів. Порядок і строки зберігання речових доказів. Вирішення долі речових доказів. Документи як джерела доказів. Офіційні і неофіційні документи, первинні і похідні. Умови і порядок визнання документів речовими доказами.

Тема 5. Кримінально-процесуальні строки. Фіксування кримінального провадження.

Кримінально-процесуальні рішення. Рішення органів досудового розслідування, прокурора, суду. Класифікація кримінально-процесуальних актів. Характеристика кримінально-процесуальних актів. Постанова слідчого та прокурора. Ухвала, вирок як судові рішення.

Кримінально процесуальні дії. Форми фіксування кримінально-процесуальних дій. Протокол досудового розслідування, його зміст та структура. Зауваження та доповнення до протоколу, порядок їх фіксування. Додатки до протоколу. Підготовка протоколу та додатка. Застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження. Журнал судового засідання. Реєстр матеріалів досудового розслідування. Законність, обґрунтованість, мотивованість, логічність – обов'язкові ознаки кримінально-процесуальних документів.

Повідомлення. Поняття повідомлення в кримінальному провадженні. Зміст повідомлення.

Процесуальні строки. Поняття процесуальних строків. Обчислення процесуальних строків. Додержання процесуальних строків. Поновлення процесуального строку.

Процесуальні витрати. Види процесуальних витрат. Зменшення розміру процесуальних витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення процесуальних витрат. Витрати на правову допомогу. Витрати, пов'язані із прибуттям до місця досудового розслідування або судового провадження. Витрати, пов'язані із залученням потерпілих, свідків, спеціалістів, перекладачів та експертів. Витрати, пов'язані із зберіганням і пересиланням речей і документів. Судовий збір. Розподіл процесуальних витрат. Визначення розміру процесуальних витрат. Рішення щодо процесуальних витрат

Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов. Відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому. Цивільний позов у кримінальному провадженні.

Вирішення цивільного позову у кримінальному провадженні. Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю.

Тема 6. Заходи забезпечення кримінального провадження не пов'язані із позбавленням волі.

Поняття, види заходів забезпечення кримінального провадження і підстави їх застосування. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід. Порядок здійснення виклику у кримінальному провадженні. Підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом. Зміст повістки про виклик. Поважні причини неприбуття особи на виклик. Наслідки неприбуття на виклик. Клопотання про здійснення приводу та порядок його розгляду. Виконання ухвали про здійснення приводу.

Накладення грошового стягнення. Загальні положення накладення грошового стягнення. Клопотання про накладення грошового стягнення. Розгляд питання про накладення грошового стягнення на особу. Скасування ухвали про накладення грошового стягнення.

Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Загальні положення тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом та тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом. Наслідки тимчасового вилучення документів, які посвідчують користування спеціальним правом. Клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Розгляд клопотання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Вирішення питання про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом. Продовження строку тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.

Відсторонення від посади. Загальні положення відсторонення від посади. Клопотання про відсторонення від посади. Розгляд клопотання про відсторонення від посади. Вирішення питання про відсторонення від посади. Продовження строку відсторонення від посади та його скасування. Тимчасовий доступ до речей і документів. Загальні положення тимчасового доступу до речей і документів. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Речі і документи, до яких заборонено доступ. Речі і документи, які містять охоронювану законом таємницю.

Розгляд клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів. Виконання ухвали суду про тимчасовий доступ до речей і документів. Наслідки невиконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів. Тимчасове вилучення майна. Підстави тимчасового вилучення майна. Порядок тимчасового вилучення майна. Припинення тимчасового вилучення майна.

Арешт майна. Підстави для арешту майна. Клопотання про арешт майна. Розгляд клопотання про арешт майна. Вирішення питання про арешт майна. Скасування арешту майна. Виконання ухвали про арешт майна.

Тема 7. Запобіжні заходи. Затримання особи.

Загальні положення про запобіжні заходи. Види запобіжних заходів. Мета і підстави застосування запобіжних заходів. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Особисте зобов'язання. Особиста порука. Домашній арешт. Застава. Тримання під вартою. Затримання особи. Порядок застосування запобіжних заходів. Клопотання слідчого, прокурора про застосування запобіжних заходів. Відкликання, зміна або доповнення клопотання про застосування запобіжного заходу. Строки розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Застосування електронних засобів контролю. Характеристика тримання під вартою та заходи щодо забезпечення його застосування. Забезпечення прибуття особи для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Розгляд клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Подання клопотання про

застосування запобіжного заходу після затримання особи без ухвали про дозвіл на затримання. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Застосування запобіжного заходу.

Застосування електронних засобів контролю. Ухвала про застосування запобіжних заходів. Строк дії ухвали про тримання під вартою, продовження строку тримання під вартою. Значення висновків, що містяться в ухвалі про застосування запобіжних заходів. Продовження строку тримання під вартою. Порядок зміни та припинення запобіжних заходів. Клопотання слідчого, прокурора про зміну запобіжного заходу. Клопотання підозрюваного, обвинуваченого про зміну запобіжного заходу. Порядок звільнення особи з-під варти. негайне припинення дії запобіжних заходів. Виконання та оскарження ухвали щодо обрання запобіжного заходу.

Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Законне затримання. Затримання уповноваженою службовою особою. Момент затримання. Доставлення до органу досудового розслідування. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Особа, відповідальна за перебування затриманих. Повідомлення інших осіб про затримання.

Тема 8. Загальні положення досудового розслідування.

Початок досудового розслідування. Досудове розслідування злочинів і кримінальних проступків. Підслідність. Об'єднання і виділення досудового розслідування. Місце проведення досудового розслідування. Строки досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Продовження строку досудового розслідування. Загальні положення продовження строку досудового розслідування. Порядок продовження строку досудового розслідування. Задоволення клопотання про продовження строку досудового розслідування. Відмова у задоволенні клопотання про продовження строку досудового розслідування.

Тема 9. Слідчі (розшукові) дії.

Поняття та загальні умови проведення слідчих (розшукових) дій. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій. Участь педагога, психолога або законного представника в слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи. Допит. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Проведення допиту у режимі відеоконференції під час досудового розслідування. Пред'явлення для впізнання. Пред'явлення особи для впізнання. Пред'явлення речей для впізнання. Впізнання трупа. Протокол впізнання. Проведення впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування. Проникнення до житла чи іншого володіння особи. Обшук. Ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Виконання ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи. Огляд. Огляд трупа. Огляд трупа, пов'язаний з експертизою. Слідчий експеримент. Освідування особи. Проведення експертизи. Підстави проведення експертизи. Порядок залучення експерта. Розгляд слідчим суддею клопотання про залучення експерта. Отримання зразків для експертизи.

Тема 10. Негласні слідчі (розшукові) дії.

Загальні положення про негласні слідчі (розшукові) дії.

Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Слідчий суддя, що здійснює розгляд клопотань щодо негласних слідчих (розшукових) дій. Розгляд клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії. Проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді. Вимоги до постанови слідчого, прокурора про проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Повідомлення осіб, щодо яких проводились негласні слідчі (розшукові) дії. Заходи щодо захисту інформації, отриманої в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Заходи щодо захисту інформації, яка не використовується у кримінальному провадженні. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій в інших цілях або передання інформації.

Втручання у приватне спілкування. Загальні положення про втручання у приватне спілкування. Збереження інформації. Аудіо-, відеоконтроль особи. Накладення арешту на кореспонденцію. Огляд і виїмка кореспонденції. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Зняття інформації з електронних інформаційних систем. Фіксація та збереження інформації, отриманої з телекомунікаційних мереж за допомогою технічних засобів та в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем. Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів.

Інші види негласних слідчих (розшукових) дій. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Спостереження за особою, річчю або місцем. Аудіо-, відеоконтроль місця. Контроль за вчиненням злочину. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження. Використання конфіденційного співробітництва.

Тема 11. Зупинення та закінчення досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.

Поняття, зміст та значення повідомлення особи про підозру. Зміст і форма письмового повідомлення про підозру. Порядок повідомлення про підозру. Допит підозрюваного. Зміна повідомлення про підозру. Зупинення досудового розслідування. Підстави та порядок зупинення досудового розслідування. Розшук підозрюваного. Відновлення досудового розслідування.

Форми закінчення досудового розслідування. Загальні положення закінчення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження.

Звільнення особи від кримінальної відповідальності. Загальні положення кримінального провадження під час звільненні особи від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Розгляд питання про звільнення від кримінальної відповідальності. Відновлення провадження при відмові від поручительства.

Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру. Відкриття матеріалів іншій стороні. Обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування. Клопотання про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру. Надання копії обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування.

Тема 12. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування.

Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування. Строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора, її повернення або відмова відкриття провадження. Правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Рішення слідчого судді за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування. Оскарження недотримання розумних строків.

Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Ухвали слідчого судді, які підлягають оскарженню під час досудового розслідування. Порядок оскарження ухвал слідчого судді.

Оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора. Рішення, дії чи бездіяльність прокурора, які можуть оскаржуватися слідчим. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності прокурора. Порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора.

Тема 13. Судовий розгляд.

Підготовче судове засідання.

Строки призначення підготовчого судового провадження. Учасники підготовчого судового провадження.

Прийняття рішень пов'язаних із підготовкою до судового розгляду. Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді. Проведення експертизи за ухвалою суду. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Закінчення підготовчого провадження. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження. Застосування заходів безпеки. Підсудність. Поняття та види підсудності. Правила визначення підсудності.

Загальні положення судового розгляду

Строки і загальний порядок судового розгляду.

Незмінність складу суду. Запасний суддя. Головуючий у судовому засіданні.

Безперервність судового розгляду.

Наслідки неприбуття учасників судового розгляду. Розпорядок судового засідання. Право перебувати у залі судового засідання. Обов'язки присутніх у залі судового засідання. Заходи до порушників порядку судового засідання.

Останнє слово обвинуваченого.

Постановлення та проголошення судових рішень. Вихід суду для ухвалення вироку. Таємниця наради суддів. Питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку.

Види судових рішень. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма. Зміст ухвали. Види вироків. Зміст вироку. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді. Проголошення судового рішення. Звільнення обвинуваченого з-під варті. Заходи піклування про неповнолітніх, непрацездатних і збереження майна обвинуваченого. Виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні.

Проголошення судового рішення. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків. Провадження в суді присяжних.

Тема 14. Особливі порядки кримінального провадження.

Кримінальне провадження на підставі угод. Угоди в кримінальному провадженні.

Ініціювання і укладення угоди. Обставини, що враховуються прокурором при укладенні угоди про визнання винуватості. Зміст угоди про примирення. Зміст угоди про визнання винуватості. Наслідки укладення та затвердження угоди. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.

Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.

Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Повідомлення про підозру. Особливий порядок затримання і обрання запобіжного заходу. Інформування державних та інших органів чи службових осіб.

Кримінальне провадження щодо неповнолітніх. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх. Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх. Комплексна психолого-психіатрична і психологічна експертиза неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого. З'ясування умов життя та виховання неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого. Участь законного представника неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого. Порядок виклику неповнолітнього підозрюваного. Допит неповнолітнього підозрюваного. Участь педагога, психолога або законного представника в допиті неповнолітнього підозрюваного. Застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу. Передання неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого під нагляд. Виділення в окреме провадження щодо кримінального правопорушення, вчиненого неповнолітнім. Тимчасове видалення неповнолітнього обвинуваченого із залу судового засідання. Участь у судовому розгляді представників служби у справах дітей та кримінальної міліції у справах дітей. Порядок застосування до неповнолітнього обвинуваченого примусових заходів виховного характеру. Підстави для застосування примусових

заходів виховного характеру. Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру. Порядок судового розгляду. Ухвали суду в кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру. Дострокове звільнення від примусового заходу виховного характеру

Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Порядок здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб. Обставини, що підлягають встановленню під час досудового розслідування. Права особи, яка бере участь у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Участь захисника. Запобіжні заходи. Психіатрична експертиза. Об'єднання і виділення кримінальних проваджень. Закінчення досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру. Судовий розгляд. Ухвала суду у кримінальному провадженні щодо застосування примусового заходу медичного характеру. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. Відновлення кримінального провадження. Оскарження ухвали суду.

Кримінальне провадження, яке містить державну таємницю. Охорона державної таємниці під час кримінального провадження. Особливості проведення експертизи у кримінальному провадженні, яке містить державну таємницю. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Службові особи, уповноважені на вчинення процесуальних дій. Процесуальні дії під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні. Строк звернення із клопотанням про арешт тимчасово вилученого майна. Строк законного затримання особи. Місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України.

Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Підсудність заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Зміст заяви про відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження. Наслідки недодержання вимог до змісту заяви, відмова у відкритті провадження або залишення заяви без розгляду. Підготовка заяви до розгляду. Судовий розгляд. Судове рішення.

Особливі порядки провадження в суді першої інстанції.

Спрощене провадження щодо кримінальних проступків.

Загальні положення спрощеного провадження щодо кримінальних проступків. Розгляд обвинувального акта у спрощеному провадженні.

Провадження у суді присяжних.

Роз'яснення права на суд присяжних. Виклик присяжних. Права і обов'язки присяжного. Відбір присяжних у суді. Приведення присяжних до присяги. Недопустимість незаконного впливу на присяжного. Усунення присяжного. Порядок наради і голосування в суді присяжних

Тема 15. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Загальні засади міжнародного співробітництва. Обсяг міжнародного співробітництва під час кримінального провадження. Законодавство, що регулює міжнародне співробітництво під час кримінального провадження. Надання та отримання міжнародної правової допомоги чи іншого міжнародного співробітництва без договору. Уповноважений (центральний) орган України. Інформація, що містить державну таємницю. Виконання процесуальних дій дипломатичними представництвами або консульськими установами. Запит про міжнародне співробітництво. Зберігання та передання речових доказів і документів. Доказова сила офіційних документів.

Міжнародна правова допомога при проведенні процесуальних дій. Запит про міжнародну правову допомогу. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу. Наслідки виконання запиту в іноземній державі. Розгляд запиту іноземного компетентного органу про міжнародну правову допомогу. Повідомлення про результати розгляду запиту. Конфіденційність. Відмова у виконанні запиту про міжнародну правову допомогу. Виконання запиту. Відкладення надання міжнародної правової допомоги. Завершення процедури надання міжнародної правової допомоги. Процесуальні дії, які можуть бути проведені в порядку надання міжнародної правової допомоги. Виконання процесуальних дій, які потребують спеціального дозволу. Присутність представників компетентних органів запитуючої держави. Виклик підозрюваного, обвинуваченого з-за кордону та їхні гарантії. Виклик свідка, потерпілого, його представника. Допит на підставі запиту про міжнародну правову допомогу. Допит за запитом компетентного органу іноземної держави шляхом проведення відео - або телефонної конференції. Розшук, арешт і конфіскація майна. Контрольована поставка. Прикордонне переслідування. Створення і діяльність спільних слідчих груп. Оскарження рішення, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових чи службових осіб, відшкодування завданої шкоди.

Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція). Направлення запиту про видачу (екстрадицію). Органи, які звертаються із запитами про видачу. Зміст та форма запиту про видачу. Тимчасовий арешт до надходження запиту про видачу. Передача до України особи, щодо якої прийняте рішення про видачу. Строки тримання під вартою особи, яка підлягає видачі. Межі підтримання державного обвинувачення щодо виданої особи. Інформування про результати кримінального провадження щодо виданої особи. Тимчасова видача. Порядок розгляду уповноваженим (центральним) органом України запиту про видачу особи в іноземну державу. Одночасні запити. Підстави для відмови у видачі. Права особи, видача якої запитується. Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою для забезпечення видачі особи. Застосування запобіжного заходу, не пов'язаного із триманням під вартою, для забезпечення видачі особи на запит іноземної держави. Спрощений порядок видачі осіб з України. Розгляд судом запиту про видачу особи. Рішення уповноваженого (центрального) органу України щодо запиту про видачу особи. Повідомлення про результати розгляду запиту про видачу особи. Повторна видача. Транзитне перевезення. Витрати, пов'язані з вирішенням питання про видачу особи іноземній державі.

6. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Тема 1. Господарське право та господарські правовідносини. Господарська діяльність

Поняття господарського права України та його предмет. Поняття та види господарської діяльності. Основні кваліфікуючі ознаки господарської діяльності. Господарська комерційна діяльність (підприємницька діяльність). Некомерційна господарська діяльність. Відмежування господарської діяльності від господарського забезпечення діяльності негосподарюючих суб'єктів. Заборони та обмеження на здійснення підприємницької діяльності. Поняття, ознаки та види господарських відносин. Учасники відносин у сфері господарювання. Загальні принципи господарювання. Методи господарського права. Поняття господарського законодавства та його система. Нормативні акти господарського законодавства: поняття і види.

Тема 2. Державне регулювання господарської діяльності

Поняття та призначення державного регулювання господарської діяльності. Зміст державного керуючого впливу на господарську діяльність. Форми реалізації державної економічної політики: економічна стратегія, економічна тактика. Основні напрями економічної політики держави. Прогнозування та планування економічного і соціального розвитку.

Засоби державного регулювання господарської діяльності: державне замовлення, ліцензування, квотування; сертифікація і стандартизація; застосування нормативів та лімітів; регулювання цін і тарифів, надання інвестиційних, податкових та інших пільг; надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій.

Особливості управління господарською діяльністю у державному та комунальному секторах економіки.

Тема 3. Суб'єкти господарювання: загальна характеристика

Поняття, ознаки і види суб'єктів господарювання. Співвідношення понять «суб'єкт господарського права» та «суб'єкт господарювання».

Створення суб'єктів господарювання. Державна реєстрація суб'єктів господарювання.

Основи права та обов'язки суб'єктів господарювання.

Припинення суб'єктів господарювання. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. Припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Фізична особа – підприємець як суб'єкт господарювання. Умови здійснення господарської діяльності фізичною особою - підприємцем. Процес реєстрації фізичної особи - підприємця в органах державної реєстрації. Державний реєстратор - повноваження та обов'язки. Умови та порядок ліквідації суб'єкта господарської діяльності - фізичної особи.

Тема 4. Правове становище підприємств

Поняття і ознаки підприємства. Види підприємств.

Створення підприємств. Організаційна структура підприємства. Управління підприємством. Майно підприємства.

Особливості правового статусу окремих видів підприємств. Особливості правового становища державних унітарних підприємств: державного комерційного та казенного підприємств. Особливості правового становища комунального унітарного підприємства. Особливості правового становища підприємств колективної власності: виробничих кооперативів, підприємств споживчої кооперації, підприємств громадських та релігійних організацій тощо. Особливості правового становища приватних, іноземних підприємств, підприємств з іноземними інвестиціями, фермерських господарств.

Тема 5. Правовий статус господарських товариств

Поняття, ознаки і види господарських товариств. Акціонерне товариство (публічне та приватне). Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю. Товариство з повною відповідальністю. Командитне товариство.

Створення господарських товариств. Державна реєстрація господарських товариств. Установчі документи господарського товариства. Склад і правовий режим майна господарських товариств. Органи управління господарським товариством. Правовідносини в межах товариств, їх учасники, повноваження та обов'язки.

Припинення господарських товариств. Реєстрація припинення господарських товариств.

Тема 6. Правовий статус об'єднань підприємств та інших суб'єктів господарювання

Поняття об'єднання підприємств та їх утворення. Види об'єднань підприємств: господарське об'єднання, державне господарське об'єднання, комунальне господарське об'єднання.

Організаційно-правові форми об'єднань підприємств: асоціація, корпорація, консорціум, концерн.

Особливості діяльності об'єднань підприємств. Статус підприємства - учасника об'єднання підприємств. Управління об'єднанням підприємств. Майнові відносини в об'єднанні підприємств.

Вихід учасника з об'єднання. Припинення об'єднання підприємств.

Асоційовані підприємства. Холдингові компанії.

Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання. Особливості статусу іноземних суб'єктів господарювання. Особливості статусу кредитних спілок у сфері господарювання. Особливості статусу благодійних організацій у сфері господарювання.

Тема 7 Майнова основа господарювання

Поняття майна у сфері господарювання та його склад. Джерела формування майна суб'єктів господарювання.

Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Право власності як основне речове право у сфері господарювання. Інші речові права у сфері господарювання: право господарського відання, право оперативного управління. Організаційно-установчі повноваження власника. Правова основа приватизації державного і комунального майна. Правовий режим окремих видів майна у сфері господарювання.

Тема 8 Господарські зобов'язання

Поняття господарських зобов'язань і підстави їх виникнення. Види господарських зобов'язань. Виконання господарських зобов'язань. Забезпечення виконання господарських зобов'язань.

Припинення господарських зобов'язань.

Тема 9. Господарські договори

Поняття і ознаки господарського договору. Функції господарського договору. Види господарських договорів. Зміст і форма господарського договору. Сторони господарського договору та їх правосуб'єктність. Джерела правового регулювання господарських договорів.

Загальний порядок укладення господарських договорів. Умови, що складають зміст господарських договорів. Захисні застереження як особливий різновид господарських договорів. Поняття публічного, попереднього договорів та договору приєднання. Окремі особливості укладення господарських договорів.

Зміна та розірвання господарських договорів.

Тема 10. Господарсько-правова відповідальність

Поняття, принципи і функції господарсько-правової відповідальності. Види господарсько-правової відповідальності. Підстави і межі господарсько-правової відповідальності. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.

Відшкодування збитків у сфері господарювання.

Штрафні санкції: поняття, види (неустойка, штраф, пеня), розмір і порядок застосування.

Оперативно-господарські санкції: поняття, види, підстави і порядок застосування.

Адміністративно-господарські санкції: поняття, види і застосування.

Тема 11 Правове регулювання банкрутства

Поняття неплатоспроможності і банкрутства. Ознаки неплатоспроможності і банкрутства. Учасники у справах про банкрутство.

Умови та порядок порушення провадження у справі про банкрутство щодо боржника-юридичної особи.

Умови та порядок порушення провадження у справі про банкрутство щодо боржника-фізичної особи.

Судові процедури банкрутства. Розпорядження майном боржника. Санація як судова процедура банкрутства. Мирова угода. Ліквідація як судова процедура банкрутства.

Тема 12. Правове регулювання економічної конкуренції

Поняття економічної конкуренції. Законодавство про захист економічної конкуренції. Види порушень законодавства про економічну конкуренцію.

Антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю. Економічна та адміністративна монополії. Монопольне (домінуюче) положення на ринку. Поняття «монополія». Ознаки монопольного положення суб'єкта господарювання. Порядок визнання суб'єкту господарювання монополістом та наслідки такого визнання. Зловживання монопольним становищем на ринку. Концентрація суб'єктів господарювання. Діяльність органів антимонопольного комітету, спрямована на контроль діяльності суб'єктів господарювання. Поняття природної монополії, її ознаки та особливості регулювання діяльності, сфери існування. Правовий статус та повноваження Антимонопольного комітету України. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Тема 13. Правове регулювання біржової діяльності

Поняття юридичні ознаки та види бірж.

Правове становище товарної біржі: порядок створення, функції, права та обов'язки. Статут товарної біржі.

Біржові угоди: поняття та види.

Правила біржової торгівлі як обов'язків внутрішній документ товарної біржі: призначення, зміст, порядок прийняття.

Особливості правового становища фондової біржі: поняття, порядок створення, організаційно-правова форма, внутрішні документи (статут та правила фондової біржі),

Тема 14. Правове регулювання оренди та лізингу у сфері

Поняття договору оренди. Об'єкти оренди Сторони в договорі оренди Порядок укладання договору оренди Умови договору оренди. Основні права та обов'язки орендаря. Орендна плата.

Оренда та суборенда державного і комунального майна. Викуп (приватизація) об'єкта оренди. Припинення договору оренди. Правове регулювання лізингових операцій в Україні.

Тема 15. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Поняття, та види зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Правова основа зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, їх права і обов'язки. Зовнішньоекономічний договір (контракт).

Тема 16. Правове регулювання банківської діяльності

Поняття, види та правовий статус банків. Організаційно-правові форми банків. Ліцензування банківської діяльності. Види банківських операцій: депозитні, розрахункові, кредитні, факторингові та лізингові. Поняття та види банківського кредиту. Кредитний договір: форма, сторони, зміст. Особливості надання кредиту в іноземній валюті.

Тема 17. Правові засади аудиторської діяльності

Поняття та зміст аудиторської діяльності. Правова основа здійснення аудиторської діяльності. Форми аудиторських послуг. Види аудиту. Ознаки аудиту. Ініціативний аудит. Обов'язковий аудит. Зовнішній аудит. Внутрішній аудит. Суб'єкти аудиторської діяльності. Аудитор. Аудиторська фірма. Сертифікація аудиторів. Реєстр Аудиторських фірм та аудиторів. Аудиторська палата України. Загальні умови проведення аудиту. Права та обов'язки аудитора і аудиторської фірми при здійсненні аудиторської діяльності. Вимоги законодавства, відповідно до яких забороняється проведення аудиту. Підстави проведення аудиту. Вимоги до форми та змісту договору на проведення аудиту. Виконання договору. Аудиторський висновок. Аудиторські послуги у вигляді консультацій: підстави (договір або усне звернення) та оформлення офіційних документів за результатами їх надання.

7.

ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС

Тема 1. Поняття та принципи господарського процесуального права.

Господарські суди, їх склад та повноваження.

Поняття господарського процесуального права України. Предмет і метод господарського процесуального права. Господарсько-процесуальні норми та правовідносини. Принципи господарського судочинства. Взаємозв'язок господарського процесу з іншими галузями права України. Джерела господарсько-процесуального права. Господарське процесуальне право як наука і навчальна дисципліна. Специфіка господарських судів. Система господарських судів. Повноваження та склад господарських судів.

Тема 2. Учасники господарського процесу Поняття та характерні ознаки сторін у господарському процесі. Правовий статус судді в

господарському процесі. Сторони в господарському процесі. Позивач. Відповідач. Права та обов'язки сторін. Треті особи у господарському процесі. Види третіх осіб. Права та обов'язки третіх осіб у господарському процесі. Участь у справі кількох позивачів та відповідачів. Процесуальне правонаступництво. Представники сторін в господарському процесі. Участь у процесі прокурора, органів державної влади та місцевого самоврядування. Участь в господарському процесі судового експерта. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. Участь у процесі спеціаліста. Участь у процесі перекладача. Інші учасники господарського процесу.

Тема 3. Докази і доказування в господарському процесі.

Поняття доказів і засобів доказування. Властивості доказів. Види доказів та їх класифікація. Процес доказування. Обов'язок доказування. Предмет і межі доказування. Письмові докази. Речові докази. Показання свідків. Електронні докази. Висновок експерта. Експертиза. Витребування доказів.

Тема 4. Юрисдикція. Процесуальні строки. Судові витрати. Судові виклики та повідомлення. Заходи процесуального примусу.

Предметна та суб'єктна юрисдикція господарських судів. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція. Склад господарських витрат. Судовий збір. Сплата судового збору.

Визначення розміру сум, що підлягають сплаті за проведення судової експертизи, послуги перекладача, юридичну допомогу. Розподіл судових витрат. Процесуальні строки. Порядок обчислення процесуальних строків. Судові виклики та повідомлення. Ухвали та повістки. Заходи процесуального примусу.

Тема 5. Наказне провадження у господарському процесі

Вимоги, за якими видається судовий наказ. Форма та зміст заяви про видачу судового наказу. Підстави та наслідки відмови у видачі наказу. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст та форма судового наказу. Форма та зміст заяви про скасування судового наказу. Порядок розгляду заяви про скасування судового наказу. Набрання судовим наказом чинності.

Тема 6. Позов у господарському процесі.

Поняття і елементи позову. Порядок подання позовної заяви. Форма і зміст позовної заяви. Ціна позову. Документи, що додаються до позовної заяви. Об'єднання позовних вимог. Відзив на позовну заяву. Форма та зміст відзиву. Відповідь на відзив. Заперечення. Зустрічний позов. Вимоги до письмових, заяв і клопотань. Підстави та заходи до забезпечення позову. Види заходів забезпечення позову. Заява про забезпечення позову. Скасування забезпечення позову.

Тема 7. Вирішення господарських спорів у суді першої інстанції.

Порядок вирішення господарських спорів у господарському суді. Склад господарського суду. Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження. Врегулювання спору за участю судді. Відмова позивачу від позову. Мирова угода сторін. Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу. Зупинення провадження у справі та його поновлення. Припинення провадження у справі. Залишення позову без розгляду. Судові рішення. Повноваження суду першої інстанції. Порядок прийняття, форма і зміст рішення. Ухвала та її зміст. Додаткове рішення, ухвала. Роз'яснення та виправлення рішень, ухвал. Окрема ухвала господарського суду.

Тема 8. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку.

Право апеляційного оскарження. Подання апеляційної скарги. Підстави перевірки рішення, ухвали, постанови в апеляційному порядку. Ухвала апеляційної інстанції. Строк подання апеляційної скарги. Форма та зміст апеляційної скарги. Відкриття апеляційного провадження. Відмова у відкритті апеляційного провадження. Відзив на апеляційну скаргу. Підготовка справи до розгляду. Порядок розгляду апеляційної скарги. Зміна та доповнення апеляційної скарги. Відмова від апеляційної скарги. Межі розгляду справи в апеляційній інстанції. Строк розгляду апеляційної скарги. Повноваження суду апеляційної інстанції. Підстави для скасування або зміни рішення суду першої інстанції. Постанова апеляційної інстанції.

Тема 9. Перегляд судових рішень в касаційному порядку

Право касаційного оскарження. Завдання касаційної інстанції. Порядок та строки подання касаційної скарги. Форма та зміст касаційної скарги. Відкриття провадження за касаційною скаргою. Відмова у відкритті касаційного провадження. Підготовка справи до розгляду. Порядок розгляду касаційної скарги. Відмова від касаційної скарги. Межі розгляду справи в касаційній інстанції. Строк розгляду касаційної скарги. Передача справи на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої палати ВС. Повноваження касаційної інстанції в процесі розгляду спору. Підстави для скасування рішення, постанови або ухвали. Проголошення постанови касаційної інстанції. Касаційні скарги на ухвали господарських судів.

Тема 10. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Провадження щодо оскарження рішень третейських судів.

Підстави для перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок та строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Оскарження рішення третейського суду. Видача наказу про примусове виконання рішення третейського суду.

Тема 11. Виконання рішень, ухвал, постанов господарського суду.

Загальна характеристика інституту виконання судових рішень. Обов'язковість виконання судового рішення. Набрання законної сили судовим рішенням. Наказ господарського суду та порядок його виконання. Зміст наказу. Строк для пред'явлення наказу, порядок його поновлення.

Дублікат. Відповідальність за ухилення від виконання рішення, ухвали. Відстрочка або розстрочка виконання рішення. Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови.

Тема 12. Розгляд справ про банкрутство

Визначення неплатоспроможності суб'єкта господарювання та її види. Основні заходи запобігання визнання суб'єкта господарської діяльності банкрутом. Судові процедури, які застосовуються щодо боржника. Основні суб'єкти банкрутства. Заява про відкриття провадження у справах про банкрутство. Відзив. Документи, що додаються до заяв. Відкриття провадження. Підготовче засідання. Контроль суду за судовими процедурами. Судові процедури у справах про банкрутство. Санація, розподіл майна боржника, ліквідація, мирова угода.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Цивільне право в системі права. Цивільне законодавство
2. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права
3. Опіка та піклування
4. Особисті немайнові права фізичної особи
5. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин
6. Підприємницькі товариства
7. Об'єкти цивільних прав
8. Правочини
9. Представництво у цивільному праві
10. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність
11. Право власності
12. Речові права на чуже майно
13. Право інтелектуальної власності
14. Зобов'язальне право. Зобов'язання
15. Виконання зобов'язання та способи його забезпечення
16. Цивільно-правовий договір
17. Договори з передання майна у власність
18. Договори з передачі майна у користування (найм, прокат, оренда, лізинг)
19. Відшкодування шкоди за цивільним правом.
20. Недоговірні зобов'язання
21. Поняття, предмет, методи та принципи цивільного процесуального права
22. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Відводи
23. Сторони у цивільному процесі. Треті особи
24. Представництво у цивільному процесі
25. Інші учасники цивільного процесу
26. Цивільна юрисдикція
27. Цивільні процесуальні строки
28. Судові витрати
29. Заходи процесуального примусу
30. Докази та доказування у цивільному процесі
31. Судові виклики та повідомлення
32. Письмові заяви учасників справи. Пред'явлення позову та відкриття провадження у справі

33. Підготовче провадження. Врегулювання спору за участю судді. Відмова позивача від позову, мирова угода.
34. Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу.
35. Зупинення і закриття провадження у справі, залишення позову без розгляду. Судові рішення.
36. Спрощене провадження та заочний розгляд справи
37. Наказне, окреме, апеляційне та касаційне провадження
38. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами
39. Виконання судових рішень у цивільних справах та судовий контроль за їх виконанням
40. Цивільне судочинство з іноземним елементом
41. Адміністративне право як галузь права
42. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини
43. Джерела адміністративного права.
44. Сутність та зміст публічної влади та публічного адміністрування. Публічні інтереси, права та майно
45. Суб'єкти адміністративного права
46. Організація публічної адміністрації
47. Інструменти публічної адміністрації
48. Нормативні та адміністративні акти публічної адміністрації.
49. Адміністративні договори публічної адміністрації та їх класифікація. Юридичні передумови та наслідки адміністративних договорів.
50. Акти-дії та акти-плани публічної адміністрації.
51. Позасудові способи забезпечення законності у діяльності публічної адміністрації
52. Адміністративні процедури
53. Учасники адміністративної процедури.
54. Представництво в адміністративній процедурі.
55. Адміністративні послуги
56. Порядок надання адміністративних послуг.
57. Адміністративно-господарське право
58. Ліцензування та патентування.
59. Муніципальне право
60. Адміністративно-деліктне право
61. Поняття, особливості та структура адміністративного процесу
62. Адміністративно-процесуальні норми та відносини
63. Суб'єкти адміністративно-процесуального права.
64. Загальні засади провадження у справах про адміністративні правопорушення
65. Звичайне та спрощене провадження.
66. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення.
67. Особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
68. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення
69. Протокол та його складові елементи.
70. Перегляд справи про адміністративне правопорушення.
71. Виконання постанови в справі про адміністративне правопорушення.
72. Правова основа діяльності та компетенція адміністративних судів в Україні
73. Система, структура та загальна компетенція адміністративних судів в Україні.
74. Предметна, територіальна та інстанційна підсудність адміністративних справ.
75. Поняття та стадії адміністративного судочинства
76. Скорочене провадження та умови його застосування.

77. Провадження по зверненням громадян
78. Дисциплінарне провадження
79. Виконавче провадження
80. Реєстраційно-дозвільні провадження. Особливості провадження у паспортно-реєстраційних справах
81. Поняття і система кримінального права. Наука кримінального права
82. Поняття та склад злочину
83. Об'єкт та об'єктивна сторона злочину.
84. Суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину
85. Стадії вчинення злочину
86. Співучасть у злочині
87. Повторність, сукупність і рецидив злочинів
88. Поняття, ознаки та види обставин, що виключають злочинність діяння. Поняття, ознаки та види обставин, що виключають злочинність діяння.
89. Звільнення від кримінальної відповідальності
90. Поняття покарання, його ознаки та класифікація.
91. Призначення та звільнення від покарання
92. Судимість: її поняття, підстави виникнення та строки
93. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх
94. Поняття Особливої частини кримінального права України, її система та значення. Поняття та значення кваліфікації злочинів
95. Злочини проти основ національної безпеки України
96. Злочини проти життя та здоров'я особи
97. Злочини проти власності
98. Злочини проти громадської безпеки
99. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг
100. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку
101. Поняття, сутність та завдання кримінального процесу. Кримінальний процесуальний закон.
102. Суб'єкти кримінального провадження.
103. Докази і доказування у кримінальному процесі.
104. Кримінально-процесуальні строки. Фіксування кримінального провадження.
105. Заходи забезпечення кримінального провадження не пов'язані із позбавленням волі.
106. Запобіжні заходи. Затримання особи.
 107. Загальні положення досудового розслідування.
 108. Слідчі (розшукові) дії.
109. Негласні слідчі (розшукові) дії.
110. Зупинення та закінчення досудового розслідування. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.
111. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування.
112. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
113. Угоди в кримінальному провадженні.
114. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження.
115. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
116. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
117. Кримінальне провадження, яке містить державну таємницю.

118. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження.
119. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру
120. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.
121. Господарське право та господарські правовідносини. Господарська діяльність
122. Державне регулювання господарської діяльності
123. Засоби державного регулювання господарської діяльності
124. Суб'єкти господарювання
125. Особливості правового становища державних унітарних підприємств
126. Особливості правового становища комунального унітарного підприємства.
127. Правове становище підприємств колективної власності: виробничих кооперативів, підприємств споживчої кооперації, підприємств громадських та релігійних організацій.
128. Правове становище приватних, іноземних підприємств, підприємств з іноземними інвестиціями, фермерських господарств.
129. Правовий статус господарських товариств
130. Правовий статус об'єднань підприємств та інших суб'єктів господарювання
131. Майнова основа господарювання
132. Господарські зобов'язання
133. Господарські договори
134. Господарсько-правова відповідальність
135. Правове регулювання банкрутства
136. Правове регулювання економічної конкуренції
137. Правове регулювання біржової діяльності
138. Правове регулювання оренди та лізингу у сфері
139. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності
140. Правові засади аудиторської діяльності
141. Поняття та принципи господарського процесуального права.
142. Господарські суди, їх склад та повноваження.
143. Учасники господарського процесу
144. Докази і доказування в господарському процесі.
145. Процесуальні строки в господарському процесі.
146. Судові витрати в господарському процесі.
147. Судові виклики та повідомлення в господарському процесі.
148. Заходи процесуального примусу в господарському процесі.
149. Наказне провадження у господарському процесі
150. Позов у господарському процесі.
151. Вирішення господарських спорів у суді першої інстанції.
152. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку.
153. Перегляд судових рішень в касаційному порядку
154. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
155. Провадження щодо оскарження рішень третейських судів.
156. Виконання рішень, ухвал, постанов господарського суду.
157. Розгляд справ про банкрутство

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача під час проведення атестаційного екзамену

Оцінювання результатів складання атестаційного екзамену з політичної теорії здійснюється по 100-бальній системі за шкалою ECTS та національною шкалою відповідно до таблиці:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання результату атестаційного екзамену

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 A)	Кількість вірних відповідей становить від 90% – 100% загальної суми балів
Добре (82-89 B)	Кількість вірних відповідей становить від 82% до 89% загальної суми балів
Добре (74-81 C)	Кількість вірних відповідей становить від 74% до 81% загальної суми балів
Задовільно (64-73 D)	Кількість вірних відповідей становить від 64% до 73% загальної суми балів
Задовільно (60-63 E)	Кількість вірних відповідей становить від 60% до 63% загальної суми балів
Незадовільно (35-59 FX)	Кількість вірних відповідей становить від 35% до 59% загальної суми балів
Незадовільно (0 – 34 F)	Кількість вірних відповідей становить не перевищує 34% загальної суми балів

Список рекомендованої літератури

1. Адміністративне право та процес

Нормативні документи:

- Конституція України: Закон України від 28 червня 1996р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 25.08.2020).
- Бюджетний кодекс України: Кодекс України от 08.07.2010 № 2456-VI. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T102456.html (дата звернення: 17.07.2029).

4. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 за № 2747-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 23.08.2020).
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. за №8073-X. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>. (дата звернення: 25.08.2020).
6. Кодекс торговельного мореплавства України: Кодекс України від 23.05.1995 № 176/95-ВР. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/Z950176.html (дата звернення: 27.07.2020).
7. Повітряний кодекс України: Кодекс України від 19.05.2011. № 3393-VI. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T113393.html (дата звернення: 27.07.2020).
8. Податковий кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 24.08.2020).
- 9 Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14> (дата звернення: 22.08.2020).
10. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 22.08.2020).
11. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19> (дата звернення: 24.08.2020).
12. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр> (дата звернення: 24.08.2020).

Навчально-наукова література:

1. Адміністративна відповідальність в Україні : навчальний посібник / за заг. ред. А.Т. Комзюка. Харків : Вид-во Харківськ. ун-ту внутр. справ, 1998. 78 с.
2. Бородін І. Л. Адміністративне право України : підручник. Київ : Алерта, 2019. 548 с. URL: <https://jurkniga.ua/wa-data/public/shop/products/58/24/12458/attachments/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf> (дата звернення: 23.08.2020).
3. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків: Право, 2016. 312 с. URL: http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/209/1_24.pdf (дата звернення: 26.07.2020).
4. Адміністративне процесуальне право : навч. посібник / За заг. ред. Т. П. Мінки. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 278 с.
5. Бойко І. В. Адміністративна процедура : конспект лекцій. Харків : Право, 2017. 132 с. URL: <http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/292/1-19.pdf> (дата звернення: 16.08.2020).
6. Буханевич О. Адміністративні послуги в Україні: засади надання та шляхи вдосконалення: монографія. Хмельницький : «Поліграфіст», 2017. 392 с.
7. Загальне адміністративне право: підручник / Гриценко І. та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
8. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О. та ін. Адміністративне право України. Повний курс : підручник. Київ : НДПП, 2018. 464 с. URL: <http://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2018/05/АПУ-19.-05.-2018.-Галуцько-ilovepdf-compressed-2.pdf> (дата звернення: 10.09.2019).
9. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 344 с.
10. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги». Київ: ФОП Москаленко О. М. 392 с. URL: http://pravo.org.ua/files/administr/Komentar_Web-HL.pdf (дата звернення: 16.08.2020).
11. Науково-практичний коментар до Закону України «Про виконавче провадження». Станом на 5 квітня 2018 року: практичний посібник. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 424 с.

12. Науково-практичний коментар до Кодексу України про адміністративні правопорушення (актуальний). URL:
<http://mego.info/%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB/%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%80-%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%83-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%83%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%94%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2-%D1%81%D0%B2-20> (дата звернення: 31.07.2020).
13. Науково-практичний коментар до Кодексу України про адміністративне судочинство. URL:
<https://ips.ligazakon.net/document/view/КК008214> (дата звернення: 31.07.2020).
14. Тимошук В. Адміністративні послуги для тебе. Посібник громадянину. Київ : Видав. ФОП Москаленко О. М., 2014. 44 с.

Допоміжна:

1. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: навчальний посібник. Київ : Видаництво «Центр учбової літератури», 2016. 196 с. URL:
https://www.naiiu.kiev.ua/files/kafedru/ad/AD_PV.pdf (дата звернення: 27.07.2020).
2. Адміністративна процедура: особливості формування української концепції : матеріали Круглого столу, м. Харків, 15 вересня 2017 р. Харків : Національна академія правових наук України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2017.112 с. URL:
http://www.aprnu.kharkiv.org/doc/Admin_procedura.pdf (дата звернення: 17.08.2020).
3. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В. П. Тимошук. Київ : Факт, 2003.496 с. URL:
<http://udik.com.ua/books/book-1507/>(дата звернення: 17.08.2020).
4. Адміністративне право : підручник / за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2013. 656 с.
5. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ : Істина, 2010. 480 с.
6. Битяк Ю. П., Зуй В. В., Гаращук В. М. та ін. Адміністративне право. Альбом схем: навч. посіб. Нац. ун-т «Юрид.акад. України ім. Я. Мудрого». Харків : Право, 2012. 160 с.
7. Адміністративно-процесуальне право України: Підручник / За ред. О. В. Кузьменко. Київ : Атіка, 2006. 478 с.
8. Апаров А. М. Адміністративно-процесуальне право: формування концепції галузі права категорійно URL: file:///C:/Users/aio/Downloads/Ptdu_2013_3_7.pdf (дата звернення: 07.08.2020).
9. Апаров А. М. Особливості формування концепції галузі адмінстративно-процесуального права. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/17410/%C0> (дата звернення: 10.08.2020).
10. Апаров. А. М. Адміністративна юрисдикція в системі адмінстративно-процесуальної діяльності. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/37793/%C0#chapter> (дата звернення: 10.08.2020).
11. Бандурка О. М. Тищенко М. М. Адміністративний процес: Підручник для вищих навчальних закладів. Київ : Літер ЛТД, 2002. 288 с.
12. Банчук О.А. Публічне і приватне право: історія українських вчень і сучасність. Київ : Конус – Ю, 2008. 184 с.
13. Барікова А. Електронна держава: нова ефективність урядування: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 224 с.

14. Баулін О. В., Матвеев П. С., Матвеева С. П. Зразки документів з публічного права (кримінальне право та процес, адміністративне право і процес) : навч. посіб. Київ : Алерта, 2018. 122 с.
15. Бевзенко В. Адміністративна юрисдикція та Кодекс адміністративного судочинства України у редакції 2017 р.: розв'язання проблеми по-новому чи неподолані виклики минулого? *Право України*. 2018. № 2. С. 11-25.
16. Безрук Т. Дисциплінарна відповідальність: за що, ким та коли накладаються дисциплінарні стягнення. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ds/2016/april/issue-4/article-17093.html> (дата звернення: 17.08.2020).
17. Біла В. Р. Адміністративна процедура як нормативна модель процесуальних правовідносин. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/6089/1/Адміністративна%20процедура.pdf> (дата звернення: 17.08.2020).
18. Битяк Ю., Бойко І., Писаренко Н. Система адміністративного права. *Право України*. 2017. № 12. С. 173-183.
19. Битяк Ю., Гаращук В., Зуй В. та ін. Адміністративне право: підручник. Харків : Право, 2013. 656 с.
20. Бойко І. В. До питання про предмет адміністративного права. *Адміністративне право і процес: науково-практичний журнал*. 2016. № 1(15). С. 5-12. URL: file:///D:/User/Downloads/Boyko_I_V.pdf (дата звернення: 10.08.2020).
21. Бондар Г., Коломoeць Т., Колпаков К. та ін. Адміністративно-правове регулювання публічного адміністрування в Україні. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 204 с.
22. Валеев Р. Г. Освітнє право України. Луганськ, 2011. 287 с.
23. Ващенко Ю. В. Концептуальні засади співвідношення конституційного та адміністративного права. *Адміністративне право і процес: науково-практичний журнал*. 2016. № 3(17). С. 21-35. URL: <file:///D:/User/Downloads/2016-3-2.pdf> (дата звернення: 17.08.2020).
24. Вовк Т. О. Особливості реєстраційного провадження. URL: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=842%3A290514-09&catid=98%3A2-0514&Itemid=122&lang=ru (дата звернення: 17.08.2020).
25. Завальна Ж. Порівняльний аналіз адміністративного та цивільного договорів. *Право України*. 2007. № 3. С. 135-139.
26. Здійснення дисциплінарного провадження щодо судді : практичний посібник / Проект USAID «Справедливе правосуддя». Київ : Істина, 2015. 118 с. URL: http://www.fair.org.ua/content/library_doc/1245.pdf (дата звернення: 17.09.2019).
27. Зміни в адміністративному судочинстві захищатимуть громадян від протиправних дій з боку Органів державної влади. URL: https://censor.net.ua/resonance/3053088/suddya_andryi_juk_zmni_v_adminstrativnomu_sudochinstv_z_ahischatimut_gromadyan_vd_protipravnih_dyi_z_boku#comments (дата звернення: 17.08.2020).
28. Качура О. А. Стадії адміністративно-реєстраційного провадження: поняття, ознаки та класифікація. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3038/Качура%20APP_5632.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 17.08.2020).
29. Кишинський А.В. Проблеми перегляду справ про адміністративні правопорушення. *Часопис Київського університету права*. 2010. №2. С.172-175.
30. Коломoeць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
31. Коломoeць Т. Джерела адміністративного права: проблемні питання доктринального визначення, класифікації та системного аналізу. *Право України*. 2017. № 6. С. 72-79.
32. Коломoeць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. *Право України*. 2017. № 5. С. 71-79.

33. Коломоець Т. О. Адміністративний процес та адміністративне судочинство : Підручник. Київ: «Істина», 2008. 312 с.
34. Коломоець Т. О., Сінельнік Р. В.. Захисник у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: монографія. Київ : Істина, 2008. 184 с.
35. Колпаков В. Адміністративне судочинство: співвідношення з адміністративним процесом і предметом адміністративного права. *Право України*. 2018. № 2. С. 26-38.
36. Колпаков В., Гордеев В. Теорія адміністративного проступку : монографія. Харків : Харків юридичний, 2016. 344 с.
37. Константи́й О. Окремі питання оскарження правових актів у порядку адміністративного судочинства. *Право України*. 2008. № 11. С. 27-34.
38. Короед С.О. Апеляційне оскарження постанов судів у справах про адміністративні правопорушення: доцільність запровадження. URL: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=340. (дата звернення: 17.08.2020).
39. Кузьменко О., Пастух І., Користін О. та ін. Адміністративне право зарубіжних країн : курс лекцій. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 528 с.
40. Мариняк Н. М. Адміністративна послуга та її співвідношення з суміжними поняттями. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2017/may/2131/vnulpurn201582412.pdf> (дата звернення: 17.08.2020).
41. Миронюк Р. В. Поняття та сутність адміністративного процесуального права : сучасні підходи до розуміння. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/3_2012/27.pdf (дата звернення: 15.08.2020).
42. Музиченко Г. В. Актуальні проблеми правового регулювання антикорупційних дій в Україні. *Розвиток національного права в контексті інтеграції в європейський правовий простір* : Монографія Інституту Європейської інтеграції. Варшава, 2018. С. 135-153.
43. Музиченко Г. В. Антикорупційна політика в сфері освіти: здобутки та перспективи подальшого розвитку. *Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та праві* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2018. С. 380-382.
44. Паутова Т. О., Неділько А. І. Формування та удосконалення системи надання адміністративних послуг в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. №5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1081> (дата звернення: 15.08.2020).
45. Перун В. Значення адміністративної відповідальності в системі заходів забезпечення інформаційної безпеки. *Право України*. 2017. № 10. С. 202-209.
46. Пухтецька А. Принципи адміністративного права у країнах Європейського Союзу та в Україні. *Право України*. 2017. №7. С. 76-82.
47. Салманова О. Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України : монографія. Харків, 2016. 460 с.
48. Співак М. Адміністративно-деліктне право. Адміністративний процес. Адміністративне судочинство. Київ, 2013. 272 с.
49. Стефанюк В. Адміністративний договір: необхідність впровадження. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/F7E34709A45B0513C3256FBA003455AD> (дата звернення: 15.08.2019)
50. Хлібороб Н. Запровадження електронного адміністративного судочинства в Україні: інновації та перспективи. *Право України*. 2018. № 2. С. 102-117.

2. Цивільне право

Основна література (базова)

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Господарський кодекс: Закон України від 13 січня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст. 19–20.
3. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3–4. Ст. 27.
4. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–14. Ст. 112.
5. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст. 135.
6. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
7. Сімейний кодекс України. Прийнято 10 січня 2002 року № 2947 – III. Відомості Верховної Ради України. 2002. №21-22. ст.135.
8. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 23.12.1993р. №3792-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
9. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Закон України від 15 травня 2003р. №755-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №31-32. ст.263.
10. Про міжнародне приватне право. Закон України від 23.06.2005р. № 2709-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. Ст. 422.
11. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. Закон України від 15.12.1993р. №3687-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. ст. 32.
12. Про приватизацію державного майна. Закон України від 4 березня 1992р. №2163-XII (в редакції від 19 лютого 1997р. №89/97-ВР (із змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1997. №17. ст.122.
13. Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів. Закон України від 31.05.1995р..Відомості Верховної Ради України. 1995. № 21. Ст. 155.
14. Братель О. Г. Цивільне право України. Київ : Вид. О. С. Ліпкан, 2010. 256 с.
15. Вавженчук С. Я. Договірне право : навч. посіб. Київ.: КНЕУ. 2011. 584 с.
16. Договір як універсальна правова конструкція : монографія. за ред.: А. П. Гетьман, В. І. Борисова ; Харків : Право 2012. 432 с.
17. Договірне право України у схемах і таблицях. ред. С. І. Чернооченко. .Запоріжжя : Запоріз. нац. ун-т. 2011. 504 с.
18. Зобов'язальне право України : підручник. за ред.: Є. О. Харитонової, Н. Ю. Голубевої. Київ : Істина, 2011. 848 с.
19. Ісаєв А. М. Договір дарування за Цивільним кодексом України. Харків. 2010. 224 с.
20. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Алерта. 2012. 216 с.
21. Крупчан О. Д. Агентський договір : порівняльно-правовий аналіз за законодавством України та Республіки Молдова. Київ. : НДІ приват. права і підприємництва. 2011. 357 с.
22. Лукасевич-Крутник І. С. Договір підяду на проведення проектних та пошукових робіт. ТНЕУ. 2012. 178 с.
23. Пучковська І. Й. Неустойка, порука, гарантія, завдаток, застава та притримання як способи захисту прав кредитора в договірному зобов'язанні. Харків : ФІНН. 2013. 144 с.
24. Стеценко С. Г. Медичне право України (правові засади забезпечення медичного страхування) : монографія. Київ : Атіка. 2010. 208 с.
25. Сучасне українське медичне право : монографія . за заг. ред. С. Г. Стеценко. Київ : Атіка, 2010. 496 с.
26. Харитонов Є. О. Цивільне право України. Вид. 3-тє, переробл. і допов. Київ. : Істина. 2011. 808 с.
27. Харитонов Є. О. Цивільне право : посіб. для підгот. до іспиту. Харків : Одиссей. 2013. 256 с.
28. Цивільне право України (традиції та новації) : монографія. за заг. ред. Є. О. Харитонova, Т. С. Ківалової, О. І. Харитонової. Одеса : Фенікс, 2010. 700 с.

29. Цивільне право України. Особлива частина. за ред.: О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, Р. А. Майданик. Київ : Юрінком Інтер. 2010. 1176 с.
30. Цивільний кодекс України : наук.-практ. Коментар. за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : Страйд. 2012–2013. 857 с.

Додаткова література

1. Актуальні проблеми спадкового права: Навчальний посібник. /За ред. Ю.О. Заїки, О.О. Лов'яка. Київ: КНТ, ЦУЛ. 2014. 336 с.
2. Аномалії в цивільному праві України: Відп. ред. Р.А. Майданик. Київ: Юстиніан. 2007.
3. Бажанов В.О. Договірні правовідносини в авторському праві України. Львів: ПП Сорока Т.Б. 2014. 176 с.
4. Барбара В.П. Проблемні питання застосування законодавства, що регулює корпоративні відносини, в аспекті переходу права власності. [Вісник Верховного Суду України](#). 2016. - № 1. С. 29-32.
5. [Бандурка С. С.](#) Поняття та сутність підприємства як учасника цивільних правовідносин [Наше право](#). 2015. № 6. С. 136-138.
6. [Басілашвілі М. Б.](#) Деякі питання правового регулювання державної реєстрації шлюбу. [Форум права](#). 2017. № 3. С. 5–8.
7. Боднар Т. Некоторые аспекты защиты гражданских прав при изменении и прекращении договорных обязательств. *Право України*. 2014. №2. С. 171-179.
8. Боднар Т. Односторонний отказ об обязательства (договора) в контексте самозащиты гражданского права и интереса . *Право України*. 2012. № 9. С. 110-117.
9. [Борденюк В. В.](#) Деякі підходи до визначення сутності. [Держава і право. Юридичні і політичні науки](#). 2014. Вип. 66. С. 173-182.
10. [Борденюк В.](#) Право комунальної власності: поняття, природа та особливості [Вісник господарського судочинства](#). 2015. № 1. С. 172-180.
11. [Васильєва В. В.](#) Закон та договір у системі юридичних фактів. [Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України](#). 2014. Вип. 34. С. 125-135.
12. [Вахонєва Т. М.](#) Щодо доцільності укладення договору про розподілення прав на результати інтелектуальної (творчої) діяльності, створених у результаті виконання трудового договору або службового завдання. [Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції](#). 2017. Вип. 1(2). С. 86-90.
13. [Волинець Т. В.](#) Цивільні правочини як підстави набуття територіальною громадою права комунальної власності. [Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки](#). 2016. Вип. 3. С. 97-104.
14. Ганчева А.М. Договір побутового підряду в цивільному праві України : монографія. Київ : Алерта. 2014. 154 с.
15. [Гентош Р. Є.](#) Співвідношення диспозитивного метода правового регулювання та принципу диспозитивності. [Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки](#). 2016. Вип. 3. С. 26-33.
16. [Гнідан Р. М.](#) Предмет договору оренди землі. [Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції](#). 2017. Вип. 1(2). С. 99-101.
17. Голубева Н.Ю. Віндикаційний позов: умови пред'явлення, задоволення та відмови у задоволенні. *Вісник Верховного Суду України*. 2017. № 5(201). С. 42-48.
18. Голубева Н.Ю. Припинення права особи на частку у спільному майні за рішенням суду. *Вісник Верховного Суду України*. 2016. №9(193). С. 40-48.
19. Гриняк А.Б. Особливості правового регулювання відносин за договорами підряду : монографія. Київ: НДІ приватного права і підприємництва. 2011. 300 с.
20. [Грищенко І. М.](#) Історико-правовий аспект розвитку законодавства про захист честі, гідності та ділової репутації. [Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Юридичні науки](#). 2015. № 2. С. 62–68.
21. [Дербакова Ю. А.](#) Неповнолітні (малолітні) як суб'єкти авторських правовідносин [Актуальні проблеми держави і права](#). 2010. Вип. 53. С. 191-196.

22. Договір як універсальна правова конструкція : монографія. за ред.: А. П. Гетьман, В. І. Борисова. Харків: Право. 2012. 432 с.
23. Договори з виконання робіт в цивільному праві України: проблеми теорії і практики : монографія. за заг. ред. А.Б. Гриняка. Київ : НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрН України. 2015. 402 с.
24. [Іваненко К. В.](#) Деякі правові аспекти здійснення авторського права на програмне забезпечення. [Форум права](#). 2016. № 3. С. 92–97.
25. Ігнатенко В.М. Динаміка виникнення зобов'язання з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 3 . С. 174 - 181.
26. Ісаєв А. М. Договір дарування за Цивільним кодексом України : монографія. Харків. : Дьякопенко. 2010. 224 с.
27. [Калєніченко Л. І.](#) Юридична відповідальність як динамічне правове явище. [Форум права](#). 2017. № 3. С. 67–71.
28. [Клабан В.](#) Сучасна система джерел права України: деякі теоретичні та практичні аспекти [Вісник Львівського університету. Серія юридична](#). 2015. Вип. 61. С. 24-29.
29. Ковальський Д. В. Про відшкодування шкоди в порядку регресу. Вісник господарського судочинства. 2015. № 5. С. 86-89.
30. Ковальчук О. Кредитні спілки: історія виникнення та правового регулювання в Україні Науковий вісник Львівського університету внутрішніх справ. 2017. №2. С. 289-300.
31. [Корчак Т. В.](#) Зміна правового статусу фізичної особи внаслідок оголошення її померлою [Форум права](#). 2016. № 2. С. 99–104.
32. Косач Н.Е. Правовое регулирование совместной хозяйственной деятельностью : монографія. Донецк.: Ж ТОВ «Юго-Восток, Лтд». 2003. 134 с.
33. [Кройтор В. А.](#) Усунення прогалин у цивільному праві за допомогою аналогії права, аналогії закону та міжгалузевої аналогії. [Форум права](#). 2016. № 3. С. 159–166.
34. Крупчан О. Д. Агентський договір : порівняльно-правовий аналіз за законодавством України та Республіки Молдова. Київ. : НДІ приват. права і підприємництва. 2011. 357 с.
35. Кузьмич О.Я. Правові положення щодо участі третіх осіб у зобов'язаннях, що виникають унаслідок рятування здоров'я і життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи. Право і суспільство. 2017. № 6. С. 54 - 59.
36. Кучаковська Н. Правове регулювання договору підядру на капітальне будівництво: окремі аспекти. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С. 58-62
37. [Лехкодух І. О.](#) Особливості правового регулювання відповідальності господарського товариства з одним учасником та його єдиного засновника. [Форум права](#). 2017. № 3. С. 103–108.
38. Мельничук М. Відшкодування моральної шкоди в сфері підприємницької діяльності Підприємництво, господарство і право. 2017. №2. С. 85 -88
39. [Мілаш В.](#) Деякі аспекти правового регулювання торговельної діяльності з використанням мережі Інтернет. [Вісник господарського судочинства](#). 2015. № 1. С. 139-148.
40. Мул А.М. Особливості відшкодування шкоди, завданої внаслідок надзвичайних ситуацій природного характеру, в цивільному праві. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2017. Випуск 44. Том 1. С. 92 - 96.
41. [Нечипуренко О. М.](#) Цивільно-правова відповідальність за порушення договірного зобов'язання: теоретико-правовий аналіз. [Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки](#). 2016. № 3. С. 115-122.

3. Цивільний процес

Базова:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Сімейний кодекс України: Закон України, 10 січ. 2002 р. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21 - 22. С. 135.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44 -Ст. 356.
4. Цивільний процесуальний кодекс України в редакції Закону [№ 2147-VIII від 3 жовтня 2017 року](#) Відомості Верховної Ради України. 2017. № 48. Ст.436 (зі змінами та доповненнями).
5. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 28. Ст. 232.
6. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №47. С. 256.
7. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 20. С. 99.
8. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 р. Відомості Верховної Ради України 1999. № 24. Ст. 207.
9. [Про електронні документи та електронний документообіг](#) : Закон України від 22 травня 2003 № 851-IV Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275.
10. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 травня 2003 р. № 852-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 276.
11. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст. 540.
12. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 р. № 1701-IV (з наст змінами і доповненнями) . Відомості Верховної Ради України. 2004. N 35. Ст.412.
13. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. N 15. Ст. 128.
14. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. Ст. 260.
15. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. Ст. 422.
16. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 року № 3460-VI. Офіційний вісник України. 2011. № 51. Ст. 2009 (зі змінами).
17. [Про гарантії держави щодо виконання судових рішень](#) : Закон України від 05.06.2012 р. № 4901-VI Відомості Верховної Ради України. 2013. № 17. –Ст. 158.
18. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. Ст. 272.
19. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. Відомості Верховної Ради України. 2015. №2-3. Ст. 12 (зі змінами).
20. Про судовий збір: Закон України від 08 липня 2011 р. Відомості Верховної Ради України. 2012. N14. Ст.87.
21. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 року № 192-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 18, № 19-20. –Ст.132.
22. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. N 41-42, N 43, N 44-45. -Ст. 529.
23. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 2 червня 2016 року. Офіційний вісник України. 2016. № 53. Ст. 1851.
24. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 року. Офіційний вісник України. 2016. № 53. Ст. 1852.
25. [Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів](#) : Указ Президента України від 12.12.2017 р. № 412/2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/412/2017>

26. [Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/413/2017) : Указ Президента України від 12.12.2017 р. № 413/2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/413/2017>
27. [Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/452/2017/paran61#n61) : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 452/2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/452/2017/paran61#n61>
28. Про затвердження Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплат винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 1996 р. N 710 (із змінами і доп.). URL: Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/710-96-%D0%BF>
29. [Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних з розглядом цивільних, адміністративних та господарських справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-%D0%BF/paran19#n19) : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2006 р. № 590 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 155). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-%D0%BF/paran19#n19>
30. [Деякі питання виконання рішень судів, що гарантовані державою, а також рішень Європейського суду з прав людини](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/703-2015-%D0%BF) : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 703. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/703-2015-%D0%BF>
31. Про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах: Конвенція, 22 січ. 1993 р. Офіційний Вісник України. 2005. -№ 47. С. 288.
32. Про затвердження Методики товарознавчої експертизи та оцінки дорожніх транспортних засобів: наказ Мін'юсту та Фонду державного майна України від 24 листопада 2003 р. Офіційний вісник України. 2003. № 49. Ст. 2579 (зі змінами).
33. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Мін'юсту 08 жовтня 1998 р. Офіційний вісник України. 1998. № 46. Ст. 1715 (зі змінами).
34. Про затвердження Інструкції про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень: наказ Мін'юсту та Державної судової адміністрації від 27 червня 2008 р. Офіційний вісник України. 2008. № 50. Ст. 1646 (зі змінами та доповненнями).
35. Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): наказ Державної судової адміністрації від 20 жовтня 2012 р. URL: <http://www.court.gov.ua/tu21/19183>.
36. Інструкція з діловодства у місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, апеляційних судах міст Києва та Севастополя, апеляційному суді Автономної Республіки Крим та вищому спеціалізованому суді України з розгляду цивільних і кримінальних справ: Наказ Державної судової адміністрації України 17.12.2013 № 173. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0173750-13/print1461597950728876>.
37. Інструкція про порядок забезпечення старшими судовими розпорядниками та судовими розпорядниками проведення судових засідань, їх взаємодії з правоохоронними органами: затв. наказом Державної судової адміністрації України від 18 жовтня 2004 р. Офіційний вісник України. 2004. № 44. Ст. 2923.
38. Положення про службу судових розпорядників та організацію її діяльності: наказ Державної судової адміністрації України від 14 листопада 2011 року. URL: <http://www.court.gov.ua/dsa/2214/nds9>.

39. Про затвердження Правил опіки та піклування: Наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України, 26 трав. 1999 р. Офіційний Вісник. України. 1999. №26. Ст. 115

Судова практика

1. Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28 березня 1972 року №3 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-72>
2. Про судову практику в справах про виключення майна з опису: Постанова Пленуму Верховного Суду України, 27 серп. 1976 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-76>
3. Про практику перегляду судами у зв'язку з нововиявленими обставинами рішень, ухвал, постанов у цивільних справах, що набрали законної сили: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 1 від 27 лютого 1981 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-81>
4. Про практику розгляду судами цивільних справ за позовами про відшкодування шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 6 від 27.03.1992 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0006700-92>
5. Про практику розгляду судами трудових спорів: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 9 від 6 листопада 1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>
6. Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 31.03.1995 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-95>
7. Про судову практику у справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 4 від 31.03.1995 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0004700-95>
8. Про практику розгляду судами справ про встановлення неправильності запису в актах громадянського стану: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 12 від 07.07.1995 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1077.531.0>
9. Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 12.04.1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0005700-96>
10. Про застосування судами Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 01 листопада 1996 р. №9. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96>
11. Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 12 від 24 грудня 1999 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-99>
12. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з перевезення вантажів залізницею: Роз'яснення Президії Вищого господарського суду України № 04-5/601 від 29.05.2002 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_601600-02
13. Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії та бездіяльність органів і посадових осіб державної виконавчої служби та учасників виконавчого провадження Постанова Пленуму Верховного Суду України № від 26.12.2003 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-03>
14. Рішення КСУ у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес): Рішення Конституційного Суду України від 18 грудня 2004 року № 18-рп/2004 (Справа № 1-10/2004). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-04>
15. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04 квітня 2004 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/va007700-04>

16. Щодо перевищення розумних строків розгляду справи: Лист Верховного суду України від 25.01.2006 р. № 1-5/45. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v5_45700-06
17. Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв забезпечення позову: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 р. № 9 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/va009700-06>
18. Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 15.05.2006 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0003700-06>
19. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 30.03.2007 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0003700-07>
20. Про деякі питання практики розгляду спорів, пов'язаних з обігом векселів № 5 від 08.06.2007 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0005700-07>
21. Про незалежність судової влади: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 р. № 8 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-07>
22. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0011700-07>
23. Про судову практику у справах про спадкування: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 30.05.2008 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0007700-07>
24. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 1 від 27.02.2009 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_001700-09
25. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 12 червня 2009 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-09>
26. Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. №2 URL: Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09>
27. Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 9 від 06.11.2009 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0003700-78>
28. Про судову практику розгляду цивільних справ в апеляційному порядку: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 12 від 24 жовтня 2008 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-08>
29. Про судові рішення у цивільній справі: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 грудня 2009 р. № 14 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-09>
30. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 04.06.2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0005700-10>
31. Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження: Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 14 від 23.12.2011 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0014740-11>
32. Практика ухвалення та перегляду судами заочних рішень у цивільних справах. Узагальнення судової ВСУ по цивільним справам. URL: <http://sudpraktika.in.ua/praktika-uxvalennya-ta-pereglyadu-sudami-zaochnix-rishen-u-civilnix-spravax/>
33. Про судову практику застосування статей 353 - 360 Цивільного процесуального кодексу України: Постанова Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 11 від 30.09.2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0011740-11>

34. Про перегляд судових рішень із мотивів неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права у подібних правовідносинах: Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 648/0/4-12 від 15.05.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0648740-12>

4. Кримінальне право

Базова:

Нормативні акти

- Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30 Ст.141. Із наступними змінами та доповненнями.
- Кримінальний кодекс України, прийнятий сьомою сесією Верховної Ради України 5 квітня 2001 р. Відомості Верховної Ради. 2001. № 25. ст.131. Із наступними змінами та доповненнями.
- [Кримінальний процесуальний кодекс України](#): Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
- Кримінально-процесуальний кодекс України: Затверджений Законом Української РСР 28 грудня 1960 року. Відомості Верховної Ради УРСР, 1961. №2. Ст. 15. Із змінами та доповненнями на 12.07.2012р.

Книжкові видання

1. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: Загальна частина. За заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид. допов. Харків, 2013. 376 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: Особлива частина. За заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. Харків, 2013. 1040 с.
3. Українське кримінальне право. Загальна частина: підручник. За ред. О. Навроцького. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 712 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 5-те вид., переробл. та доповн. За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. Київ: Юридична думка, 2008. 1216 с.
5. Кримінальне право України :Загальна частина: підручник. За заг.ред. [Ю. В. Бауліна, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. Харків: Право, 2010 456 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник. За заг. ред. [Ю. В. Бауліна, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. Харків, 2010. 608 с.

Допоміжна:

Нормативні акти

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17,ст.112.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010. № 50-51, ст. 572.
3. [Кримінальний процесуальний кодекс України](#): Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
4. Кримінально-процесуальний кодекс України: Затверджений Законом Української РСР 28 грудня 1960 року. Відомості Верховної Ради УРСР, 1961. №2. Ст. 15.
5. Кодекс адміністративного судочинства України Закон від 06.07.2005 № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2005. № 37. Ст. 446.
6. [Кримінально-виконавчий кодекс України](#) від 11.07.2003 № 1129-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004. № 3-4, ст.21.
7. Про державний бюджет України на 2011 рік. Закон України в ред. від 23.12.2010 р. Голос України. 30.12.2010. №249.
8. Про застосування амністії в Україні. Закон України від 1 жовтня 1996 р. (В ред.. від 19.12.2006р.). ВВР України. 1996. №48. Ст.263.

Книжкові видання

1. Кримінальний кодекс України: Науковий коментар. За ред. Коржанського М. Й. Київ,

2001. 629 с.

2. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. Відп. ред. С.С. Яценко. Київ, 2003. 976 с.
3. Постанови Пленуму Верховного Суду України із загальних питань судової діяльності та в кримінальних справах. Упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. Київ, 2010. 456 с.
4. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості і тілесних ушкоджень. Затв. Наказом МОЗ України від 17 січня 1995 р. №6. Юридичний вісник України. 1995. № 18. С. 5-9.
5. Рішення Конституційного Суду України від 19 квітня 2000 р. №6-рп/2000 за справою за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статті 58 Конституції України, статей 6, 81 Кримінального кодексу України [1960 р.] (справа №1-1/2000 про зворотну дію кримінального закону в часі. ВКСУ. 2000. №2. С. 29-34.
6. Кримінальне право зарубіжних країн (в питаннях та відповідях): навч посіб. За ред. І.В. Хохлова, О.П. Шем'яков. Київ, 2006. 256 с.
7. Кримінальне право України. Державний іспит: навчальний посібник. За заг.ред. В.Я. Конопельського, О.І. Плужник. Одеса, 2009. 229 с.
8. Кримінальне право України. Загальна частина. За заг.ред. Ю. В. Александрова, В.І. Антипова, О.О. Дудорова. Київ, 2008. 376 с.
9. Кримінальне право України: Загальна частина. Ред. В. К. Гришук. Київ, 2006. 568 с.
10. Сучасне кримінальне право України: курс лекцій. За заг.ред. А.В. Савченко, В.В. Кузнецова, О.Ф. Штанько. Київ, 2005. 640 с.
11. Хавронюк М.І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації. Монографія. Київ: Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

5. Кримінальний процес

Базова:

1. Інструкція з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України Наказ Міністерства внутрішніх справ України 16.02.2018 № 111
2. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Під загальною редакцією професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Норма, М.Є. Шумила. Київ: Юстініан, 2017. 1224 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Під заг.ред. С.В.Ківалова, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченка. Харків, «Одісей». 2018.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство із змінами та допов. на 03 листопада 2018 року: (Відповідає офіц. текстів) Київ. Алерта, 2018. 284 с.
6. Тетарчук, Т.Є. Дяків Кримінальне процесуальне право України: Навч. посібник для підготовки до іспитів Київ. «Центр учбової літератури», 2017. 214 с.
7. Кримінальний процес України. Навч. Посібник. Під редакцією : С. В. Албул, С. Л. Дерев'янкін, О. В. Поліщук. Одеса ОДУВС 2015. 475 с.
8. Кримінальний процес України: Лекції. Процесуальні документи. За загальною редакцією А. В. Молдован, Р.С. Кадавець. Київ. Правова єдність, 2017. 351 с.
9. Кримінальний процес. Підручник за ред. В.В. Коваленка, Л. Д. Удалової, П. Письменого. Київ. «Центр учбової літератури», 2013. 543 с.
10. Кримінальний процес. Підручник за загальною ред. В.Я.Тация, О.В. Капліної, О.Г.Шило Харків «Право». 2018 . 823 с.
11. Кримінальний процес. Навч.посібник. За загальною редакцією: Л. М. Лобойко, О. А. Банчук Київ. «Ваіте» 2018. 279 с.
12. Кримінальний процес. Загальна частина. Підручник. За загальною редакцією: Л. Д. Удалова, О.П. Кучинська, О. Ю. Татаров. Київ. ВД «Дакор» 2018. 172 с.

13. Кримінальний процес. Підручник В.М. Тертишник у 2-х томах Київ. «Правова єдність», 2018. 825 с.
14. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Під редакцією В. М. Тертишник. Київ. «Правова єдність» 2018. 767 с.
15. Кримінальний процес. Навч. посібник. Загальна частина. (Альбом схем). Під редакцією: Л. Д. Удалова, В.В. Рожкова, Д.П. Письменний та ін. Київ. Центр учбової літератури, 2014 148 с.
16. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні: Навч.прак. посібник. Під редакцією: Кудінов С.С., Шехавцов Р.М., Дроздов О.М., Гриненко С.О. Харків «Оберіг» 2016. 344 с.
17. Власова Г. П. Спрощення кримінального судочинства України: історія, теорія, практика(монографія). Ірпінь Видавництво НУДПС України, 2017. 424 с.
18. Процесуальні документи у кримінальному провадженні. Зразки роз'яснення. За заг. ред. М. А. Погорецького та О.П. Кульчинської Київ. «Юрінком інтер», 2017. 545 с.
[Кримінальний кодекс України: Чинне зак-во зі змінами та допов. на 18 січня 2018 року / Україна. Закони. Київ. :Алерта; ЦУЛ, 2018. 174 с.](#)
19. Практикум з кримінального процесу України: Навч. посібник за ред..М. А. Погорецького, Н.П. Сизої. Київ. Правова єдність, 2018. 225 с.
20. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року(Редакція від 05.01.2017) URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=43306
21. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. (Редакція від 05.08.2018). Голос України. 1994. 2 березня.
22. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 р. Голос України. 1994. 2 березня.
23. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. (Редакція від 11.10.2018). Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст.256.
24. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 22. Ст.303.
25. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. (Редакція від 09.02.2017). Відомості Верховної Ради України. 1995. № 6. Ст.35.
26. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 р. (Редакція від 05.01.2017). Голос України. 1993. 6 серпня.
27. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. Ст. 360.
29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII ю.
30. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 27. Ст. 382.
31. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 28Ст.232.
32. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
33. Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1377 Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15>
34. Про затвердження та введення в дію Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): затверджена наказом Генеральної прокуратури України, МВС України, ДПА України, СБ України, Верховним судом України, Державною судовою адміністрацією України 27серпня 2010 р. № 51/401/649/471/23/125.
35. Про дипломатичну службу Закон України від 07.06.2018 № 2449-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>

36. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575.
37. Положення Про органи досудового розслідування Національної поліції України: Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570.
38. Про затвердження Порядку оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: Постанова Кабінету Міністрів України від від 17.09.2014 № 465. URL: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-p>
39. Про затвердження Інструкції про порядок і розміри відшкодування витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним науково-дослідним установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 1996 р. № 710 (Редакція від 01.01.2018 URL: <http://portal.rada.gov.ua>.)
40. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні [Електронний ресурс] : наказ МВС України № 575 від 07 серпня 2017 р. . URL: Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
41. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України № 570 від 06 липня 2017 р. // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
42. Про Єдиний реєстр досудових розслідувань: наказ Генеральної прокуратури України від 06.04.2016 р. № 139. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16>
43. Про затвердження Порядку застосування електронних засобів контролю: Наказ МВС від 08.06.2017 № 480 URL: : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17>
44. Інформаційний лист ВССУ з розгляду кримінальних та цивільних справ «Про окремі питання здійснення слідчим суддею суду апеляційної інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні».
45. Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [Текст]: наказ Генеральної Прокуратури України, МВС України, СБУ України, Міністерства фінансів України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 №114/1042/516/1199/936/1687/5.
46. Інформаційний лист ВССУ з розгляду кримінальних та цивільних справ №223-1679/0/4-12 від 15.11.2012 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод».
47. Інформаційний лист ВССУ з розгляду кримінальних та цивільних справ №511-550/0/4-13 від 04.04.2013 «Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінально процесуального кодексу України».
48. Інформаційний лист ВССУ з розгляду кримінальних та цивільних справ 223-1134/0/4-13 від 18.07.2013 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження щодо неповнолітніх».
49. Інформаційний лист ВССУ з розгляду кримінальних та цивільних справ 223-1134/0/4-13 від 05.04.2013 «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження».
50. Постанова Пленуму Вищого Спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11.12.2015 № 13 Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод

6. Господарське право

Базова

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Водний кодекс України: Закон України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24. Ст. 189
3. Господарський кодекс: Закон України від 13 січня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст. 19–20.
4. Земельний кодекс України : Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3–4. Ст. 27.
5. Кодекс торговельного мореплавства : Закон України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 47, 48, 49, 50, 51, 52. Ст. 349.
6. Повітряний кодекс України: Закон України від 19 травня 2011 р. Голос України. № 110. 2011. 18 червня.
7. [Податковий кодекс України](#): Закон України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–14. Ст. 112.
8. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст. 135.
9. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
10. Кодекс України з процедур банкрутства. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
11. Про підприємництво [Текст]: Закон України від 07 лютого 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 14. Ст. 168.
12. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII (з подальшими змін. та доповн.). Відомості Верховної Ради України. 1991. № 29. Ст. 34
13. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 30. Ст. 379
14. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. Ст. 546.
15. [Про інвестиційну діяльність](#) : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47. Ст. 646.
16. Про господарські товариства: Закон України від 3 грудня 1991 р. Відомості Верховної Ради. 1991. № 49. Ст. 682.
17. [Про товарну біржу](#) : Закон України від 10 грудня 1991 р. № 1956-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 10. Ст. 139.
18. [Про оренду державного та комунального майна](#) : Закон України від 10 квітня 1992 р. № 2269-XII (зі змінами та доп.). Відомості Верховної Ради України. 1992. № 30. Ст. 416.
19. Про заставу : Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2654-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 47. Ст. 642.
20. [Про інформацію](#) : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (із змінами та доп.). Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.
21. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів від 19 лютого 1993 року № 15-93. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 17. Ст. 184.
22. Про довірчі товариства: Декрет Кабінету Міністрів України від 17 березня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 19. Ст. 207
23. [Про науково-технічну інформацію](#) : Закон України від 25.06.1993 р. № 3322-XII Відомості Верховної Ради України. 1993. № 33. Ст. 345.
24. Про нотаріат : Закон України від 02 вересня 1993 року № 3425-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383.
25. [Про телебачення і радіомовлення](#) : Закон України від 21.12.1993 р. № 3759-XII (із змінами та доп.). Відомості Верховної Ради України. 1994. № 10. Ст. 43.
26. [Про охорону прав на винаходи і корисні моделі](#) : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII (із змінами і доп.). Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 32.
27. [Про охорону прав на промислові зразки](#): Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XI (із змінами і доп.). Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 34.

28. [Про охорону прав на знаки для товарів і послуг](#) : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ (із змінами і доп.). Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 36.
29. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ (із змінами і доп.). Відомості Верховної Ради України. 1994. № 13. Ст. 64.
30. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3857-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 18. Ст. 101
31. [Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті](#) : Закон України від 23 вересня 1994 р. № 85/94-ВР (зі змінами та доп.). Відомості Верховної Ради України. 1994. № 40. Ст. 364.
32. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР (зі змінами та доп.). Відомості Верховної Ради України. 1994. № 51. Ст. 446.
33. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 1 грудня 1994 р. № 266/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 1. Ст. 1.
34. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08 лютого 1995 року №39/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 12. Ст. 81.
35. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Закон України від 19 грудня 1995 р. № 481/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 46. Ст. 345.
36. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 18. Ст. 78.
37. Про лікарські засоби : Закон України від 04 квітня 1996 р. № 123/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 22. Ст. 86.
38. Про трубопровідний транспорт : Закон України від 15 травня 1996 р. № 192/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 29. Ст. 139.
39. [Про захист від недобросовісної конкуренції](#) : Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР (зі змінами та доп.). Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36. Ст. 164.
40. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 р. № 273/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 40. Ст. 183.
41. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовтня 1996 року № 448/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 51. Ст. 292.
42. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. № 543/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 5. Ст. 28.
43. [Про державний матеріальний резерв](#) : Закони України від 24 січня 1997 р. № 51/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 13. Ст. 112.
44. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
45. [Про електроенергетику](#) : Закон України від 16 жовтня 1997 р. № 575/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 1. Ст. 1.
46. [Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем](#) : Закон України від 05.11.1997 р. № 621/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 8. Ст. 28.
47. Про державну підтримку суднобудівної промисловості України : Закон України від 23 грудня 1997 р. № 774/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 18. Ст. 90.
48. Про внесення змін до деяких Законів України, що передбачають безспірне списання (стягнення) коштів з рахунків юридичних осіб і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності у банках: Закон України від 18 листопада 1997 р. № 642/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 10. Ст. 36.
49. Про торгово-промислові палати в Україні : Закон України від 02 грудня 1997 р. № 671/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 13. Ст. 52.
50. [Про фінансовий лізинг](#): Закон України від 16 грудня 1997 р. № 723/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 16. Ст. 68
51. [Про кінематографію](#) : Закон України від 13.01.1998 р. № 9/98-ВР. Відомості Верховної Ради

- України. 1998. № 22. Ст. 114.
52. Про оренду землі: Закон України від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 46-47. Ст. 280.
53. [Про регулювання товарообмінних \(бартерних\) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності](#) : Закон України від 23 грудня 1998 р. № 351-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 5-6. Ст. 44.
54. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 29. Ст. 238.
55. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 30 червня 1999 р. (із змінами та доп.). Відомості Верховної Ради України. 1999. № 42-43. Ст. 375.
56. [Про концесії](#) : Закон України від 16 липня 1999 р. № 997-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 41. Ст. 372.
57. [Про господарську діяльність у Збройних Силах України](#) : Закон України від 21 вересня 1999 р. № 1076-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 48. Ст. 408.
58. [Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування](#): Закон України від від 23 вересня 1999 р. (в ред. Закону України від 28.12.2014 р. [№ 77-VIII](#)). Відомості Верховної Ради України. 1999. № 46-47. Ст. 403.
59. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08 червня 2000 року № 1805-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 39. Ст. 333.
60. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних: Закон України від 23.07.2000 р. № 1587-III в ред. Закону України від 10.07.2003 р. № 1098-IV. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1587-14>
61. Про державну підтримку підприємств, науково-дослідних інститутів і організацій, які розробляють та виготовляють боєприпаси, їх елементи та вироби спец хімії : Закон України від 21 вересня 2000 р. № 1991-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 48. Ст. 406.
62. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 07 грудня 2000 року № 2121. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 5-6. Ст. 30.
63. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2245-III. ВВРУ. 2001. № 15. Ст. 73.
64. [Про автомобільний транспорт](#) : Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2344-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 22. Ст. 105.
65. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2374-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 24. Ст. 128.
66. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2346-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 29. Ст. 137.
67. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 р. № 2664-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 1. Ст. 1.
68. Про поштовий зв'язок: Закон України від 4 жовтня 2001 р. № 2759-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 6. Ст. 39.
69. Про державну підтримку літакобудівної промисловості України : Закон України від 12 липня 2001 р. № 2660-III (в редакції Закону України від 20 січня 2010 р. № 1814-VI). Відомості Верховної Ради України. 2001. № 50. Ст. 261.
70. [Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку](#): Закон України від 29 листопада 2001 р. № 2866-I. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 10. Ст. 78.
71. Про кредитні спілки: Закон України від 20 грудня 2001 р. № 2908-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 15. Ст. 101.
72. Про Червону книгу України : Закон України від 7 лютого 2002 року №3055-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 30. Ст. 201.
73. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV (із змін. і доп.) Відомості Верховної Ради України. 2003. № 31-32. Ст. 263.

74. [Про електронні документи та електронний документообіг](#) : Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275.
75. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 травня 2003 р. № 852-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 276.
76. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 р. № 898-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 38. Ст. 313.
77. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати: Закон України від 19 червня 2003 р. № 979-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 1. Ст. 1.
78. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 11. Ст. 140.
79. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р. № 1382-IV. Офіційний вісник України. 2004. № 1. Ст. 4.
80. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 35. Ст. 412.
81. Про міський електричний транспорт: Закон України від 29 червня 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 51. Ст. 548.
82. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 51. Ст. 553.
83. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1955-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 52. Ст. 562.
84. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 1 липня 2004 р. № 1961-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 1. Ст. 1.
85. Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва: Закон України від 23 грудня 2004 р. № 2286-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 6. Ст. 136.
86. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2005 р. № 2605-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 350.
87. [Про теплопостачання](#) : Закону України від 02 червня 2005 р. № 2633-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 28. Ст. 373.
88. [Про міжнародне приватне право](#) : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. Ст. 422.
89. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 31. Ст. 268.
90. Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг: Закон України від 11 січня 2006 р. № 3301-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 16. Ст. 138.
91. Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг: Закон України від 11 січня 2006 р. № 3302-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 16. Ст. 139.
92. [Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій](#) : Закон України від 14 вересня 2006 р. № 143-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 45. Ст. 434.
93. [Про управління об'єктами державної власності](#) : Закон України від 21 вересня 2006 р. № 185-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 46. Ст. 456
94. [Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків](#) : Закон України від від 04 вересня 2008 р. № 500-VI. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 46. Ст. 323.
95. [Про Перелік пам'яток культурної спадщини, що не підлягають приватизації](#) : Закон України від 23 вересня 2008 р. № 574-VI, Відомості Верховної Ради України. 2009. № 8. Ст. 105.
96. Про акціонерні товариства : Закон України від 19 грудня 2008 р. Відомості Верховної Ради. 2001. № 50–51. Ст. 384.
97. Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва : Закон України від 25 грудня 2008 р. №800-VI // Відомості Верховної Ради України. 2009. № 19. Ст. 257.

98. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17 листопада 2009 р. № 1559-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 1. Ст. 2.
99. [Податковий кодекс України](#) : Закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. Ст. 112.
100. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 р. № 3390-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №47. – Ст. 531.
101. [Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі](#) : Закон України від 16 червня 2011 р. № 3531-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 4. Ст. 23.
102. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 19–20. Ст. 179.
103. Про [систему гарантування вкладів фізичних осіб](#): Закон України від 23 лютого 2012 р. № 4452-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 50. Ст. 564.
104. [Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні](#) : Закон України від 22 березня 2012 р. № 4618-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 3. Ст. 23
105. [Про ціни і ціноутворення](#) : Закон України від 21 червня 2012 р. № 5007-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 19–20. Ст. 190.
106. [Про благодійну діяльність та благодійні організації](#) : Закон України від 05 липня 2012 р. № 5073-VI. Відомості Верховної Ради. 2013. № 25. Ст. 252
107. [Про Кабінет Міністрів України](#) : Закон України від 27.02.2014 року № 794-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. Ст. 222.
108. [Про стандартизацію](#) : Закон України від 05 червня 2014 р. № 1315-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 31. Ст. 1058.
109. [Про державну допомогу суб'єктам господарювання](#) : Закон України від 01 липня 2014 р. № 1555-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 34. Ст. 1173.
110. [Про запобігання корупції](#) : [Текст]: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.
111. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1702-VII (із змін. і доп.). Відомості Верховної Ради України. 2014. № 50–51. Ст. 2057.
112. [Про технічні регламенти та оцінку відповідності](#) : Закон України від 15 січня 2015 р. № 124-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 14. Ст. 96.
113. [Про відкритість використання публічних коштів](#) : Закон України від 11 лютого 2015 р. № 183-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 16. Ст. 109.
114. Про ліцензування видів господарської діяльності [Текст]: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. Ст. 158.
115. Про ринок природного газу : Закону України від 09 квітня 2015 р. № 329-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 27. Ст. 234.

7. Господарський процес

116. від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
117. Господарський процесуальний кодекс : Закон України від 06 листопада 1991 р. № 1798-XII (в ред. Закону України [№ 2147-VIII від 03.10.2017 р.](#)) Відомості Верховної Ради України. 2017. № 48. Ст. 436.
118. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV (в ред. Закону України [№ 2147-VIII від 03 жовтня 2017 р.](#)). Відомості Верховної Ради України. 2017. № 48. Ст. 436.
119. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року №435. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44. Ст. 356.

120. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. №1618-IV (в ред. Закону України [№ 2147-VIII від 03.10.2017](#)). Відомості Верховної Ради України. 2017. № 48. Ст. 436.
121. Про нотаріат : Закон України від 02 вересня 1993 року № 3425-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383.
122. [Про Міжнародний комерційний арбітраж](#) : Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4002-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 25. Ст. 198.
123. Про судову експертизу : Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 28. Ст. 232.
124. [Про електронні документи та електронний документообіг](#) : Закон України від 22 травня 2003 № 851-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275.
125. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 травня 2003 р. № 852-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 276.
126. Про третейські суди: Закон України від 11 травня 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 35. Ст. 412.
127. [Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини](#) : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. Ст. 260.
128. [Про доступ до судових рішень](#): Закон України від 22.12.2005 р. № 3262-IV Відомості Верховної Ради України. 2006. № 15. Ст. 128.
129. [Про судовий збір](#) : Закон України від 08. липня 2011 р. № 3674-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 14. Ст. 87.
130. [Про гарантії держави щодо виконання судових рішень](#) : Закон України від 05.06.2012 р. № 4901-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 17. Ст. 158.
131. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05 липня 2012 р. №5076-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. Ст. 282.
132. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. №1697-VII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2-3. Ст. 12.
133. [Про запобігання корупції](#) : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної ради України. 2014. № 49. Ст. 2056
134. [Про забезпечення права на справедливий суд](#) : Закон України від 12.02.2015 р. № 192-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. №18, №19-20. Ст. 132.
135. [Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів](#) : Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. №29. Ст. 535
136. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. №1404-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. №30. Ст. 542
137. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 червня 2016 р. №1402-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545.
138. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20.05.2015 No 276/2015. Урядовий кур'єр. 2015. №92
139. [Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів](#) : Указ Президента України від 12.12.2017 р. № 412/2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/412/2017>
140. [Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів](#) : Указ Президента України від 12.12.2017 р. № 413/2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/413/2017>
141. [Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах](#) : Указ Президента України від 29.12.2017 р. № 452/2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/452/2017/paran61#n61>
142. [Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати](#) : Постанова Кабінету Міністрів України від лютого 1995 р. № 100. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/100-95-%D0%BF>

143. Про затвердження Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 1996 р. N 710 (із змінами і доп.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/710-96-%D0%BF>
144. Про граничні розміри компенсації витрат, пов'язаних з розглядом цивільних, адміністративних та господарських справ, і порядок їх компенсації за рахунок держави : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2006 р. № 590 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 р. № 155). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/590-2006-%D0%BF/paran19#n19>
145. Деякі питання виконання рішень судів, що гарантовані державою, а також рішень Європейського суду з прав людини : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 703. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/703-2015-%D0%BF>
146. Про затвердження Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 17.07.2017 № 591. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17>
147. Про запровадження Єдиного реєстру довіреностей та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України : Наказ Міністерства юстиції України від 28 грудня 2006 року №111/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1378-06>
148. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування : Наказ Міністерства юстиції України від 11 листопада 2011 року №3306/5. URL: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1298-11
149. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 року №296/5. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>
150. Інструкція з організації примусового виконання рішень : Затв. наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 р. № 512/5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0489-12>
151. Про затвердження Порядку проведення рецензування висновків судових експертів та висновків експертних досліджень : Наказ Міністерства юстиції України від 25.05.2015 р. № 775/5. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0605-15>
152. Про затвердження переліку відомостей про судовий збір : Наказ Державної судової адміністрації України від 07.12.2012 р. № 164. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v0164750-12>
153. Про визначення кількості суддів у місцевих загальних судах, апеляційних судах областей, міста Києва : Наказ Державної судової адміністрації України від 08.08. 2017р. №843. URL: https://dsa.court.gov.ua/userfiles/file/DSA/DSA_2017_all_docs/17ordersmarch/N_843.pdf
154. Особливості нотаріального посвідчення довіреності : Роз'яснення Міністерства юстиції України від 22 січня 2014 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001323-14>
155. Про затвердження роз'яснення щодо порядку надання аудиторами та аудиторськими фірмами аудиторських послуг у формі експертиз : Рішення Аудиторської палати від 27.02.2014 р. № 290/8. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/rada/show/vr_08230-14
156. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень : Рішення

Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 р. № 1200/0/15-18
<http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18>

157. [Про затвердження Положення про автоматизовану систему документообігу суду](#) :
Рішення Ради суддів України від 02.04.2015 р. № 25. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v0025414-15>.

Допо іжна:

1. Абрамов Н.А. Обновлённый Хозяйственный процесс Украины: учеб. пособ. Харьков: «БУРУН КНИГА», 2012. 192 с.
2. Беляневич В. Е. Господарський процесуальний кодекс України : (із змінами і допов. станом на 1 липня 2011 р.) : наук.-практ. комент. Київ: Юстініан, 2011. 1160 с.
3. Будурова Г. Що привнесе в господарський процес новий ГПК: думки науковців та практиків. Закон і Бізнес. 23.04. 29.04.2016 р. URL: http://zib.com.ua/ua/123269-scho_privnese_v_gospodarskiy_proces_noviy_gpk_dumki_naukovci.html
4. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій господарських справ. Харків : Еспада, 2013. 560 с.
5. Іванюта Н. Господарський процесуальний кодекс України: проблеми юридичної техніки. Підприємництво, господарство і право. 2018. №4. С. 80-85
6. Іванюта Н. В. Забезпечення позову в господарському судочинстві. Донецьк: Юго-Восток, 2013. 158 с.
7. Ніколенко Л.М. Доказування в господарському судочинстві. Одеса: Фенікс; Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. 415с.
8. Олійник О.Б. Судова документація: навч. підруч. Київ: Видавництво «Юридична практика», 2007. 282 с.
9. [Резнікова В. Сучасні тенденції розвитку господарського процесу України. *Право України*. 2017. № 9. С. 9 – 27.](#)
10. Роїна О.М. Господарський процес : Практ. посіб. Київ: Алерта; ЦУЛ, 2011. 192 с.
11. Руденко М.В., [Васильєв С.В.](#), Рибалко Г.С. Господарський процес. Київ, 2014. 368 с.
12. Світличний О. П. Господарський процес: підручник. Київ: НУБіП України., 2016. 337 с.
13. Степанова Т. В. Хозяйственный процесс Украины в схемах : учеб. Пособие. Одесса : Атлант, 2012. 146 с.
14. Теліпко В.Е. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України.
Станом на 01 грудня 2010 року. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 608 с.